

NEWSLETTER

Canadian Institute of Ukrainian Studies

Fall 1992

Ukrainian Canadian Position at CIUS

To mark the centennial of Ukrainian settlement in Canada, the Canadian Institute of Ukrainian Studies has created a permanent position in the Ukrainian Canadian field, to be filled by a joint appointment with the Department of History at the University of Alberta. The successful candidate, Professor Frances Swyripa, a descendant of the first pioneer immigration, assumed her duties on 1 September 1992. In the Department of History she will teach courses in the history of Ukrainians in Canada, ethnic settlement, women in Canadian society and the Canadian West. At CIUS she undertakes responsibility for the Ukrainian Canadian programme, where priority is to be placed on developing a series of research projects and encouraging a new generation of scholars in Ukrainian Canadian studies.

A research associate with CIUS from 1977 to 1983, Ms. Swyripa resigned to resume her studies after receiving a prestigious Izaak Walton Killam Memorial Scholarship. She completed her doctorate at the University of Alberta in 1988 and was awarded the Neporany Postdoctoral Fellowship by the Canadian Foundation for Ukrainian Studies that same year. Since 1989 she has been a Canada Research Fellow in the Department of History at the University of Alberta, preparing a manuscript on the writing of ethnic history in Canada. The study is particularly concerned with myth-making and the processes of legitimization by which

ethnic groups seek to justify their particularist identities while simultaneously integrating with Canadian nationbuilding. Professor Swyripa's research interests have long focused on immigrant and ethnic history, where she has published extensively in the field of

Ukrainian Canadian studies. Her most recent book, *Wedded to the Cause: Ukrainian Canadian Women and Ethnic Identity, 1891-1991*, was published by the University of Toronto Press in the fall of 1992. It explores the often complex relationship between class, gender and ethnicity, specifically when statelessness and national oppression in the homeland combine with a negative group stereotype and minority status in emigration to influence women's roles and options.

One of Professor Swyripa's first concerns at CIUS will be the identification of research needs in the interwar experi-

ence of Ukrainians in Canada. A long-term goal is the production of a companion volume to Orest Marty-nowich's monograph, *Ukrainians in Canada: The Formative Years, 1891-1924*, published by CIUS in 1991 in conjunction with the Ukrainian Canadian Centennial. As the interwar period has been largely neglected by scholars, much groundwork remains to be done before a synthetic work can be contemplated. In 1993, Dr. Swyripa is slated to spend eight months in Ukraine as a participant of the University of Alberta-Lviv University Academic Exchange Programme. She plans to cull local archives for materials pertinent to the history of Ukrainians in Canada, establish contacts with interested scholars and promising students, and explore the possibility of establishing Canadian studies courses at selected universities.

INSIDE

Endowments	2
CIUS Press	10
News	18
Jacyk Centre	30
Stasiuk Centre	35
ULEC	38
CIUS Staff	45

Canadian Institute of Ukrainian Studies NEWSLETTER

Periodical publication of the Canadian
Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

Telephone: (403) 492-2972
FAX: (403) 492-4967
Internet: userciuk@mts.ucs.ualberta.ca

Reprints permitted with acknowledgement
ISSN 0702-8474

Editor: Dr. Bohdan Klid

The following are units and projects of the Canadian
Institute of Ukrainian Studies:

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Encyclopedia of Ukraine
Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research
Journal of Ukrainian Studies
Stasiuk Programme for the Study of Contemporary
Ukraine
Ukrainian Canadian Studies Programme
Ukrainian Language Education Centre

To contact the Encyclopedia project office write to:
Encyclopedia of Ukraine
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario Canada M5S 1A1
Telephone: (416) 978-6076
FAX: (416) 978-2672

To contact CIUS Press (Editorial) write to:
CIUS Press
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario Canada M5S 1A1
Telephone: (416) 978-8240
FAX: (416) 978-2672
E-mail tam@epas.utoronto.ca

ENDOWMENTS

The Volodymyr and Daria Kubijovyč Endowment Fund

The Volodymyr and Daria Kubijovyč Endowment Fund was established with a bequest of \$140,000 from the estate of the late Professor Volodymyr Kubijovyč in 1986, who died on 2 November 1985 in Paris at the age of 85. In 1987, the endowment fund received a two-to-one matching grant from the government of Alberta, increasing its size to \$420,000. In June 1988, CIUS received an additional \$1,400, which represented the residual value of the Kubijovyč estate. Since that time the fund has received other donations from numerous individuals, and as of September 1992 stood at \$427,978.05—making it one of the larger endowment funds established at CIUS. Mr. Yevhen Borys, a long-time fundraiser for Ukrainian studies in Canada, together with Mr. Bohdan Bihus, co-trustees of the Kubijovyč estate, were instrumental in its establishment.

Since its inception, revenues from the fund have been used to support the completion of the *Encyclopedia of Ukraine* project, the last three volumes of which are scheduled to be published in 1993. Dr. Kubijovyč devoted many years of his life as chief editor of the Ukrainian-language *Entsyklopediia ukraïnoznavstva* (Encyclopedia of Ukrainian Studies), *Ukraine: A Concise Encyclopedia* and the first two volumes of the *Encyclopedia of Ukraine*. Upon completion of these projects, monies from the fund will become available for research grants or fellowships for scholars and graduate students in the following fields of Ukrainian studies: geography, demography, economics and sociology. Support will also be given to publish the scholarly legacy of Volodymyr Kubijovyč.

Dr. Kubijovyč completed his studies at the Jagiellonian University in Cracow, specializing as a geographer, and lectured there from 1928 to 1939. In 1940, he was appointed professor at the Ukrainian Free University in Prague. From the time of his election as a full member in 1931, until his death in 1985, Dr. Kubijovyč was closely associated with the Shevchenko Scientific Society. He headed its geographic commission; was its general secretary from 1947 to 1963; and from 1952 served as president of its European branch.

As a scholar, Dr. Kubijovyč is best known as a geographer, demographer and encyclopedist. He published over 80 works on the geography, anthropology and demography of Ukraine,

particularly of the Carpathian region. His works include the following: *Życie pasterskie w Beskidach Wschodnich* (Pastoral Life in the Eastern Beskys, 1926); *Rozšíření kultur a obyvatelstva v Severních Karpatech* (The Spread of Cultures and Society in the Northern Carpathians, 1932); *Pastoritul in Maramureş* (Pastoral Life in the Maramureş Region, 1935); *Pastushstvo Bukovyny* (Pastoral Life in Bukovyna, 1935); *Pastyřský život v Podkarpatské Rusi* (Pastoral Life in Subcarpathian Ruthenia, 2 vols, 1935-7); *Terytoriia i liudnist ukraïinskykh zemel* (The Territory and Population of the Ukrainian Lands, 1935); and *Etnichni hrupy Pivdenno-zakhidnoi Ukraïny (Halychyny) na 1.01.1939: Natsionalna statystyka i etnografichna karta* (Ethnic Groups of South-western Ukraine [Galicia] on 1 January 1939: Nationality Statistics and an Ethnographic Map, 1983).

Together with other specialists, Dr. Kubijovyč prepared and edited *Atlas Ukraïny i sumezhnykh kraïiv* (An Atlas of Ukraine and Adjacent Countries, 1937) and *Heohrafiia Ukraïny i sumezhnykh zemel* (A Geography of Ukraine and Adjacent Lands, 1938 and 1943), securing his reputation as one of the founders of Ukrainian geography. He contributed numerous demographic and statistical surveys to Ukrainian, Polish, and Czech serials, and with the help of Dr. Mykola Kulytsky, and later Dr. Arcadie Joukovsky, produced several maps of Ukraine and its regions.

Dr. Kubijovyč is perhaps most widely known for his encyclopedic work. He was chief editor of *Entsyklopediia ukraïnoznnavstva* (1949-89), *Ukraine: A Concise Encyclopaedia* (2 vols, 1963, 1971), and *Encyclopedia of Ukraine* (1984-), to which he contributed numerous entries. His contributions to these projects cannot be over estimated. His initiation and stewardship of the *Entsyklopediia*

ukraïnoznnavstva served to organize dispersed and dispirited Ukrainian refugee scholars at the end of World War II. By harnessing Ukrainian scholarship's scattered intellectual resources outside Ukraine, he ensured that the rich knowledge of Ukraine's various émigré scholars and those born in the West was passed on to future generations.

Wolodymyr Dylinsky Memorial Endowment Fund

With an initial gift of \$5000, the Dylinsky family from Toronto has established the Wolodymyr Dylinsky Memorial Endowment Fund in December 1991. The income from this fund will be used to finance such projects that further academic exchanges with the Law Faculty of Lviv University.

Wolodymyr Dylinsky was born on 31 August 1911 in Lviv, the son of Father Edvyn Teofil and Mariia Stefaniia (nee Iuzychynsky). Upon his graduation from law school he worked in the administration, but was dismissed for political reasons. Later, as a member of the Organisation of Ukrainian Nationalists, he fell into the hands of the Bolsheviks and was deported to Siberia. He returned to Lviv toward the end of 1941, and married Lidiia Kunynets. In July 1944, he fled with his wife to Innsbruck, Austria, where he lived until his departure to Canada in January 1950. The family had three children: Marta and Iryna were born in Europe, and Myron in Toronto. In Canada, Mr. Dylinsky worked in various enterprises, and was active in the Ukrainian Bar Association. He died after a lengthy illness

on 9 July 1972 at age sixty. On the twentieth anniversary of his death, the Dylinsky family pledged to donate \$20,000 within four years to the Wolodymyr Dylinsky Endowment Fund.

The Marusia and Michael Dorosh Endowment Fund Master's Fellowship

Karmel Schreyer

The recipient for 1992-93 is Karmel Schreyer. Ms. Schreyer is currently completing her Master's degree in Political Science at Simon Fraser University, BC, where she has been concentrating on Soviet and East European affairs, Canadian studies, foreign policy studies and development studies. In addition to completing her coursework and research for her thesis, she is currently employed at the university as a teaching assistant. Her M.A. thesis is on "Ethnic Associations and Their Influence on Canadian Foreign Policy in the Gorbachev Era: The Case of Ukrainian Influence."

Oksana Leshchenko

Oksana Leshchenko, recipient of the Marusia and Michael Dorosh Master's Thesis Fellowship in 1991-92, wrote her master's thesis on the topic of "The Early History of Emigration From Eastern Ukraine to Canada from the Late Nineteenth Century to 1930." Based on archival research conducted in the Public Archives of Canada in Ottawa, Ms. Leshchenko concluded that a significant Ukrainian immigration from Eastern Ukraine to Canada already took place before the outbreak of the First World War. The history of this immigration has not been studied in Canadian historiography.

Ms. Leshchenko completed her undergraduate work in history at Kyiv State University. In September 1990, she enrolled in the graduate programme in history at the University of Waterloo in Ontario. In October 1991, Ms. Leshchenko took part in the Eleventh Biennial Conference of the Canadian Ethnic Studies Association—"Nation Building: Past, Present and Future"—where she read a paper on "Canadian Immigration Policy and Admission of the Galician Waffen S.S. Division, 1946-52." She also took part in a historical conference, co-sponsored by the universities of Guelph, Waterloo and Wilfred-Laurier, where she read a paper on "Creation and Activities of the First Canadian Model Agricultural Commune in Mygarevo, Ukraine in the 1920s." In September 1992, Ms. Leshchenko was accepted into the Ph.D. programme in history at the University of Waterloo. She plans to write her Ph.D. dissertation on the history of Canadian immigration policies towards East European émigrés, especially Ukrainians, from the end of the nineteenth century to 1939.

The Helen Darcovich Memorial Fund Doctoral Fellowship

There were two recipients of the Helen Darcovich Memorial Fund Doctoral Fellowship for 1992-93.

Reverend Peter Galazda

The Reverend Peter Galazda is currently completing a Ph.D. dissertation at St. Michael's College, University of Toronto, on "The Theological Foundations of the Liturgical Work of Metropolitan Andrei Sheptytsky (1865-1944)." This past year, he was a sessional lecturer at St. Paul University's Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies in Ottawa.

Last year, Father Galazda spent six weeks in Lviv doing research in the city's archives for his dissertation. The trip was funded by the Association of Universities and Colleges of Canada. He also recently received a Social Sciences and Humanities Research Council Doctoral Fellowship, as well as an Ontario Graduate Fellowship.

Father Galazda's scholarly works have appeared in publications devoted to theological studies. He is a member of the editorial board of *Logos*, a

recently revived Ukrainian Catholic theological journal. He is also a member of the ecumenical Kyiv Church Study Group, which recently held its first consultation in Oxford, England. The group, comprised of theologians and representatives of the Ukrainian Catholic Church and the Orthodox Ecumenical Patriarchate, is a think tank devoted to reconciliation between the branches of the Church of the Kyiv Metropolitanate.

Serhii Cipko

Mr. Cipko is a Ph.D. candidate at the Department of History, University of Alberta. His main area of specialization is the history of Ukrainian communities abroad. He has writ-

ten a number of articles on Ukrainians in Latin America, China, the former Soviet republics and elsewhere, which have been published in scholarly journals or will appear in forthcoming volumes of the *Encyclopedia of Ukraine*. The title of his thesis is "Ukrainian Immigration into Argentina, 1919-1939."

Dominique Arel

Dominique Arel, recipient of the CIUS Doctoral Fellowship in 1991-92, is nearing completion of his Ph.D. programme in political science at the University of Illinois at Urbana-Champaign. His dissertation focuses on contemporary language politics in Ukraine, presenting new data on the causes and extent of linguistic assimilation in urban

areas of eastern and southern Ukraine, as well as on the Russification of Ukrainian schools in the post World War II period. Since September 1992, he has been teaching full time at McGill University in Montreal in the post Soviet and East European areas. In the winter of 1993, he devoted one month of his course to contemporary Ukrainian politics.

In addition to language politics, Mr. Arel has also been studying developments in Ukraine's parliament. His article, "The Parliamentary Blocs in the Ukrainian Supreme Soviet: Who and What Do They Represent?," appeared in *The Journal of Soviet Nationalities*, vol. 1, no. 4, 1991.

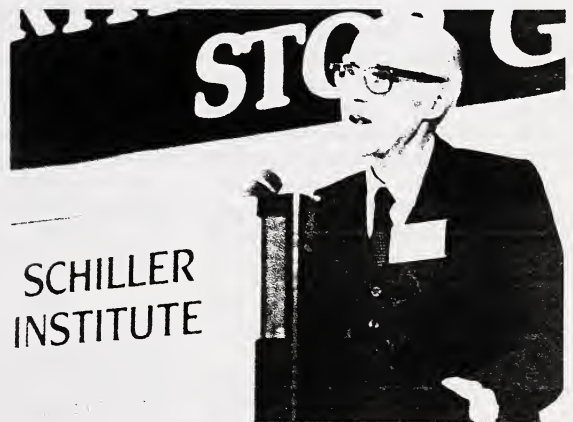
The Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund

The breathtaking political changes that have taken place in Ukraine over the past few years have made it possible to aid in the process of rebuilding its state apparatus and economy, which for decades was mismanaged and exploited. Time and time again, prominent leaders of the Ukrainian national movement, as well as leaders of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church and the Ukrainian Catholic Church, have stated that one of the most important ways in which the West can help Ukraine is to assist in the training of new leaders.

In order to give Ukrainian students, scholars and professionals an opportunity to take advantage of advanced academic standards in Canadian universities, Mr. John Kolasky, Mr. Peter and Mrs. Pauline Kindrachuk, and Mr. William and Mrs. Justine Fedeyko, in co-operation with the Canadian Institute of Ukrainian Studies, sponsored and established the Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund at the University of Alberta.

The Fund has grown steadily with other individuals, churches and organizations becoming contributors. The donations range from the basic \$500 to \$15,000 (See the updated list of donations). Many contributors have been periodically increasing their original sums with additional donations. It is suggested that each contributor attempt to reach a minimum of \$5,000, although this amount is not mandatory.

The Fund will be an everlasting and significant contribution by Ukrainians in Canada to Ukraine. Just as many Canadian leaders for many decades have studied in England

John Kolasky

on scholarships from a foundation set up by Cecil Rhodes (1853-1902), income from the Ukraine Exchange Fellowships Endowment Fund will continue to provide scholarships to talented and deserving individuals who will be among the future leaders of Ukraine.

The needs of Ukraine are great. For example, the country

is in the process of establishing a banking system, but has little expertise in this field. The Fund has recently sponsored a graduate in economics, now employed in a bank, who came to study the Canadian banking system. Areas of study and research may vary according to Ukraine's greatest needs from year to year. For the 1993-94 academic year, the fields for applicants are limited to economics and political science.

The Fund is administered by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, and opportunities for obtaining a fellowship will be offered on a competitive basis. The Institute, through the Renaissance Foundation in Kyiv, is advertising the fellowship in Ukraine's major higher educational institutions and in a variety of publications. Solid academic qualifications and a strong commitment to building a better future for a sovereign and independent Ukraine will be required of all applicants.

The founders of the Fund appeal to those who have already made donations to add to their present sums, and to others for original contributions. Contributors will be issued receipts for income tax deduction. Please make your donation payable to the Canadian Institute of Ukrainian Studies and send to:

CIUS (Ukraine Exchange Fellowships Fund)
352 Athabasca Hall, University of Alberta
Edmonton, AB T6G 2E8
Tel: (403) 492-2972; Fax: (403) 492-4967

List of donors in order of donations received:

Mr. John Kolasky, Surrey, BC	\$15,000
Mr. Peter and Mrs. Pauline Kindrachuk, Vernon, BC	15,000
Mr. William and Mrs. Justine Fedeyko, Kelowna, BC	10,000
Mr. Isidore and Mrs. Anne Goresky, White Rock, BC	5,000
Mr. Eli and Mrs. Nellie Krawchuk, Surrey, BC	2,000
Mr. Daniel and Mrs. Lydia Huzyk, Vancouver, BC	500
Archbishop Andrew Fund, Edmonton, AB	500
Very Rev. Archbishop John [Stinka], Edmonton, AB	500
Mrs. Vera A. Nokony, Saskatoon, SK	2,000
Dr. Demetrius and Mrs. Maria Todosijczuk, Edmonton, AB	4,500
Mr. John and Mrs. Natalie Evanishin, Kelowna, BC	500
Mr. John Sushelnitsky [in loving memory of his wife Connie], Kelowna, BC	1,000
Dr. William and Mrs. Isabelle Darcovich, Edmonton, AB	5,000
Very Rev. Meroslaw and Mrs. Nadia Kryschuk, Edmonton, AB	500
Mr. William and Mrs. Mary Kostash, Edmonton, AB	500
Dr. Demitro and Mrs. Anna Melnyk, Edmonton, AB	5,000
Very Rev. Hryhory and Mrs. Maria Wasyliv, Edmonton, AB	500
Ukrainian Self-Reliance Association, Surrey Branch, BC	2,000

Mr. Roman and Mrs. Theresa Herchak, Richmond, BC	500
Dr. Harry and Mrs. Alexandra Hohol, Edmonton, AB	500
Mr. Leon and Mrs. Stefanie Wowk, Saskatoon, SK	3,000
Mr. Antin Iwachniuk, Proton Station, ON	1,000
Mrs. Rose Michalchuk, Edmonton, AB	1,000
Very Rev. Mykola and Mrs. Julia Stetzenko, Vernon, BC	500
Ukrainian Orthodox Men's Association of Canada, Vernon, BC	1,000
Mr. Morris T. Cherneskey, Saskatoon, SK	500
Mr. Tymofii and Mrs. Evheniia Taborowskyj, Toronto, ON	5,500
Mr. Ivan Zelsky and Mrs. Ivanna Zelska, Mississauga, ON	5,000
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Surrey, BC	2,000
Mr. William and Mrs. Christine Sakowsky, Edmonton, AB	3,000
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Vernon, BC	1,500
Mr. Vladimir A. and Mrs. Mary Ann Pylypchuk, White Rock, BC	500
Mr. William and Mrs. Doris Hryniw, Yorkton, SK	2,000
Mr. Alex and Mrs. Kay Lesiw, Vernon, BC	500
Mr. Paul and Mrs. Natalka Kit, Edmonton, AB	1,500
Mr. Mykola and Mrs. Paraskevia Woron, Calgary, AB	1,000
Ukrainian Canadian Professional & Business Association of Vancouver, Vancouver, BC	1,000
Mr. William Sawchuk, Edmonton, AB	1,000
Mr. Orest Kotyshyn, Edmonton, AB	1,000
Mr. Raymond Ostrowerka, Edmonton, AB	1,000
Mr. Michael and Mrs. Mary Zacharuk, Surrey, BC	5,000
Ukrainian Self Reliance Association, Calgary, AB	500
Mrs. Johanna Michalenko, Edmonton, AB	500
Mrs. Salomea Drozdowska, Edmonton, AB	5,000
Mr. Peter and Mrs. Olga Michailishin, Thunder Bay, ON	1,000
Mr. Leo Iwasykiw, Thunder Bay, ON	500
Mr. Ilko and Mrs. Orysia Yaremchuk, Thunder Bay, ON	600
Mr. Nicholas and Mrs. Olena Hryn, Winnipeg, MB	500
Metropolitan Wasyl Fedak, Primate of the Ukrainian Orthodox Church of Canada, Winnipeg, MB	1,000
Mrs. Rose H. Oleskiw, Kelowna, BC	1,000
Mr. Paul and Mrs. Mary Bobicki, Revelstoke, BC	500
Dr. Dennis and Mrs. Nadia Kreptul, Edmonton, AB	5,000
Mr. Ihor Roman Bukowsky, Winnipeg, MB	5,000
Mr. Nikander and Mrs. Anna Bukowsky, Saskatoon, SK	5,000
Mr. Nick and Mrs. Katherine Petrykiw, Vernon, BC	500
Mr. Oleg Litwinow, Vancouver, BC	1,000
Mr. Peter E. Ukrainetz, Kelowna, BC	4,000
Ukrainian Orthodox Men's Association, Kelowna Club, Kelowna, BC	500
Ukrainian Women's Association of Canada, Whalley Branch, Surrey, BC	500
Mr. Jacob and Mrs. Nellie Stocki, Vancouver, BC	500
Ukrainian Greek Orthodox Church of All Saints, Kamloops, BC	500
Mrs. Mary Bogdan [in loving memory of her husband Forwin], Burnaby, BC	1,000

Ukrainian Trident Cultural Society, Kelowna, BC	1,000	Mrs. Nadia Negrich, Winnipeg, MB	500
Mrs. Mary Piniuta [in loving memory of her husband Dr. Harry Piniuta], Fort Frances, ON	500	Dr. Dmytro Cipywnyk and Maura Gillis-Cipywnyk, Saskatoon, SK	500
Mr. Alexander Makuch, Vancouver, BC	500	Mr. Morris W. Kuziw, Kelowna, BC	2,000
Ukrainian Women's Association of Canada, Savella Stechishin Branch, Kelowna, BC	1,000	Mr. Joseph and Mrs. Nellie Ratkowski, Kelowna, BC	500
Mrs. Katherine Rozak, Edmonton, AB	4,000	Mr. William Tomy, Kelowna, BC	500
Mr. Bohdan J. Huzyk, Surrey, BC	1,000	Mr. Wasy Mykolynskij, Montreal, PQ	500
Dr. Bohdan and Mrs. Anna Rozdilsky, Saskatoon, SK	500	Mrs. Katherine Labiuk, Canora, SK	1,000
Mr. John and Mrs. Margaret Nowosad, Winnipeg, MB	1,000	Mrs. Annie Fedeyko, Saskatoon, SK	500
Mrs. Alexandra Demianchuk, Islington, ON	500	Mrs. Anne Nazarevich [in loving memory of her husband Alexander], Winnipeg, MB	500
Mr. Konstantyn Niajko [in loving memory of his wife Ulana] Toronto, ON	1,000	Mr. Julian Nazarevich [in loving memory of his father Alexander], Winnipeg, MB	500
Mr. John Elaschuk [in loving memory of his wife Rosalia], Toronto, ON	500	Mrs. Nellie Pawlik [in loving memory of her husband Andrew G.], Winnipeg, MB	500
Mrs. E. Shelepiuk, Thunder Bay, ON	500	Mr. Steve S. and Mrs. Martha Kostenko, Edmonton, AB	1,000
Mr. Dmytro and Mrs. Emilia Bartoshuk, Winnipeg, MB	500	Mr. Stephen and Mrs. Lill Krulitsky, New Westminster, BC	500
Mr. Nicholas Zalozetsky, Winnipeg, MB	500	Mr. William Lipkewich, Vancouver, BC	500
Mr. Michael Negrich, Winnipeg, MB	500		

Dr. Victoria Yegorova

The recipient of the first Ukraine Exchange Fellowship for 1991-92 was Victoria Yegorova, Institute of Economics, Ukrainian Academy of Sciences, Donetsk. Yegorova, a specialist in Ukraine's coal mining industry, came to Edmonton to study the policies of Western governments toward the energy sector, in particular coal mining. As Ukraine's coal mining industry is in a state of severe crisis, Yegorova hoped to learn about Western practices toward the energy sector of the economy, both on the governmental level

as well as in the private sector. Her own areas of research interests are energy policy, environmental policy, organization of the coal industry, and government intervention in the marketplace and the effects of regulation of the energy sector.

After her arrival at the University of Alberta in late August 1991, Yegorova was placed at the Department of Economics. On 15 November she gave a lecture in the CIUS seminar series on "Modern Energy Policy in Ukraine and the Role of the Donetsk Region in its Economic Development." In Edmonton, Yegorova met with officials of provincial government bodies that deal with the energy sector, as well as with representatives of private corporations. She also visited Fort McMurray and Calgary, where she met with representatives of energy resource companies. At the University of Calgary, she read a paper on "New Approaches to the System of Management of the Ukrainian Coal Industry."

Following her stay at the University of Alberta, Yegorova went to the University of Waterloo in southern Ontario, where she was placed at the Department of Economics. Here, she gave two lectures: "Stages of Reform in the USSR and Transition to a Market Economy in Ukraine"; and "Regional Policy in the Donbas and Regions of Canada." Yegorova also participated in a conference at Hofstra University, New York, where she read a paper on "The Influence of Local Authorities and the Public on the Energy Policy of Ukraine." Following the

gathering, Yegorova went to West Virginia University in Morgantown for three weeks. Here, she read three papers: "Modern Energy Policy in Ukraine;" "Comparative Studies: Regional Policy in the Donbas and Alberta;" and "Energy and the Environment: Problems and Solutions." Before departing for home in late May 1992, Yegorova made three brief stops: in Harrisburg, Pennsylvania, where she met officials of Pennsylvania Energy; in Ottawa, where she met with officials from Energy, Mines and Resources Canada; and in Montreal, where she met with Professor Jorgen Elbrond of the Département de génie minéral of the École Polytechnique.

CIUS has received a lengthy report from Yegorova entitled, "Guidelines for Economic Reform in the Ukrainian Coal Industry," as well as a brief summary of this paper.

Victor Kushnir

The 1992-93 recipient is Viktor Kushnir, an economist and, most recently, a branch manager of Ukribank, one of the first non-government banks in Ukraine. Mr. Kushnir was to arrive for a three-month period beginning in January 1993 to study the Canadian banking system.

The Petro and Ivanna Stelmakh Endowment Fund

Volodymyr Vassilenko

The Stelmakh Endowment Fund was used in 1991/92 to provide a fellowship for a scholar from Ukraine to come to the University of Alberta for up to three months. The recipient for 1991-92 was Dr. Volodymyr Vassilenko, Ukrainian Institute of International Relations, Kyiv State University. In Edmonton, Dr. Vassilenko completed a paper entitled, "The Disintegration of the Soviet 'Federation' and the 'Federalization' of Ukraine." He also submitted a paper on the history of constitutional development in Ukraine to the Institute. Dr. Vassilenko was recently appointed Ukraine's ambassador to the Benelux countries, as well as its

representative to the EC and NATO.

Lidiia Necheporenko

The recipient of the Stelmakh Fellowship for 1992-93 is Professor Lidiia Necheporenko, Department of Pedagogy, Kharkiv State University. Professor Necheporenko will arrive in January 1993 for three months to study the training of teachers in Canada. From 1993, monies from the Stelmakh fund will be earmarked for joint projects with the newly-established Institute of History at Lviv State University.

The Stelmach Endowment Fund and the Institute for Historical Research at Lviv University

In establishing a fund at CIUS in early 1990, Petro and Ivanna Stelmach stipulated that its revenue be used for exchanges with Ukraine, but that should Ukraine become independent, the fund should be directed toward projects at Lviv University. The University of Alberta has had an exchange with Lviv University since 1988 and has worked closely with the newly-elected rector, Ivan Vakarchuk. Rector Vakarchuk visited the Institute in 1991 and discussed ways in which CIUS might assist the reform of scholarship. It was decided that these efforts should be concentrated on the planned new Institute of Historical Research, to be headed by Dr. Iaroslav Hrytsak.

In June 1992, Mr. Stelmach and Dr. Sysyn visited Rector Vakarchuk in Lviv, and discussed ways in which the Stelmach Endowment Fund could be used to support the proposed research institute. Mr. Stelmach pledged to give an additional \$1,000 a year toward the new body. The Stelmach Endowment Fund will now be devoted to projects and programmes agreed upon by CIUS and the Institute for Historical Research at Lviv University.

From left to right: Ivan Vakarchuk, rector, Lviv University; Petro Stelmach; and Iaroslav Hrytsak.

If you would like to obtain information about contributing to established Endowment Funds,
Please write to:

Director, Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall,
University of Alberta,
Edmonton, AB T6G 2E8
Canada

Tel: (403) 492-2972 / FAX: (403) 492-4967

CIUS FELLOWSHIPS AND RESEARCH GRANTS AWARDED IN 1992-93

Fellowships and Scholarships

The Leo J. Krysa Family Foundation Undergraduate Scholarship:
Noelle Marie Bidwell, University of Saskatchewan, Saskatoon.

The Marusia and Michael Dorosh Endowment Fund Master's Fellowship:
Karmel Joy Schreyer, Department of Political Science, Simon Fraser University, Burnaby, B.C. "Ethnic Associations and Their Influence on Canadian Foreign Policy in the Gorbachev Era: The Case of Ukrainian Influence."

The Helen Darcovich Memorial Fund Doctoral Fellowship:
Serge Cipko, Department of History, University of Alberta, Edmonton. "Ukrainian Immigration Into Argentina, 1919-39."

Rev. Peter Galazda, Faculty of Theology, St. Michael's College, University of Toronto. "The Theological Foundations of the Liturgical Work of Metropolitan Andrei Sheptytsky."

The Petro and Ivana Stelmakh Endowment Fund Fellowship:
Professor Lidia Necheporenko, Faculty of Pedagogy, Kharkiv State University. "The Pedagogical Training of a Teacher."

Ukraine Exchange Endowment Fund Fellowship:
Viktor Kushnir, Director, Ukrinbank-Invest, Ekonombank, Kyiv: To study the Canadian banking system.

Research Grants

Dr. Aleksander Babyonyshev, Russian Research Centre, Harvard University, Cambridge, MA. (From the Juchymenko Endowment Fund): "Collectivization and Population Losses in Ukraine and the USSR."

Serge Cipko, Department of History, University of Alberta (From the Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund): To organize, catalogue, and prepare a finding aid to the papers of Michael Luchkovich, the first federal MP of Ukrainian descent in Canada.

Vira Kaczmarzka, independent scholar (From the Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund): To assist in the preparation of the second volume of Hryhorii Kostiuk's memoirs.

Dr. Mykhailyna Kotsiubynska, Institute of Literature, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv (From the Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund): To gather, copy and catalogue the correspondence of Vasyl Stus.

Marianna Kravets, Faculty of History, Dnipropetrovsk State University (From the Dr. Ivan and Dr. Myroslawa Iwanciw Endowment Fund): "Ukrainian-Crimean Relations in the 17th Century." Also, to learn the Ottoman Turkish language.

Dr. Pauline Lewin, Harvard Ukrainian Research Institute, Cambridge, MA (From the Kowalsky Endowment Fund): For research on the history of early Ukrainian drama.

Alexander Muřinka, Faculty of Philosophy, P.J. řafárik University, Preřov, Czechoslovakia (From the Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund): To translate and publish a Ukrainian-language finding aid on materials pertaining to Ukraine located in the Central State Historical Archive in Prague.

Dr. Oleksa Myshanych, Institute of Literature, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv (From the Oleh Zujewskyj Endowment Fund): To help prepare for publication vol. 6 of M. Hrushevsky's *Istoriia ukrainskoi literatury*.

Dr. Tetiana Nazarenko, Faculty of Foreign Languages, Kyiv State University (From the Kowalsky Endowment Fund): "Ukrainian Immigrant Literature in Canada."

Dr. Myron Onyshkevych, Department of Philology, Institute of Social Sciences, Ukrainian Academy of Sciences, Lviv (From the Kowalsky Endowment Fund): "An Atlas of Dialects of the Lemko Region, Sian River, and other Neighbouring Regions."

Dr. Volodymyr Potulnytsky, Faculty of History, Kyiv State University (From the Kulahyn Endowment Fund): "Ukrainian Émigré Historico-Legal Scholarship, 1919-39."

Anatole Romaniuc, Statistics Canada (From The Bukachevska-Pastushenko Endowment Fund): To prepare for publication a collection of essays on demographic issues in Ukraine.

Professor Petro Sekirin, Faculty of Foreign Languages, Kyiv State University (From the Kowalsky Endowment Fund): "Ukrainian Immigration History Reflected in Canadian Place Names."

Dr. Kateryna Shudria, Institute of Philosophy, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv (From the Dmytro Stepovyk Endowment Fund): "The Conception of Ukrainian Cultural Development in the Works of Émigré Authors."

Serhii Voitovych, Institute of Sociology, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv (From the Kowalsky Endowment Fund): "The World of Social Relations in Ukrainian Culture."

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press

New Publications

THE REFUGEE EXPERIENCE: UKRAINIAN DISPLACED PERSONS AFTER WORLD WAR II

This volume, a collective investigation of the post-World War II Ukrainian emigrants in Germany and Austria, departs from the standard approach to immigration studies. Instead of focusing on the immigrants' adjustment to their host societies (the United States, Canada, Australia, the countries of Latin America and others), the approach in this volume assumes the primary importance of the pre-immigration experience. The twenty-five contributions to the book present a detailed analysis of the social conditions that shaped the Ukrainian displaced persons, with particular attention to the five-year period that many of them spent in internationally organized resettlement camps.

The essays in this volume are grouped in nine sections covering the most important facets of the displaced persons' lives. These include an assessment of the Ukrainian DP phenomenon in the context of Ukrainian history, and its demographic dimensions; an examination of the DP camp economic and organizational structure; the role of political parties and nationalist ideology; the activities of the Catholic and Orthodox churches; the establishment of schools and women's organizations; the proliferation of literary, cultural and scholarly activ-

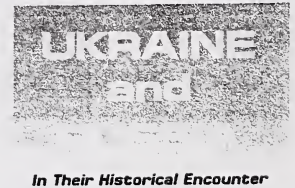
ity; Soviet efforts at repatriation and the Allied response; the resettlement of Ukrainians in the USA and Canada; and a sociological and psychological interpretation of the DP experience. Four contributions by eyewitnesses round out the volume.

The volume is edited by the well-known sociologist Wsevolod W. Isajiw, who holds the Robert F. Harney

Professorship in Ethnic, Immigration and Pluralism Studies at the University of Toronto; Dr. Yury Boshyk, professor at the International Institute for Management Development in Lausanne, Switzerland; and Roman Senkus, senior manuscript editor of the *Encyclopedia of Ukraine*. The cloth-bound volume (ISBN 0-920862-85-3) is xviv + 517 pp. in length and is priced at \$29.95 (Cdn.) plus \$2.10 GST.

UKRAINE AND RUSSIA IN THEIR HISTORICAL ENCOUNTER

Ukraine's attainment of political independence has focused world attention on relations between Ukraine and Russia, the two most powerful successor states to the USSR. This collection of essays by eminent specialists provides a reliable and detailed guide to the subject, examining the historical, political, cultural, religious, economic and demographic aspects of Ukrainian-Russian relations. Jaroslaw Pelenski discusses the contest for the "Kievan Inheritance," while Edward L. Keenan and Hans-Joachim Torke consider relations between Muscovy and Ukraine in the early modern period. Marc Raeff's essay is devoted to intellectual and political encounters in the modern period; Edgar Hösch discusses Paul I and Ukraine; and Martha Bohachevsky-Chomiak examines the record of co-operation and conflict between Ukrainian and Russian women. Myth and history in the evolution of Ukrainian consciousness is the subject of John A. Armstrong's contribution. John S. Reshetar, Jr., analyzes conflicting interpretations of the Ukrainian revolution, and Yaroslav Bilinsky discusses Ukrainian-Russian political interactions in the recent past. James Cracraft, George G. Grabowicz and Bohdan R. Bociurkiw consider the history of artistic, literary, and relig-

ious relations in their respective essays. Ralph S. Clem analyzes demographic developments and Peter Woroby considers the impact of socio-economic change.

There is a concluding essay by Nicholas Riasanovsky and an appendix containing an exchange between Aleksandr Solzhenitsyn and Jaroslaw Pelenski.

Ukraine and Russia in Their Historical Encounter (ISBN 0-920862-84-5) is edited by Peter J. Potichnyj, Marc Raeff, Jaroslaw Pelenski, and Gleb N. Žekulin. The cloth-bound volume is xiv + 362 pages in length and is available for \$24.95 plus \$1.75 GST.

MODERNISTS, MARXISTS AND THE NATION: THE UKRAINIAN LITERARY DISCUSSION OF THE 1920s

The literary discussion of the 1920s was a profoundly important event in Ukrainian intellectual history, reaching far beyond issues of literary form and style. It was an expression of cultural nationalism that produced a vigorous debate concerning Ukraine's future as a modern nation. Myroslav Shkandrij's new book, *Modernists, Marxists and the Nation*, is the first comprehensive monograph on this subject. It explores the historical and political context underlying the explosion of polemical writing; analyzes the train of events; and discusses the main theoretical issues underlying the debates.

The study also broaches several questions of wider compass. It provides one of the first synthetic treatments of the Ukrainian avant-garde movement in the twenties; presents a case study of a cultural intelligentsia in a revolutionary society; and, finally, offers a description of the explosive growth of cultural nationalism in Ukraine during this period. The debates covered are rich in implications for current Ukrainian affairs.

Dr. Myroslav Shkandrij is associate professor in the Department of German and Slavic Studies at the University of Manitoba. He has worked extensively on the 1920s in Ukraine, especially on the writings of Mykola Khvyliovyy, and has published articles on Ukrainian literature, art and cultural policy.

Modernists, Marxists and the Nation (ISBN 0-920862-86-1), xii + 265 pages in length, is available in cloth only at \$24.95 plus \$1.75 GST.

LETTERS FROM KIEV

This new book by Solomea Pavlychko, one of Ukraine's prominent younger literary figures, is an eyewitness account of the political and cultural changes in the tumultuous months of 1990-91 that led to Ukraine's declaration of independence.

Ms. Pavlychko, a research associate of the Institute of Literature, Ukrainian Academy of Sciences, is a specialist in British and American Literature, whose translations include works by D. H. Lawrence and William Golding. In *Letters from Kiev*, she provides a lucid, incisive picture of the key events of this remarkable period of Ukrainian history, capturing superbly the hopes and fears of those involved.

Letters from Kiev is translated by the well-known Canadian writer from Edmonton, Myrna Kostash, whose books include *All of Baba's Children* and *No Kidding: Inside the World of Teenage Girls*. The text is fully annotated for the Western reader by CIUS director Dr. Bohdan Krawchenko, to whom Solomea Pavlychko originally wrote her letters. Also included are a number of memorable pictures by Ukrainian photographers.

Letters from Kiev (ISBN 0-920862-83-7), 190 pages in length, is co-published with St. Martin's Press (New York) and is available in Canada exclusively from the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. The book is priced at \$19.95 plus \$ 1.40 GST.

LETTERS from KIEV

SOLOMEA PAVLYCHKO

NATIONAL HISTORY AS CULTURAL PROCESS

There has long been a need in Ukrainian historiography for a reliable guide to and summary of the major interpretations of the Ukrainian past. This is the task that Dr. Stephen Velychenko (University of Toronto) has set himself in his ambitious new work, *National History as Cultural Process: A Survey of the Interpretations of Ukraine's Past in Polish, Russian and Ukrainian Historical Writing from the Earliest Times to 1914*. Dr. Velychenko reviews more than two hundred specialized monographs in Ukrainian history, examining not only the works of prominent scholars but also the textbooks that shaped the images of the Ukrainian past held by successive generations of students and general readers.

Dr. Velychenko argues that scholarly research has had little impact on the interpretations presented in textbooks and survey histories, whose basic conceptual schema were determined by social change, political events and prevailing intellectual trends.

Dr. Velychenko, who received his Ph.D. from the University of London, has taught at York University and the Universities of Saskatchewan and Toronto. He is currently a research fellow at the Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto.

National History as Cultural Process is illustrated with plates and maps, and includes detailed bibliographies of the historical works cited. The volume, xxxv + 318 pages in length, is priced at \$24.95 plus \$1.75 GST.

KOBZARSKYI PIDRUCHNYK

In the Spring of 1992, CIUS Press published in Kyiv *Kobzarskyi pidruchnyk* by Zinovii Shtokalko. This is the Ukrainian original of the work published by CIUS Press in

ЗИНОВІЙ ШТОКАЛКО

Кобзарський підручник

ДЛЯ МУЗИКАНТІВ

1989 in an annotated English translation by Dr. Andrij Hornjatkevych as *A Kobzar Handbook*. *Kobzarskyi pidruchnyk* is a fundamental work in which the author discusses almost all aspects of the bandura. The volume consists of two parts: in the theoretical section the author examines the history of the instrument, its construction, tunings and playing methods; in the practical section, he offers a comprehensive set of exercises for both hands over the range of

the whole instrument, and includes many instrumental pieces, some unavailable elsewhere.

Zinovii Shtokalko (1920-1968) was a physician by profession who was also a writer of avant-garde literature, but his greatest achievements were as a virtuoso bandurist who performed *dumy* (epic songs) with great originality. Dr. Hornjatkevych, Associate Professor of Slavic languages at the University of Alberta, is also a noted bandurist and a former student of the author.

Kobzarskyi pidruchnyk (ISBN 0-920862-81-0) is the first book published by CIUS Press in Ukraine independently, i.e., not jointly with other publishers. It has viii + 347 pp. and is available for \$24.95 plus \$1.75 GST.

"Enemy aliens" interned in Canada during World War I.

FIRST BOOK ON UKRAINIANS INTERINED IN CANADA DURING THE FIRST WORLD WAR

In the Shadow of the Rockies: Diary of the Castle Mountain Internment Camp, 1915-1917, is the first book devoted to a little-known aspect of Canada's participation in the First World War: the internment of approximately 8,600 civilian non-combatants, most of them Ukrainian, between 1914 and 1920. This volume, edited by Bohdan S. Kordan and Peter Melnycky, presents the complete text of the diary kept by guards at Castle Mountain, Alberta, one of the internment camps established in Canada during the Great War. The diary is annotated by the editors, who describe in detail the conditions in which the internees lived and the many dramatic incidents, such as escapes and court-martials, that were part of the camp experience. The internees worked on the development of Banff National Park, building tourist attractions that are still in use today. An extensive introduction places these events in their historical context.

The editors are a political scientist and an historian, both with considerable experience in Canadian studies. Bohdan S. Kordan, who teaches politics at Grant MacEwan Community College in Edmonton, has published extensively on Canadian government policies toward ethnic minorities. Peter Melnycky, a research historian with the Alberta Historic Sites Service, has written on the material culture of early Ukrainian settlers in Canada.

The publication of this volume is made possible in part by a grant from Multiculturalism and Citizenship Canada.

In the Shadow of the Rockies (ISBN 0-920862-79-9) is a large-format cloth-bound volume, 144 pages in length, lavishly illustrated with 60 period photographs. It is priced at \$34.95 yplus \$2.45 GST.

CIUS Press Moves to Toronto

A major reorganization is taking place at CIUS Press, which is moving to Toronto. Taking over as managing editor of CIUS Press (effective October 1992) is Professor Maxim Tarnawsky of the Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto, who is an associate of the CIUS Toronto Publications Office. It was recognized that, with the *Encyclopedia of Ukraine* project slowly winding down as it approaches its Fall 1993 publication date, the staff and infrastructure resources of that endeavour would become available for CIUS Press. In the future, they will be shared between the Encyclopedia project, which will be ongoing, although on a much smaller scale, and CIUS Press. This allows for the transfer of the editorial and production functions of CIUS Press to Toronto. In addition, CIUS Press had outgrown its current organizational structure, which relied heavily on the existing staff resources in Edmonton.

CIUS Press thus becomes part of the CIUS Toronto Publications Office, which also includes the *Encyclopedia of Ukraine* and the editorial office of the Peter Jacyk Centre for Historical Research. The transfer from Edmonton to Toronto will be gradual. From October 1992, the Toronto office takes over responsibility for all editorial functions. All new undertakings are also to be handled in Toronto.

Work on existing projects is still to take place in Edmonton to avoid unnecessary duplication and to allow the Toronto office time to establish itself, but in time all production will also move to Toronto.

Meanwhile, distribution arrangements currently in place will continue, but CIUS Press is working on developing new procedures that will relieve the Edmonton staff of such duties as invoicing and order fulfilment as well. Eventually, all CIUS Press operations for English-language materials will be managed from the Toronto office. For the time being, book orders from Canadians should still be addressed to the Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta. However, all editorial correspondence (manuscripts, proposals, permissions, etc.) should now be addressed to:

**Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Department of Slavic Languages and Literatures
21 Sussex Avenue, University of Toronto
Toronto, ON M5S 1A1**

Maxim Tarnawsky

New Publications Office in Kyiv

Ukraine's newly won independence has opened a new chapter in its relations with the diaspora and transformed conditions for the development of Ukrainian studies. Taking advantage of the new possibilities, the Canadian Institute of Ukrainian Studies has decided to open a Ukrainian-language publications office in Kyiv. The office will be headed by Myroslav Yurkevich, who has served as managing editor of CIUS Press since 1989. Taking over as manager of CIUS Press is Professor Maxim Tarnawsky of the Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto, who is an associate of the CIUS Toronto Publications Office.

The Kyiv office will not only publish Ukrainian-language

manuscripts that CIUS has on hand, but will solicit manuscripts from scholars in Ukraine. Because of the collapse of state-subsidized publishing in Ukraine and the shortage of paper for book production (Ukraine imports most of its paper), many contributions to the humanities and social sciences cannot be issued. CIUS Press intends to work with authors and scholarly institutions in Ukraine to publish the best of this material.

Mr. Yurkevich arrived in Kyiv at the beginning of October 1992 to establish the publications office; details of its operations will be announced in the next newsletter.

CLASSIC CANADIAN NOVEL REISSUED

A classic of Canadian literature, the novel *Yellow Boots* by Vera Lysenko, has been made available in a new edition by the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. The book has been co-published with a well-known literary publishing house, NeWest Press of Edmonton, and the new edition was prepared by Myrna Kostash. This updated reissue edition also includes an introduction to

Vera Lysenko's life and work by Alexandra Kryvoruchka, a doctoral candidate at the University of Alberta who is completing a dissertation on the author.

Vera Lysenko (1910-75), born and raised in a Ukrainian immigrant family that settled in north-end Winnipeg, is best known for her first book, *Men in Sheepskin Coats: A Study of Assimilation* (1947)—one of the earliest attempts at a comprehensive history of Ukrainians in Canada.

Yellow Boots, originally published in 1954, tells the story of Lilli Landash, who overcomes a harsh upbringing in rural Manitoba to establish herself as a professional singer. Music and dance, as well as the many facets of peasant tradition, are the vehicles through which Lysenko explores the continuity of Ukrainian folk culture in the face of the "robot uniformity of industrialization." Lysenko's strong-willed heroine, who must battle a tyrannical father in order to assert herself, is also one of the first feminist characters in Canadian fiction. In the words of Janice Kulyk Keefer, *Yellow Boots* is "at once an ethno-cultural documentary, a people's portrait-of-the-artist, and a feminist fable of identity...a landmark in the development of a truly open and representative Canadian literature."

Yellow Boots (ISBN 0-920862-73-X), is available in paperback for \$14.95 plus \$1.05 GST.

CHURCH, NATION AND STATE IN RUSSIA AND UKRAINE

The recent millennium of Christianity in Rus' has focused attention on the role of religion in a society that was officially atheist until very recently. *Church, Nation and State in Russia and Ukraine* brings together seventeen essays by leading Western experts on Christianity in the East Slavic lands who gathered in London at a conference on the occasion of the millennium. Their papers, which deal prima-

rily with the nineteenth and twentieth centuries, seek to integrate the study of religious thought and institutions with the development of society, politics and culture during the tsarist and Soviet periods of Russian and Ukrainian history. Three of the contributions focus exclusively on Ukraine: Frank Sysyn, "The Formation of Modern Ukrainian Religious Culture: The Sixteenth and Seventeenth Centuries"; John-Paul Himka, "The Greek Catholic Church in Nineteenth-century Galicia"; and Bohdan R. Bociurkiw, "The Rise of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church, 1919-22." The volume is edited by Geoffrey A. Hosking, professor of Russian history at the School of Slavonic and East European Studies, University of London.

Church, Nation and State in Russia and Ukraine (ISBN 0-920862-71-3), co-published with the Macmillan Press, is available in Canada exclusively from the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. The paperback volume, xv + 357 pages in length, is priced at \$14.95 plus \$1.05 GST.

UKRAINE: FROM CHERNOBYL' TO SOVEREIGNTY: COLLECTION OF INTERVIEWS

Dr. Roman Solchanyk, a noted specialist on Soviet nationality affairs at the Radio Free Europe/Radio Liberty Research Institute in Munich, has compiled this collection of fifteen interviews that illuminate the central political concerns of present-day Ukraine. Such well-known figures as Rostyslav Bratun, Ivan Drach, Stanislav Kulchytsky, Pavlo Movchan, Dmytro Pavlychko, Anatolii Pohribny and Mykola Riabchuk discuss questions of language and culture, national consciousness, the Ukrainian-Russian relationship, the struggle for democratization, and the ecological crisis. Several interviews were contributed to this volume by Dr. David Marples of the Department of History, University of Alberta, long a research associate at the Canadian Institute of Ukrainian Studies and an expert on the Chernobyl disaster. These detailed, frank discussions with some of the most important political and cultural figures in Ukraine are essential reading for anyone interested in contemporary political and cultural affairs in Ukraine.

Ukraine: From Chernobyl' to Sovereignty (ISBN 0-920862-82-9) is co-published with the Macmillan Press

Edited by Roman Solchanyk

Ukraine

From Chernobyl' to Sovereignty

and is available in Canada exclusively from the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. The cloth-bound volume, xxvi + 200 pages in length, is priced at \$19.95 plus \$1.40 GST.

POETRY BY IHOR KALYNETS

Probudzhena muza (The Awakened Muse) includes selected works from eight collections by Ihor Kalynets, renowned as one of Ukraine's finest poets. Imprisoned during the wave of political repression that hit Ukraine in the 1970s, Kalynets was able to publish only one of his seventeen compilations of poetry; the others circulated in *samvydav* and were available only to a restricted circle of readers. Nevertheless, Kalynets's reputation grew as a result of publication in the West and the translation of his poems into several European languages.

Kalynets is an experimental poet who writes almost exclusively in free verse. According to the critic Ivan Svitlychny, Kalynets is "a true realist, a courageous citizen who does not indulge himself or others with sweet but chimerical illusions, but is brave enough to face the truth and call things by their right names, however bitter the truth; however frightening the names."

Probudzhena muza includes an extensive introduction by the editor of the volume, Olha Hnatiuk. It also includes reviews by Ivan Dziuba and Roman Khorkavy, the text of

the verdict at Kalynets's trial, a bibliography and an autobiographical note.

The volume, which is co-published with the Warsaw-based Association of Ukrainians in Poland, is available in the West exclusively from CIUS Press and its distributors. The paper-bound book (ISBN 83-00-03436-6), 462 pp. in length, is priced at \$14.95 plus \$1.05 GST.

ANNALS OF UKRAINIAN LIFE IN CANADA, VOLUME EIGHT: 1970-1979

Students of Ukrainian-Canadian affairs have long relied on Ol'ha Woycenko's *Annals of Ukrainian Life in Canada* as an indispensable reference tool for their work. The series, based on the reporting of the principal Ukrainian-Canadian newspaper of record, *Ukrainskyi holos* (Winnipeg), provides a highly detailed and well-indexed chronicle of Ukrainian community activities and developments in Canadian society that affected the community. The eighth and most recent addition to the series is subtitled "Striving for a New Canada: Official Bilingualism and Multiculturalism, 1970-1979."

This volume of the *Annals* (ISBN 0-920862-77-2), 604 pages in length, is available in cloth only for \$29.95 plus \$2.10 GST.

Research Reports

A STUDY OF A HISTORY OF CITIES AND VILLAGES OF THE UKRAINIAN SSR

This research report by Adrian Karmazyn, a journalist at the Voice of America in Washington, examines the 26-volume *Istoriia mist i sil Ukrainskoi RSR*, published in Kyiv between 1967 and 1974. Karmazyn discusses the organization and publishing history of the series, analyzes the substance and format of the descriptive essays included in it, and presents four case studies demonstrating some ways in which the source can be used to study Ukraine. There is also a bibliography of articles on the series that appeared in *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal* and a list of the volumes in the series. This study, published as CIUS Press research report no. 46, is 70 pages in length and costs \$8.00 plus \$0.56 GST.

THE MICHAEL LUCHKOVICH COLLECTION

The late Michael Luchkovich (1892-1973) was Canada's

first federal Member of Parliament of Ukrainian origin. He served two terms (1926-35) and in 1931 was the only Canadian (and British) delegate to the Inter-Parliamentary Union Congress in Bucharest. He also translated the first volume of Illia Kiriak's classic novel of Ukrainian life in Canada, *Sons of the Soil*. Active in Ukrainian community affairs, he was a firm believer in multiculturalism and wrote a number of memoranda on the subject.

Mr. Luchkovich's papers, which have been donated to the Ukrainian Canadian Archives and Museum (Edmonton), were recently catalogued by Serge Cipko, a graduate student in history at the University of Alberta. This research report (no. 49), prepared by Mr. Cipko, describes the collection in detail. The report is 14 pages in length and is available for \$5.00 plus \$0.35 GST.

NEW BIBLIOGRAPHIC REPRINTS

The CIUS Press bibliographic reprint series, edited by Edward Kasinec of the New York Public Library, is intended to make available rare and important contributions to

Ukrainian bibliography in an inexpensive format. Two new titles have just appeared in this series.

The first, compiled by Iurko Nykyforuk, is *Zakhidna Ukraina: Materialy do bibliohrafiï* (Western Ukraine: Materials Toward a Bibliography). It covers the literature that appeared in the Ukrainian SSR between 1917 and 1929 dealing with Ukrainian culture outside the borders of the Ukrainian republic. The work includes four major chapters on Ukrainians in Poland, Romanian Bukovyna, Czechoslovakia and outside Europe. This bibliography, published as CIUS Press research report no. 48, is 185 pages in length and is priced at \$14.00 plus \$0.98 GST.

The second volume reprints two important works originally issued by the Ukrainian Scholarly Institute of Book Studies during the 1920s. Serhii Maslov's *Ukrainska drukovana knyha XVI-XVIII vv.* (The Ukrainian Printed Book [XVI-XVIII Centuries]) is a synthesis of almost a quarter-century of research. Maslov discusses the major printing houses of the period, the art of the book, questions of typeface and language, and the book trade, libraries and curators. Varfolomii Ihnatienko's *Ukrainska presa (1816-1923 rr.)* (The Ukrainian Press [1816-1923]) deals with all the journalistic currents in nineteenth-century Ukraine, which were ignored or suppressed in more recent Soviet studies. Research report no. 50, 169 pages in length, is available for \$13.00 plus \$0.91 GST.

UKRAINIAN LITERATURE IN ENGLISH: ARTICLES IN JOURNALS AND COLLECTIONS, 1840-1965

This new annotated bibliography describes 791 articles and notes on Ukrainian literature published in monthly and quarterly journals, yearbooks, symposia and other collections. Compiled by Marta Tarnawsky, associate director of the Biddle Law Library (University of Pennsylvania), this is the second issue in a projected series that attempts, for the first time, to provide comprehensive bibliographic coverage of Ukrainian literature in English from the earliest known publications to the present. Future reports will cover translations and book reviews published in similar collections and periodicals, as well as the post-1965 periods.

Research report no. 51, 188 pages in length, is priced at \$14.00 plus \$.98 GST.

UKRAINIAN FOLKSONGS FROM THE PRAIRIES

This collection of 61 Ukrainian folksongs from the Canadian prairies, compiled by Dr. Robert B. Klymasz of the Canadian Centre for Folk Culture Studies (Ottawa), is the first publication of material collected in the 1960s. It represents a cross-section of the Ukrainian folksong tradition as it survived in Western Canada for approximately half a

century after the Ukrainian pioneer settlements took root on the prairies.

The collection is divided into two sections. The first, selected and introduced by Dr. Andriy Hornjatkevych of the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, reflects the carryover and retention of the old country singing tradition; the second section, selected and introduced by Dr. Bohdan Medwidsky of the same department, samples the impact of the Canadian experience on the Ukrainian folksong. The collection includes notes, original texts and English translations of each song.

Research report no. 52, 175 pages in length, is priced at \$13.00 plus \$0.91 GST.

A COLLECTION OF LEMKO FOLK SONGS

Stoit lypka v poli: Zbirnyk lemkyvskykh narodnykh pisen (A Linden Stands in a Field: A Collection of Lemko Folk Songs), brings together the texts and melodies of 226 folk songs from the westernmost Ukrainian ethnic territory. The collection, originally compiled by a young priest, Nykyfor Leshchyshak, was given to Ivan Franko in the 1880s. Although Franko recognized the collection's value, he was unable to arrange for its publication. The task has now been completed by the well-known Ukrainian ethnographer Mykola Mušinka, who has compiled the texts and melodies of the songs. The songs are classified into ballads, lyrical works, and nonsense songs; there is also one religious song. This edition includes a glossary of Lemko dialect words, a bibliography of variants and parallel folksongs, and a selection of photographs.

Research report no. 53, 186 pages in length, is priced at \$14.00 plus \$0.98 GST.

Attention Readers Outside Canada

Prices for CIUS Press publications listed in the newsletter are payable in U.S. dollars. No G.S.T. is payable on orders from outside Canada. Please include \$3.00 per order to cover shipping and handling.

Fugitive File

Fugitive File

Serge Cipko, "'Ukrainian Buenos Aires': Aspects of Contemporary Ukrainian Life in the Land of the River Plate"

Valery Gessen, "The Strange Fate of the Archives of the St Petersburg Jewish Societies"

Nikolay Senchenko, "A Guide to the Holdings of the V.I. Vernadsky Central Scientific Library of the Ukrainian Academy of Sciences"

Nikolay Senchenko and Irina Sergeeva, "Jewish Scholarly Institutions and Library Collections in Kiev After 1917: A Brief Historical Sketch"

Volodymyr Vassilenko, "Disintegration of the Soviet 'Federation' and the 'Federalization' of Ukraine"

Volodymyr Vassilenko, "The Constitutional Process in Ukraine: A Brief Outline"

Victoria Yegorova, "Guidelines for Economic Reform in the Ukrainian Coal Industry."

Theses Acquired

Bohdan Klid, "Volodymyr Antonovych: The Making of a Ukrainian Populist Activist and Historian." Ph.D. dissertation, University of Alberta, 1992.

Encyclopedia of Ukraine Special Limited Time Offer

The *Encyclopedia of Ukraine* is the most comprehensive work in the English language on Ukraine, its history, people, geography, economy, and culture. The final three volumes of this monumental undertaking are to be published in the fall of 1993. Reviews of the first two volumes were outstandingly favourable. Over 100 researchers and writers from around the world have contributed to the preparation of these volumes, which will be valued as an essential reference tool in libraries throughout the world.

Until September 26, 1993, Volumes III, IV and V (the final three volumes) of the *Encyclopedia of Ukraine*, will be available at the special prepayment price of \$425 (\$480 after September 26). All five volumes (the complete set) will be available through September 26, 1993, at the special price of \$650 (\$700 after September 26). Volume I is still available at \$120; volume II at \$130. Prices given include all taxes, shipping and handling. Outside Canada, prices are in U.S. dollars.

Send order and payment to:

Canadian Foundation for Ukrainian Studies
2336A Bloor St. W., Suite 202
Toronto, ON M6S 1P3
Canada
tel: (416) 766-9630, fax: (416) 766-0599

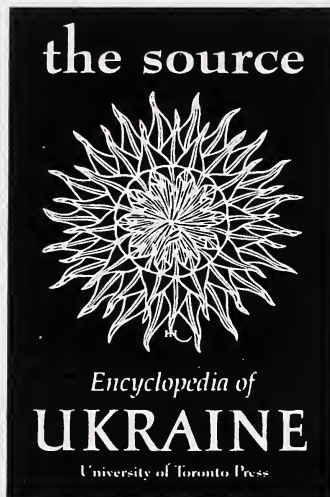
CIUS NEWS

Encyclopedia of Ukraine Goes to Press

The largest project undertaken by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, together with the Shevchenko Scientific Society and the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, has been the development and publication of the *Encyclopedia of Ukraine*. Drawing on the Ukrainian-language *Entsyklopediia ukraïnoznavstva*, edited by the late Professor Volodymyr Kubijovyč, but also incorporating a large body of new materials, the completed *Encyclopedia of Ukraine* will consist of five volumes, each of some 1,000 pages and 3,000 alphabetical entries. Its editor-in-chief is Professor Danylo Husar Struk. Volume I of the *Encyclopedia* appeared in 1984; volume II in 1988. The remaining three volumes are to be printed in 1993.

Work on the last three volumes of the *Encyclopedia of Ukraine* has progressed rapidly and they are on schedule for release this year. The manuscript editors completed content verification of all of the entries and sent the text for final submission to the publisher, the University of Toronto Press. The entries had under-

gone independent review and editorial board confirmation and have also been reviewed by the University of Toronto Press style editor. All signed entries were sent to the authors for their final

check. The material (text, maps, and photos) was sent to the publisher in the autumn of 1992 for typesetting. The entries had been disk-formatted before

the text was submitted to the publisher. All of the maps have been completed. Owing to political events, much updating was necessary, but Mrs. Stephania Kucharyshyn, the cartographer, managed to overcome the difficulties and did a tremendous job. The photos have been assembled and captioned. After the material was submitted to the publisher, the typeset pages were returned for further processing.

The Toronto-based editorial office has undergone a few recent changes. The office is currently made up of: Professor Danylo Husar Struk, director and editor-in-chief; the manuscript editors Dr. Taras Zakydalsky, Roman Senkus, Andrij Makuch, and Natalia Stecura Krencil; Borysa Struk, who is the data corrections clerk and administrative assistant; and Ann Biscoe. Ann Biscoe has joined the team on a freelance, part-time basis and is engaged in verifying and inputting corrections to entries suggested by the style editor. Ksenia Maryniak has left the project.

DIRECTOR'S REPORT

During 1991-1992, the Institute continued to adjust to the reality of an independent Ukrainian state. Forewarned by the media siege of August, CIUS prepared information packets for the December 1 referendum, which preceded international recognition of Ukraine's independence. Instead of returning on 1 January 1992 to resume his duties as director of CIUS, Dr. Bohdan Krawchenko took a leave of absence until 1 January the following year, extended to 1 September 1993, to take up a position as director of the Institute of

Public Administration and Local Government in Kyiv, Ukraine. The Institute benefited from his presence in Ukraine at a time when so many opportunities arose for joint educational and publishing projects. Plans were made to transfer CIUS's Ukrainian-language publishing projects to Ukraine and to open an office in Kyiv. Various fellowships and grants, funded through endowments established at CIUS, and the Neporany Fellowship, brought scholars from Ukraine to CIUS, and Dr. Serhii Plokyh of the Archeographic Institute of the Ukrainian Academy of Sciences took up a position as visiting professor at the Jacyk Centre.

In the past academic year, the Institute's staff was stabilized and increased. A search for a successor to Dr. David

Canada's Newly-appointed Ambassador to Ukraine Meets with CIUS Staff

On 19 August 1992 Canada's first ambassador to Ukraine, Francois Mathys, came to Edmonton where he met with the staff of CIUS. Ambassador Mathys not only outlined his objectives, but also listened to brief accounts of CIUS's past activities, especially as they related to Ukraine, and to the plans of the institute vis-à-vis Ukraine.

In general, members of the staff of CIUS were pleased with the opportunity to meet Ambassador Mathys and to discuss matters of concern with him. They were especially satisfied with his assurances that the Canadian diplomatic presence in Kyiv would finally become a serious one. CIUS offered to co-operate as much as possible, especially by way of consultations.

Ambassador Mathys has a long history of diplomatic service. He has been with External Affairs since 1967 and has served abroad in New York, in Moscow (twice), and at the North Atlantic Treaty Organization in Brussels from 1983 to 1986, where he was Deputy Permanent Representative. While serving in Moscow, he made several trips to Ukraine, one of them in the 1970s in connection with the case of the former Ukrainian dissident, Leonid Pliushch.

Marples as Director of the Stasiuk Programme on Contemporary Ukraine was successfully completed, and Dr. Zenon Kohut joined the CIUS staff on 1 March 1992. A joint position at CIUS and the Department of History was created, and Dr. Frances Swyripa was named co-ordinator of the Ukrainian Canadian programme on 1 September 1992. Marusia Petryshyn, director of ULEC, was named to the Institute's academic staff on a full-time basis on 1 November 1991. Bohdan Klid, assistant to the director, defended his doctoral dissertation on 27 March 1992 and increased his commitment to full-time. On 1 May 1992 Olga Briggs was hired as secretary at the Institute.

The year also witnessed a revival of the Institute's publications programme. An issue of the *Journal of Ukrainian Studies* appeared and work is proceeding on two special issues that will bring the publication schedule up to date. Twelve books and seven research reports have been published. ULEC's *Nova One* rolled off the press and it was decided to quicken the pace of publishing subsequent units. A grant from the National Endowment for the Humanities permitted the Jacyk Centre to intensify work on the Hrushevsky translation project.

The completion of the *Encyclopedia of Ukraine* will soon allow the CIUS Toronto Publications Office to take on other projects. On 1 July 1992 Dr. Maxim Tarnawsky took on the position of managing editor of CIUS Press, effective 1 October, with the responsibility of publishing English-language works. Myroslav Yurkevich left for Kyiv in early October 1992 with the mandate to organize a publications office to issue the Institute's Ukrainian-language manuscripts.

As this newsletter appears in early 1993, the Institute looks forward to a year in which one of its major projects

comes to fruition. The appearance of volumes three to five of the *Encyclopedia of Ukraine* this summer represents the successful accomplishment of one of the greatest undertakings in Ukrainian studies. Professor Danylo Struk and the staff of the *Encyclopedia* project in Toronto have put forth a tremendous effort to complete the *Encyclopedia* on schedule. In 1993, CIUS will be co-operating with the Canadian Foundation for Ukrainian Studies and the University of Toronto Press to ensure that sales are as successful as they were for volumes one and two.

In this age of declining budgets, the staff of CIUS and the Institute's many supporters throughout Canada were reassured to read an account of an interview with Dr. Paul Davenport, President of the University of Alberta, in a special issue of MacLean's magazine (9 November 1992) devoted to universities. John Howse reported: "Rather than slash funding across the board, Davenport and his five vice-presidents have targeted specific departments—while protecting the University of Alberta's traditional areas of strength, including civil engineering and Ukrainian studies." Although the University of Alberta's commitment to Ukrainian studies is strong, this has, thus far, only saved the Institute from suffering drastic cuts. Paradoxically, international interest in Ukrainian studies and calls on the Institute for its expertise from academia, government, media and business are growing, just as the possibilities for increasing budget allocations and creating new positions at the university have diminished. The Institute, at this time, therefore, can only respond to these new challenges and increased demands upon its staff by redoubling its efforts to ensure that university support for Ukrainian studies remains strong as well as by seeking grants and turning to private donors. In addition to securing

a substantial NEH grant in 1992, the Institute's staff has actively applied for numerous individual and group grants. In particular, it hopes to undertake a major project on Ukrainian-Russian relations and is co-operating with the Harriman Institute at Columbia University, the East European Institutes of the Universities of Cologne and Berlin, and other centres to obtain the necessary funding. The Institute is extremely grateful for the continual support of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, the Shevchenko Foundation, and the Ukrainian Professional and Business Club for projects such as the *Encyclopedia of Ukraine* and *Nova*. It is the generosity of the Ukrainian community, whose donations are gratefully acknowledged in this newsletter, which gives us hope for future growth. Indeed, our benefactors' interest in our activities has prompted us to found a new publication of the Institute—the Ukrainian-language *Visnyk*.

From 1 January to 30 June 1993 Dr. Frank Sysyn will be on a leave of absence, so that he can take up an offer to teach East European and Ukrainian history at Stanford University. Dr. Serhii Plokhyy will remain at the Jacyk Centre until June, when he leaves for Ukraine to set up the Kyiv office of CIUS. Dr. Zenon Kohut will be the acting director of CIUS for 1993.

Alberta Ukrainian Centennial Commemorative Scholarships

In September 1991, to commemorate the centennial of Ukrainian settlement in Canada, the government of Alberta established the Alberta Ukrainian Centennial Scholarships programme, which provides for annual awards of up to two graduate scholarships. One is given to a student from Ukraine to study in Alberta, and the other to an Alberta resident to study in Ukraine. The 1992-93 scholarship recipient from Alberta was Kenneth Labach, Department of History, University of Alberta. In September 1992, Mr. Labach left for Kyiv, Ukraine, where he will be gathering materials on the contemporary Ukrainian national movement.

The award includes a stipend of \$8,000, tuition fees, return airfare, and expense money for research, books and materials. Deadline for submission of applications is 1 February. Information and applications can be obtained from:

Director: Scholarships Programmes
Student Finance Board
9th Floor, Baker Centre, 10025-106th Street
Edmonton, AB T5J 1G7
Tel: (403) 427-8640

Mykhailyna Kotsiubynska: Distinguished Visitor of the University of Alberta

In the fall of 1991, CIUS successfully applied for funding to bring Dr. Mykhailyna Kotsiubynska, a well-known literary critic and cultural activist of the Ukrainian renaissance of the 1960s, to the University of Alberta for three months under the Distinguished Visitor programme. Upon her arrival in late January, Mykhailyna Kotsiubynska was placed with the Department of Slavic and East European Studies (SEES). As an expert on Ukrainian dissident literature and a participant in the cultural rebirth of the 1960s, Dr. Kotsiubynska was able to lend valuable assistance to members of the staff of SEES specializing in Ukrainian literature. She assisted Professor Oleh Ilnytzkyj in his course on Ukrainian dissident literature and Professor Oleh Zujewskyj in his graduate seminar on modern Ukrainian literature. In addition, she acted as a consultant to Natalia Buriannyk, a graduate student, who expects to write her thesis on dissident writers. Dr. Kotsiubynska further helped Professor Natalia Pylypiuk with notes on Ukrainian culture and with the editing of dialogues that now form part of a book published in August 1992 by the U.S. Peace Corps: *Ukrainian Language Competence for the U.S. Peace Corps Volunteers* (Washington, 1992). At CIUS, Mykhailyna Kotsiubynska assisted Marusia Petryshyn of the Ukrainian Language and Education Centre in the preparation of materials for use in Alberta's Ukrainian-English bilingual schools programme.

During her tenure as Distinguished Visitor, Dr. Kotsiubynska gave several lectures, which were open to the university community (all were sponsored or co-sponsored by CIUS): "The Legacy of Vasyl Stus and the New Ukraine" (10 February); "Ukraine: Women in Poetry, Women in Politics" (2 March); "Shevchenko's Poetics and the Contemporary Writer" (16 March); "The Poetry of Pauline Johnson" (24 March); and "Ukrainian Dissident Writers of the 1960s" (2 April).

In addition to her work at the University of Alberta, Dr. Kotsiubynska delivered lectures at the University of British Columbia in Vancouver, and at the University of Manitoba in Winnipeg. She also spoke to audiences of the Ukrainian community in Edmonton, Calgary, Vancouver and Winnipeg, and met with the Ukrainian writers' group *Slovo* in Toronto.

M. Kotsiubynska (1960s)

Journal of Ukrainian Studies Renewed

Due to personnel changes at the Canadian Institute of Ukrainian Studies and the demands on the Institute emanating from Ukraine's drive towards autonomy and independence, the *Journal of Ukrainian Studies* could not appear on a regular basis.

With the arrival of its new editor, Dr. Zenon E. Kohut, in March 1992, a major effort was made to remedy the situation, and volume 15, no. 2 (Winter 1990), has just been published. The issue contains the following articles, most of which focus on the revolutionary period to the 1930s: "Ukrainian National Resistance in Soviet Ukraine During the 1920s," by Bohdan Nahaylo (Radio Liberty); "Vlada ta inteligentsiia na Ukraini v roky NEPu" (The Authorities and the Intelligentsia in Ukraine During the NEP Years), by Heorhii Kasianov (Institute of History, Ukrainian Academy of Sciences); "Historiography on the Jews and the Ukrainian Revolution," by Henry Abramson (Univer-

sity of Toronto); "Putting History on Trial: The Ukrainian Famine of 1932-33," by Ian A. Hunter (University of Western Ontario); and "French Loanwords in the Work of 19th Century and Early 20th Century Ukrainian Writers," by Yaroslav Harchun (CBC journalist and language scholar). The issue also includes an English translation of the "Manifesto of the Democratic Party of Ukraine," book reviews, and an announcement on upcoming publications of documents from the files of the former KGB. Preparations for volume 16 (1991), a special double issue devoted to the centennial of Ukrainian settlement in Canada, and volume 17 (1992), another double issue devoted to Ukraine in the sixteenth to eighteenth centuries, are well on the way.

Yearly subscription rates are \$16.50 for individuals and \$21.50 for libraries and institutions in Canada. Outside Canada subscription rates are \$15.00 for individuals and \$20.00 for libraries and institutions. Subscribers outside Canada

JOURNAL OF

UKRAINIAN STUDIES

WINTER 1990

CONTRIBUTORS:

Bohdan Nahaylo
Heorhii Kasianov
Henry Abramson
Ian A. Hunter
Yaroslav Harchun

must pay in US funds. Cheques should be made payable to the Journal of Ukrainian Studies and sent to 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8.

FIRST ISSUE OF VISNYK APPEARS

Much of the information on CIUS's work and plans is tersely summarized and printed in its *Newsletter*. This includes information on private endowments established at the Institute, income from which enables the Institute to offer fellowships, scholarships and research grants, as well as to fund some of CIUS's ongoing projects, including publications. Due to considerations of space, the *Newsletter* cannot print in-depth interviews with visiting scholars, or provide detailed information on all of the work supported through the endowment funds.

The Institute does prepare press releases on major projects supported by the endowment funds, which are distributed to the Ukrainian Canadian and Ukrainian American press. However, individuals who have been closely associated with the Institute, especially its many benefactors who support the Institute's work financially, would like to be better informed about CIUS's work, particularly as it relates to the endowment funds. With this goal in mind, Halyna Klid was asked to prepare a special bi-annual Ukrainian-language publication, entitled *Visnyk*, dedicated to the many donors who helped support and continue to support the development of Ukrainian studies. The major focus of the publication is to provide information on the endowment funds and how income from the funds are utilized.

The first issue, printed in November 1992, featured a complete list of all the funds as well as brief information on how they were dispersed. In addition to interviews with visiting scholars from Ukraine and Brazil, the first issue featured a lengthy interview with John Kolasky, well-known author of several books, one of the initiators and driving forces behind the establishment of the Ukraine Exchange Endowment Fund. Those interested in receiving the *Visnyk* should write to Halyna Klid at the Institute.

Dr. Bohdan Krawchenko Appointed Director of Ukraine's Institute of Public Administration and Local Government

Bohdan Krawchenko (on the left); next to him, Mykola Zhulynsky; in the centre, Ukraine's president, Leonid Kravchuk.

Ukraine's state-building efforts are extremely complex. Difficult undertakings are being initiated in many areas, requiring the complete overhaul of existing structures and institutions, and the building of new ones to take the place of the old. One of these areas is the field of public administration, as over the last decades of Communist rule the civil service of Ukraine was poorly trained and accustomed to taking orders from Moscow. With the establishment of an independent state, which is also in the

process of enacting major economic and political reforms, there is great need for a competent, modern civil service.

The founding of the Institute of Public Administration and Local Government, Cabinet of Ministers of Ukraine, in May 1992, was an important achievement of the young Ukrainian state. Dr. Bohdan Krawchenko, Director of CIUS, played an instrumental role in its establishment and has been appointed its first director. The Institute is a post-secondary level school that will teach Ukraine's future public officials Western-style adminis-

trative techniques and practices and help retrain Ukraine's current officials as well. Modelled on France's Nationale École Administrative, it is the first such institution of its kind in Central or Eastern Europe.

In the fall of 1992, the Institute was to have opened its doors to 100 students, who will seek a Master's of Public Administration degree. The Institute also offers short courses for retraining existing government staff and will also train managers of enterprises that will still remain within the public sector following legislation that will put into effect privatization programmes.

Dr. Krawchenko has succeeded in obtaining major assistance from Western agencies and governments for the Institute, including, recently, a \$2.5 million aid package from the European Economic Community. The Canadian government's Task Force on Central and Eastern Europe, established recently to co-ordinate aid to the former Soviet republics and Warsaw Pact countries, will be co-operating with Ukraine's Institute of Public Administration as well.

The Twenty-seventh Annual Shevchenko Lecture

The annual Shevchenko lecture, sponsored by the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, took place on Monday, 6 April 1992. The guest speaker, Dr. Roman Laba of the Department of National Security Affairs, Naval Postgraduate School, Monterey, California, spoke on "The End of the Soviet Union: An Illustrated Lecture." Dr. Laba, who spent several months in Moscow in the summers of 1990 and 1991, was an eyewitness to the attempted Communist coup of 19-22 August 1991. In addition to slides from these momentous days, most of Dr. Laba's slides were of poster art,

which was highly politicized. Many of the posters satirized and debunked the official myths and slogans of the Communist Party and Soviet state, counterposing them to reality, which in Dr. Laba's view, illustrated the collapse of the ideological underpinnings of the Soviet state.

Dr. Laba is the author of *Roots of Solidarity* (Princeton, NJ, 1990), a study of the Polish workers' movement of the late 1970s and early 1980s. In the summer of 1992, he returned to Moscow for several months to continue his research on the building of the Russian state under Boris Yeltsin.

Work on a Ukrainian Canadian Ecomuseum Progressing

Concrete steps have now been taken to organize the Ukrainian Settlement Block area northeast of the city of Edmonton into a historic district or "ecomuseum" (See the Fall 1991 *Newsletter*). At a public meeting held in Andrew on 2 June 1992, some forty-five residents of communities across East-Central Alberta voted to establish a volunteer society to oversee the creation and development of such a regional ecomuseum. Those in attendance came from settlements ranging from Thorhild to Lindbergh, and from Ryley to Vilna; many other individuals and centres sent their regrets but expressed support for the project and made a commitment to get involved.

After the adoption of a set of by-laws for the association, sixteen individuals from an equal number of representative "constituencies" were

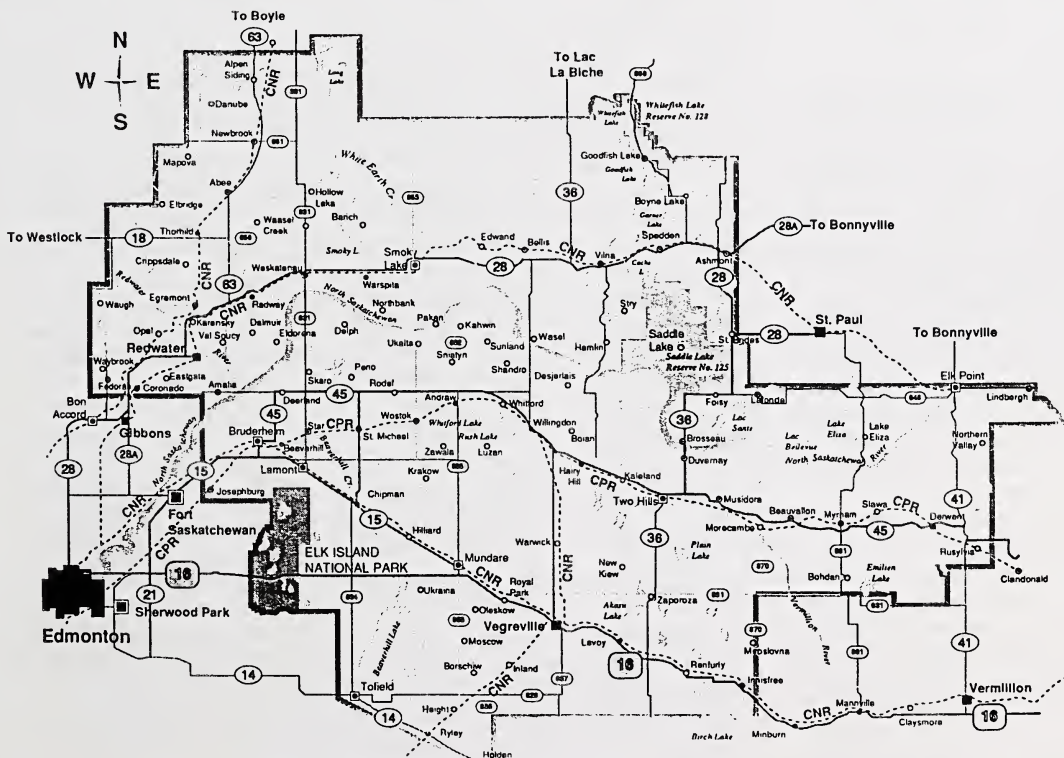
elected to a board of directors that is to be responsible for governing the affairs of the newly-formed body. These directors subsequently appointed a six-person executive to lead their board, and struck several standing committees that have already begun work on the implementation of the development strategy previously prepared for the ecomusé by consultant Jars Balan.

The Chairperson of the Board and society spokeswoman is Marjorie Robinson, of St. Brides, Alberta, while other executive members include: Michael Senych (Thorhild, First Vice-Chair); Michael Tomin (Vegreville, Second Vice-Chair); Lou Suderman (Bruderheim, Secretary); Lillian Semeniuk (Andrew, Treasurer); and Myron Sparklingeyes (Goodfish Lake, Member without Portfolio).

Following a spirited discussion involving a large number of meeting

participants, a proposal that the ecomuseum be called "Kalyna Country" was accepted by the overwhelming majority of the founders as the formal designation for the 15,000 square kilometre area that is being defined as a multifocal historic district. A stylized rendition of the highbush cranberry (also known as the guelder rose) will be used for the ecomuseum's official logo, while the association has now legally been registered as the "Kalyna Country Ecomuseum Trust Society." At present, a campaign is under way in the local media to promote awareness of the new ecomuseum and to make the "Kalyna Country" name and symbol familiar to inhabitants. People are being asked to submit anecdotes, recipes and home remedies that

Continued on next page

University of Alberta and University of Lviv Renew Exchange Agreement

On 25 October 1991 Lviv University's rector, Ivan Vakarchuk (on the right), signed an agreement with University of Alberta's president, Dr. Paul Davenport, extending the original exchange agreement between the universities signed back in 1988. The focus of exchanges will be in the humanities and social sciences.

Ecomuseum Progressing

(Continued from previous page)

feature the Kalyna plant for future publication in a promotional booklet.

A week after the founding meeting of the society, the board of directors met with a consultant and officials from Alberta Tourism, Parks and Recreation, to discuss the ecomuseum's participation in a Regional Tourism Planning Process.

At that session, the directors decided to take an active part in a planning exercise that would ultimately produce a marketing strategy aimed at increasing tourism to the region. Since then, three workshops have been held with Tourism officials, and several more are planned for the coming months.

In the meantime, the Alberta Historic Resources Foundation has provided a \$10,000 grant to the society for a feasibility study, while the Canadian Institute of Ukrainian Studies—which along with the Historic Sites and Archives Service of Alberta Culture and Multiculturalism has been one of the key sponsors of the endeavour—has allocated an additional \$5,000 towards continuing

organizational work on the Kalyna Country Ecomuseum. The Alberta Ukrainian Canadian Centennial Committee has also provided a grant of almost \$4,000 for the research and writing up of a series of articles on the rich Ukrainian literary history of East Central Alberta. These journalistic sketches will be made available to local newspapers for publication, and will also serve as the basis for the creation of future museum exhibits, and perhaps a thematically-based driving tour.

Still more recently, The Recreation, Parks and Wildlife Foundation has contributed \$4,250 toward the cost of constructing a footbridge at a nature preserve and hiking trail being established at the site of the former Desjarlais Ferry Crossing, on the North Saskatchewan River. Money for other projects is now being applied for from various government and private agencies, as the ecomuseum board starts to realize some of the proposals initially elaborated in the blueprint.

For more information about this project, write to:

Kalyna Country Ecomuseum
c/o Historic Sites and Archives Service,
Old St. Stephen's College, 8820 - 112 Street
Edmonton, AB T6G 2P8

Please direct all enquiries to the attention of Jars Balan.

CIUS Establishes Ukraine's First Political Science Journal

The Canadian Institute of Ukrainian Studies, in association with the journal *Filosofska i sotsiologichna dumka* (Philosophical and sociological thought), has helped launch Ukraine's first political science journal. The new journal is called *Politologichni chytannia* (Readings in Political Science) and is to appear quarterly.

Politologichni chytannia will publish articles on questions of political theory, political sociology, international relations, comparative political systems, public policy and methodology. Articles can be submitted in English and, if accepted, will be translated into Ukrainian.

The first issue has been printed, containing thirteen articles, among them: Ie. Holovakha, "Osoblyvosti politychnoi svidomosti naselennia Ukrainy" (Characteristics of political consciousness of the population of Ukraine); V. Khmelko, "Khto buv 'za' i 'proty' za rezultatamy referendumu pro nezalezhnist' (Who was 'for' and 'against' according to the results of the referendum on independence); D. Vydrin, "Rosiiany v Ukraini: Pid chas referendumu, do i pislia" (Russians in Ukraine: Before, During and After the Referendum). The co-editors of the journal are Bohdan Krawchenko (CIUS) and Iurii Pryluk (Institute of Philosophy). The publication of the journal is made possible, in part, through a grant from the Karl Popper Foundation, Geneva, Switzerland. Those interested in purchasing a copy of the quarterly (\$10.00) should write to the Institute.

CIUS Seminar Series

Each academic year, CIUS organizes a series of seminars for both the fall and winter semesters. In 1991/92, the following lectures were given:

Fall 1991

27 September: Professor David Marples of the Department of History at the University of Alberta, "Ukraine After the Coup: Toward Independence or a Revised Union?"

17 October: Dr. Bohdan Krawchenko, Director of CIUS, "Ukraine State-Building: The Present Situation."

5 November: Borys Gudziak of the Committee on Byzantine and Slavic Studies, Harvard University, "The Kyiv Metropolitanate and the Constantinople Patriarchate in the Sixteenth Century."

8 November: Dr. Iaroslav Hrytsak of the Institute of Social Sciences, Academy of Sciences, Lviv, "Ivan Franko and the Idea of the Political Independence of Ukraine."

14 November: Dr. Patricia Grimsted of the Harvard Ukrainian Research Institute, "The Current Status of Archives in Ukraine."

15 November: Dr. Victoria Yegorova, Institute of Industrial Economics, Donetsk, "Modern Energy Policy in Ukraine and the Role of the Donetsk Region in its Economic Development."

2 December: Professor Serhii Plokyh of Dnipropetrovsk University, "Church-State Relations During Perestroika."

Winter 1992

30 January: Oleksander Pavliuk, Institute of International Relations, Kyiv State University, "The Formation of Independent Ukraine's Foreign Policy."

20 February: Boris Balan, Programme Officer of the Renaissance Foundation in Kyiv, "Building a Democratic Ukraine: The Work of the Renaissance Foundation in Kyiv."

12 March: Victoria Kliuchnikova of the Department of Philosophy, Kyiv State University, "The Dumas: The Historical Epos of Ukraine."

2 April: Dr. Mykhailyna Kotsiubynska of the Institute of Literature, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv, "Ukrainian Dissident Writers of the 1960s."

CIUS and Ukraine's Independence Referendum

Following the attempted coup of 19 August 1991, and especially after Ukraine's declaration of independence on 24 August, the Institute was frequently contacted by the media for information and commentaries on events in Ukraine. Numerous interviews were given by Acting Director, Dr. Frank Sysyn. Journalists also contacted Dr. Bohdan Krawchenko, the Director of the Institute, who has been in Kyiv on academic leave since January 1991. To help the media and government figures better understand the complex and fast-moving events, it was decided to prepare a packet of several printed reports, featuring contextual background information and brief historical sketches, where appropriate, for dissemination among academics, the media and government officials.

Each report focused on certain problems or themes: the first sketched the history of Ukrainian statehood; the second gave a brief overview of relations between Ukraine and Russia; the third examined the issues of borders between Ukraine and Russia, as well as the treatment of minorities; the fourth was concerned with the formation of Ukraine's armed forces and Ukraine's policies towards nuclear weapons found on its territory; and

the fifth provided brief biographical data on the presidential candidates. A list of scholars, most of whom were political scientists and historians, and other specialists on Ukraine, was provided. A translation of the declaration of independence was also included. Dr. Sysyn wrote an introductory letter. These articles were distributed prior to the referendum, while another report on Ukrainian-Romanian borders and minorities was prepared following the 1 December vote.

Responses to the mailings were positive. The Institute received requests for additional packets from across Canada and the United States. In addition, letters were received thanking the Institute for the information sent. Among these was a letter from Ukraine's ambassador to the U.N., Guennadi Oudovenko. Most of the reports were written or co-authored by Bohdan Klid; one report was written by Andrii Deshchytsia; one report was co-authored by Okšana Maryniak; and another was co-authored by Serge Cipko. Although dated in some respects, this packet of reports is still useful and can be obtained by writing to the Institute.

NEPORANY RESEARCH AND TEACHING FELLOWSHIP (1994-95)

Beginning with the 1993-94 academic year, a research and teaching fellowship in Ukrainian studies, initially in the sum of \$18,500, will be awarded by the Osyp and Josaphat Neporany Educational Fund.

The fellowship will be tenable at any university with research facilities at which the fellow's academic Ukrainian studies specialty may be pursued and the fellow enabled to teach a course related to the specialty.

Applicants must hold a doctorate, or have equivalent professional achievement, in Ukrainian studies.

The duration of the fellowship will normally be one term, i.e. half of the academic year. This may be extended where the applicant has been successful in receiving supplemental funding from other sources.

In lieu of an application, the following are required from

applicants for the Neporany Fellowship:

- (1) A three to five page research proposal, to include information on work completed to date as well as a research plan to be carried out at the host institution.
- (2) Two letters of recommendation from scholars not associated with the proposed host institution on the qualifications of the applicant and on the research proposal.
- (3) Information on the course to be taught at the host institution.
- (4) A letter of support from the host institution, containing an explanation of how the scholar's stay and teaching will benefit the development of Ukrainian studies there.

For further information please write to CIUS in Edmonton.

Neporany Exchange Fellowship (1992-93)

CIUS has acted as administrator of exchanges and fellowships offered by organizations not directly affiliated with CIUS. The Neporany Exchange Fellowship Between Ukraine and Canada has been awarded by the Canadian Foundation for Ukrainian Studies to scholars from Ukraine and Canada to conduct research in each other's respective country. For 1994-95, the terms of the award have changed.

Andrii Deshchytsia

The recipient of the Neporany Fellowship for 1992-93 from Ukraine is Andrii Deshchytsia. Mr. Deshchytsia is a graduate student at Lviv University's Political Science Department, and will be working on the topic "Ukrainian Politics 1988-1990: Problems of Transition From Totalitarianism to Democracy." Mr. Deshchytsia arrived in Edmonton in October.

Most recently, Mr. Deshchytsia has assisted Iaroslav Hrytsak, director of the newly established Institute of Historical Research of Lviv University, in translating and editing a two volume collection of essays by the

late Professor Ivan L. Rudnytsky. Mr. Deshchytsia spent three months in Edmonton assisting Dr. Hrytsak on this project. He also wrote a report on Romanian-Ukrainian borders and minorities, which was widely distributed to the scholarly community and members of the media.

Henry Abramson

The recipient of the 1992-93 Neporany Fellowship for a Canadian scholar was Henry Abramson, Department of History, University of Toronto. Mr. Abramson, who is the Ralph D. Wolfe Fellow for Advanced Research in Jewish Studies at the University of Toronto, is writing his Ph.D. dissertation on the subject "Jews and the Ukrainian

Revolution, 1917-1920." He has already published essays from his preliminary work on this topic, including the article "Historiography on the Jews and the Ukrainian Revolution," which appeared in the Winter 1990 issue of the *Journal of Ukrainian Studies*.

Although Mr. Abramson received the Neporany Fellowship for the 1992-93 academic year, he decided to go to Ukraine early. In the summer of 1992 he went to Kyiv, where he examined the archive of the Communist Party of Ukraine, which was, until very recently, off limits to Western scholars. His work there was very successful, as he was able to find numerous documents on the various Jewish political parties active in Ukraine during the 1917-20 period, especially in the collections of the Central Committee of the CPU. In addition to his archival research, Mr. Abramson read several lectures on Ukrainian-Jewish history at the Yeshiva (Rabbinical Seminary) in Kyiv. During his stay there, he also had the opportunity to meet some of the younger scholars in Jewish Ukrainian history.

Neporany Exchange Fellowship (1991-92)

Oleksander Pavliuk

Oleksander Pavliuk, a graduate student at the Ukrainian Institute of International Relations at Kyiv State University, was the Ukrainian recipient of the Neporany Exchange Fellowship for 1991-92. The title of his dissertation is "The Foreign Policy of the Western Ukrainian National Republic (1918-1923)." Mr. Pavliuk arrived in Edmonton in late December 1991 and worked under the direction of Dr. Frank Sysyn. In Edmonton, he utilized the resources at the University of Alberta Library, and the Ukrainian-Canadian Archive and Museum of Alberta. He also travelled to Winnipeg where he worked in the archive and library of Oseredok, and in the library of St. Andrew's College. In addition to his own research activities, Mr. Pavliuk gave many talks: at the University of Calgary; at a Ukrainian community gathering in Two Hills; at St. Andrew's College in Winnipeg;

for the CIUS seminar series at the University of Alberta; and to Ukrainian community and university audiences in Saskatoon and Regina. The topics of his lectures were: "The Formation of Independent Ukraine's Foreign Policy;" "The Ukrainian Referendum: An Analysis of the Results and the Current Political Situation;" "The Crimea: To Whom Does It Belong?;" and "The Western Ukrainian National Republic and the Policies of Czecho-Slovakia, Romania and Hungary."

In early April, Mr. Pavliuk left Edmonton to conduct further research in Eastern Canada and the United States. He worked at the National Public Archives in Ottawa in April, at the Columbia University Library in New York, and in the V. Lypynsky Institute in Philadelphia. In May, Mr. Pavliuk returned to Ukraine. In August, he travelled to France to work in the libraries of the Shevchenko Scientific Society in Sarcelles and the Symon

Petliura Library in Paris. In September, he worked in the archives of the Ukrainian Catholic University in Rome.

Halyna Freeland Bohdan Klid

Recipients of the award for 1991-92 from the Canadian side were Halyna Freeland and Bohdan Klid. Ms. Freeland went to Ukraine in January 1992 to study the position of women in Ukrainian society during perestroika. In the fall of 1992, she accepted a position as Director of Ukraine's Legal Foundation in Kyiv (funded by the Soros Foundation), which is working on legal reforms. Bohdan Klid had to delay his research trip to Ukraine until 1993. He will go to Kyiv in the spring of 1993 to continue his research work on Volodymyr Antonovych and Ukrainian populism.

OSNOVY PUBLISHERS

Like other countries of Eastern Europe now emerging from the isolation imposed by the communist system, Ukraine faces the challenge of integrating itself into the mainstream of world scholarship, science and research. If this task is to be accomplished successfully, Ukrainians must have access to the best literature in all areas of knowledge. For several decades, Soviet censorship made it extremely difficult for Ukrainian readers to obtain literature of world significance, especially that of the modern period, in their own language. Russian translations of such books, to which Ukrainians perforce turned, were usually marred by ideologically motivated deletions and misrepresentations. Many important works were not translated even into Russian.

Recognizing the urgent need for high-quality translations of twentieth-century works in the humanities and social sciences, as well as literary and philosophical classics, a group of Ukrainian publishers and translators has come together to establish Osnovy Publishers in Ukraine's capital city, Kyiv. The word "Osnovy" (Foundations) denotes the purpose of this publishing enterprise: to provide translations of the fundamental works indispensable to under-

standing and participating in modern world culture.

Thanks to a grant from the International Renaissance Foundation (Soros Foundation), Osnovy Publishers began its activity in the autumn of 1992. A publishing programme comprised of translations of works in the humanities, social sciences and belles-lettres was drawn up, contracts signed with translators, and additional sources of funding investigated. The first publications, which will be issued in 1993, include translations of Bertrand Russell, *A History of Western Philosophy*; Fernand Braudel, *Le temps du monde* (vol. 1); Karl Popper, *The Open Society and Its Enemies* (vol. 1); Paul Samuelson, *Economics*; Bernard Gournay, *L'Administration*; Jean-Baptiste Duroselle, *L'Histoire de la diplomatie de 1919 a nos jours*; and classics of world literature, political science, history and philosophy.

For further information, please contact the director of Osnovy Publishers, Mr. Oleksa Lohvynenko, at 252057 Kyiv, vul. Ezhenia Potye, 20; telephone 441-76-73. Members of the editorial board are as follows: Bohdan Krawchenko, Volodymyr Musienko, Vitaly Ovsienko and Solomea Pavlychko.

Vistors to CIUS and the Peter Jacyk Centre (1991-92)

Ukrainian poet Ivan Drach

Nadia Ananieva, Assistant Principal, School no. 1, Cherkasy

Olga Andriewsky, Department of History, Trent University, Peterborough, Ontario

Boris Balan, Programme Officer, Renaissance Foundation, Kyiv

Andrii Deshchysia, Department of Political Science, Lviv State University

Valerii Donii, Ministry of Public Education, Kyiv

Ivan Drach, writer, Kyiv

Mariia Drach, Kyiv

Iaroslav Dzyra, Historian, Kyiv

Patricia Grimsted, Harvard Ukrainian Research Institute

Borys Gudziak, Committee on Byzantine and Slavic Studies, Harvard University

Serhii Holovaty, Member of Ukraine's Parliament, Kyiv

Oles Honchar, writer, Kyiv

Valentyna Honchar, Kyiv

Iaroslav Hrytsak, Institute of Social Sciences, Academy of Sciences, Lviv

Victoria Kliuchnikova, Department of Philosophy, Kyiv State University

Mykhailyna Kotsiubynska, Institute of Literature, Academy of Sciences, Kyiv

Serhii Kozak, Correspondent, *Literaturna Ukraina*, Kyiv

Roman Laba, Naval Postgraduate School, Monterey, California

Magdelyna Lozova, Ukrainian Language Co-ordinator, School Board, Ukrainian-Brazilian Central Representation, Curitiba, Brazil

Volodymyr Mokry, Jagiellonian University, Cracow, Poland

Viktor Neborak, poet, Lviv

Vadym Oryshchenko, rector, Odesa Pedagogical Institute

Oleksander Pavliuk, Institute of International Relations, Kyiv State University

Ivan Rozputenko, Institute of Management Training, Council of Ministers of Ukraine, Kyiv

Ivan Vakarchuk, rector, University of Lviv

Volodymyr Vassilenko, Institute of International Relations, Kyiv State University

Victoria Yegorova, Institute of Industrial Economics, Ukrainian Academy of Science, Donetsk

Friends of Rukh Fellowship

In 1991, the Institute agreed to oversee the awarding of a one-time fellowship—the Alberta Friends of Rukh Fellowship—and to assist its holder. The recipient, Dr. Ivan Rozputenko, a senior lecturer-economist at the Institute of Management Training, Council of Ministers of Ukraine, arrived in Edmonton in the late fall of 1991. In January he left for Winnipeg to work under the direction of Professor George Chuchman, an economist at the University of Manitoba. While in Edmonton, Dr. Rozputenko prepared and submitted two reports on Ukraine's economic relations with Russia.

Research Institute in Poland Seeks Memoirs from Minority Nationalities Groups

The Research Centre for Churches and National Minorities, Historical Institute, University of Wrocław, is seeking memoirs from members of minority nationalities, who lived in Poland anytime during the period 17 September 1939 to 1970. The authors of the best works will receive an award. The deadline for sending the works is 30 September 1993. Those interested should write to:

Uniwersytet Wrocławski
Instytut Historyczny
Pracownia Badań Dziejów Kościołów
i Mniejszości Narodowych Sekcja
ul. Szewska 49
50-139 Wrocław
Poland

GUIDE TO UNIVERSITY OF ALBERTA ARCHIVAL HOLDINGS PUBLISHED

In 1992, the University published *From the Past to the Future: A Guide to the Holdings of the University of Alberta Archives*. Some of the holdings described are of interest to researchers in Ukrainian studies. Unfortunately, Ivan Maistrenko's papers, recently catalogued for the University Archives, as well as CIUS's holdings of the papers of Hryhorii Kostiuk, were not mentioned or described in the guide.

GIFTS

CIUS would like to thank the following individuals for donating literature for our library:

Ivan Dmytrovych Hamkalo (Kyiv), for A. Protsenko's *Zhytiypys, Spohady*.
Dr. Stefania Pototska (Yorkton), for *Canadian Ukrainian Centennial 1891-1991*.
Ship, N.A., for the monograph *Intelligentsiia na Ukraine (xix v.): Istoriko-sotsiologicheskii ocherk*.

PARTNERS IN PROGRESS

CANADIAN VOLUNTEER ADVISORS REQUIRED

(For Ukraine, Russia, the Baltics, Kazakhstan, other countries in the former Soviet Union and Central and Eastern Europe)

Information and Registration:
Partners in Agri-Food Program
(for Ukraine and Russia)
Agricultural Institute of Canada
Canadian Federation of Agriculture
151 Slater Street, Suite 907
Ottawa, Ontario
K1P 5H4
Tel: (613) 232-9459
Fax: (613) 594-5190

Information and Registration:
For Canadian Public Sector
Policy Mentor Program
(for Ukraine and Russia)
The Institute of Public
Administration of Canada
150 Eglinton Avenue East, Suite 305
Toronto, Ontario
M4P 1E8
Tel: (416) 932-3666
Fax: (416) 932-3667

Information and Registration:
Partners in Health Program
(for Ukraine and Russia)
Canadian Society for International Health
170 Laurier Avenue West, Suite 902
Ottawa, Ontario
K1P 5V5
Tel: (613) 230-2654
Fax: (613) 230-8401

Information and Application Guide:
Human Resource Development Program
(for Ukraine, Russia, Baltics, Central and Eastern Europe and former Soviet Union)
Canadian Bureau for International Education
85 Albert Street, Suite 1400
Ottawa, Ontario
K1P 6A4
Tel: (613) 237-7442
Fax: (613) 233-2937

PARTNERS IN PROGRESS IS A \$3.7 MILLION INITIATIVE

Funded by External Affairs and International Trade Canada
Task Force on Central and Eastern Europe

The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research

Hrushevsky Translation Project

The major research project of the Centre, the preparation of an English-language translation of Mykhailo Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy*, has advanced greatly in the last year. Over half of Marta Skorupska's translation of volume one has been edited and corrected. Dr. Serhii Plokhly, visiting professor of the Centre, checked the accuracy of Dr. Ian Press's translation of volume two, and Uliana Pasicznyk, the Centre's editor, edited almost half of that volume. Dr. Bohdan Struminsky has completed four chapters of volume three and Andrij Wynyckyj has now submitted three chapters of volume four. Lastly, Dr. Andrew Sorokowski has begun work on volume five.

The project demands broad consultation on terminology, forms of personal and place names, and transliteration. The editorial staff at the Jacyk Centre, Zenon Kohut, Serhii Plokhly, and Frank Sysyn have worked out guidelines in consultation with the editor. These flexible guidelines will be adjusted by the scholars who will be reading the translation and by the specialist editor for each volume.

The first two volumes will be published in 1994. Professor Andrzej Poppe of the University of Warsaw will be the editor, in addition to writing introductions. Professor Poppe will be co-operating with Oleksa Tolochko of the Archeographic Institute of the Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv, in preparing these volumes. Professor Martin Dimnik of

the Pontifical Medieval Institute, Dr. Donald Ostrowski of Harvard University, and Dr. Paul Hollingsworth have agreed to serve as consultants for these volumes. Professor Iaroslav

Isajevych of the Institute of Social Science, Lviv, will be specialist editor of volume three. Discussions are under way to publish the volumes with the University of Toronto Press.

Collected Historical Works of Ivan L. Rudnytsky Nearing Completion

In 1990, the Jacyk Centre proposed that one of the first publications of the new joint series with the Archeographic Institute of the Ukrainian Academy of Sciences be the collected works of Professor Ivan L. Rudnytsky. In fact, Dr. Iaroslav Hrytsak and a group at the Lviv Shevchenko Scientific Society had already begun translating his works. The three institutions agreed to co-operate in producing a complete collection of Professor Rudnytsky's historical writings.

Dr. Hrytsak, an associate of the Institute of Social Sciences, Lviv, and of the Shevchenko Society, is the editor of the new Ukrainian edition. A specialist of modern Western Ukrainian history, Dr. Hrytsak has written a monograph on the political thought of Ivan Franko.

Dr. Hrytsak held a three-month fellowship at the Centre from October 1991 to January 1992. He came to Edmonton to consult with historians at the University of Alberta and to examine the Ivan L. Rudnytsky archive. Dr. Alexandra Chernenko-Rudnytsky gave permission to Dr. Hrytsak to search the archive for unpublished historical works and provided valuable family photographs for the volume. Dr. Peter Rudnytsky of the University of Florida came to Edmonton to discuss the new preface he was writing for the Ukrainian volume. While in Edmonton, Dr. Hrytsak unearthed a number of unpublished essays that will be included in the Ukrainian edition, which will be issued in 1993 at Naukova Dumka publishers. During his stay, Dr. Hrytsak delivered a lecture in the Institute's seminar series.

*Ivan L. Rudnytsky
(1919-1984)*

Ukrainian Sources in Russian Archives: Publication Plans

In May 1992, Dr. Frank E. Sysyn met in Moscow with the editors and associates of the project to publish sources on seventeenth-century Ukrainian history in the Central State Archives of Ancient Acts in Moscow. Led by Dr. Boris Floria and Dr. Lev Zaborovskii, the Moscow-based scholars of the Institute of Slavic and Balkan Studies of the Academy of Sciences have uncovered numerous documents for the first volume on 1613 to 1625. Special attention will be paid to the Ukrainian Cossacks and to Eastern church questions. The Moscow team will transcribe the documents on computer discs so that the Lviv partner of the project, the Institute of Social Sciences, will be able to provide commentaries and introductions. Dr. Peter Rolland of the Slavic Languages and Studies Department of the University of Alberta will serve along with Dr. Sysyn as the Jacyk Centre's representatives. The volume is to be completed by 1994. Dr. Sysyn also met with the director of the Institute of Slavic and Balkan Studies, Dr. V. Volkov, to discuss other avenues of co-operation.

The Jacyk Centre and Warsaw University

The simultaneous collapse of scholarly exchanges in the former Soviet bloc and of the economies of Eastern Europe have made research trips extremely difficult for Ukrainian scholars. Just at the time that Ukrainian scholars have obtained the freedom to pursue new topics of research, they find that they do not have the means to examine the rich archives on Ukrainian history in countries such as Poland and the Czech republic. In order to ensure that historical studies develop in Ukraine, the Jacyk Centre has funded a programme at the University of Warsaw to provide visas

and accommodation for Ukrainian scholars in Poland. Under this programme, nine Ukrainian scholars travelled to Poland in 1990-92, and five scholars have received awards for 1992-93. The Jacyk Centre makes the awards to graduate students and to faculty members on the basis of an open competition. Although the grants are very modest by Western standards, they permit promising younger scholars and the best of the older generation to work in the vast archives and libraries of Poland. In addition, the programme furthers intellectual contacts between Ukrainian and Polish historians, a phenomenon important not only for scholarly, but also for political and intellectual life. Professor Andrzej Poppe and Professor Antoni Mączak of the Institute of History, University of Warsaw, have served as hosts for the scholars from Ukraine.

In addition to the researches of individual scholars, the Jacyk Centre has sponsored a project by the Institute of Archeography, Lviv branch, to inventory and catalogue Ukrainian archives transported from Lviv to Warsaw during World War II. The archives of numerous Ukrainian civic and political organizations have recently been located at

the National Library in Warsaw. Dr. Iaroslav Dashkevych, director of the Lviv branch, and his co-workers Halyna Svarnyk, Maria Vavrychyn and Maria Franko are undertaking the project.

Iaroslav Dzyra

Dr. Iaroslav Dzyra, noted historian and former political dissident from Kyiv, was a guest of the Institute and the Jacyk Centre in March and April 1992. During his stay, Dr. Dzyra compiled an index for Ol'ha Woycenko's eighth volume of *Annals of Ukrainian Life in Canada*, and transcribed material on seventeenth century Ukrainian history from microfilms of the Central State Historical Archive in Moscow. Dr. Dzyra gave a lecture on 19 March on "The Treatment of Hrushevsky in Ukraine from the 1940s to the 1980s," and on 24 March on "The History of Ukrainian First and Last Names," which was co-sponsored by the Huculak Chair of Ukrainian Ethnography. In addition, Dr. Dzyra gave several talks before Ukrainian community groups.

The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research Seminars (1991-92)

The Peter Jacyk Centre began its seminar series in the winter 1992 term.

On Tuesday, January 28, Bohdan Klid, Assistant to the Director at CIUS, spoke on "Volodymyr Antonovych's Populist Historiography."

On Tuesday, February 18, Professor Olga Andriewsky of Trent University, spoke on "Towards a New History of the Constitutional Era: Russian-Ukrainian Relations."

On Thursday, March 5, Dr. Frank Sysyn, Director of the Peter Jacyk Centre and Acting Director of CIUS, spoke on "The Religious Element in the Khmelnytsky Uprising."

On Thursday, March 19, Dr. Iaroslav Dzyra, an historian from Kiev, spoke on "The Treatment of Hrushevsky in Ukraine From the 1940s to the 1980s."

On Tuesday, April 14, Professor John-Paul Himka of the University of Alberta, spoke on "The Greek Catholic Church in Galicia in the Late Nineteenth Century."

Jacyk Centre Receives \$60,000 Grant from the National Endowment for the Humanities

On 2 April 1992 the National Endowment for the Humanities, Washington, D.C., announced the award of a \$60,000 research grant to Dr. Frank E. Sysyn, to fund in part the translation of volumes seven to nine of Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy*. The award was made as an individual research grant for a project entitled "History of the Ukrainian Cossacks." In addition to the financial help the NEH's decision brought to the Centre, it also constituted scholarly recognition for the Hrushevsky translation project. Of over 150 translation projects submitted, only 21 grants were awarded. In conveying the comments on the project, the Program Office wrote:

Let me identify the major issues that most accurately reflect the basis for the Endowment's decision. All evaluators were unanimous in their assessment of the importance of translating these volumes, which form a self-contained story of the Cossacks. They agreed that

Hrushevsky's magisterial history is a rich source for Polish, Russian, Jewish, Ottoman, and Ukrainian history, and that since the original is not easily accessible, the translation will find readers among scholars as well as those interested in the area. They further maintained that Hrushevsky's balanced approach provides a broad picture of European power politics and of the social and economic tensions that changed the contours of European history in the seventeenth century, they continued. The reviewers were also impressed by the qualifications of the project director, an internationally recognized historian. They found the translation accurate and readable and the proposal well written and persuasive.

Marta Skorupska, as translator for the project, and Uliana Pasiecznyk, as editor, received acclaim from the evaluators. The grant period extends to September 1995.

Doctoral Thesis Fellowship (1992-93)

The recipient of the Peter Jacyk Doctoral Fellowship for 1992-93 is Reverend Andriy Partykevich. Father Partykevich is currently completing his doctorate in history at the University of Illinois at Chicago, where his fields of study include Russian, Ukrainian and Byzantine history. He is writing a Ph.D. dissertation on "Oleksander Lototsky (1870-1939): Ukrainian Statesman, Orthodox Church Activist and Scholar." In addition to his many religious duties, Reverend Partykevich has taught Church History for several years at St. Sophia Ukrainian Orthodox Seminary in South Bound Brook, New Jersey.

Doctoral Fellowship (1991-92)

Marta Dyczok of Oxford University in England is writing a Ph.D. dissertation on "Ukrainian Refugees and Displaced Persons at the End of World War II."

During the tenure of her fellowship, Ms. Dyczok was in Ukraine and Russia, where she worked in archival repositories, conducted interviews with former refugees, and conferred with scholars working in related fields. Due to the political changes, she was able to gain access to previously classified archival files. Ms. Dyczok recently returned to England to complete her dissertation.

Peter Jacyk Centre Research Grants Awarded (1992-93)

Aleksandr Berneva, Faculty of History, Moscow State University, Moscow. "A History of the Ukrainian Cossacks in the 1630s."

Taras Chukhlib, Institute of History, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv. "Right-Bank Ukraine at the end of the 16th and beginning of the 17th centuries: The Political Situation and the Administrative-Territorial Government."

Dr. Liubomyr Hajda, Russian Research Center, Harvard University, Cambridge, MA. "Two Ottoman Gazanames Con-

cerning the Chyhyryn Campaign of 1678."

Professor Mykola Kovalsky, Faculty of Source Studies, Dnipropetrovsk State University. To work in Warsaw and Cracow archives locating new sources on medieval Ukrainian History.

Adrian Mandzy, Department of Anthropology, Michigan State University, East Lansing. "The Urban Development of Western and Right-Bank Ukraine in the Late Middle Ages and Renaissance."

Dr. Vasyl Marochkin, Institute of Archeology, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv. "Heraldry of Ukrainian Cities from the 15th to 18th Centuries."

Valerii Stepankov, Faculty of History, Pedagogical Institute, Kamianets-Podilsk. "Polish Archival Materials on 17th-18th Century Ukraine."

Dr. Serhii Trubchaninov, Faculty of History, Pedagogical Institute, Kamianets-Podilsk. "The History of Podillia From the Earliest Times."

The Archeographic Institute and the Ukrainian-Language Series

In June 1992, the Jacyk Centre signed a new agreement with the Archeographic Institute of the Ukrainian Academy of Sciences to jointly publish Ukrainian translations of Western works on Ukrainian history. In addition to the soon to be issued collected works of Ivan L. Rudnytsky and the already translated monograph of Zenon Kohut, *Russian Centralism and Ukrainian Autonomy* (Cambridge, MA, 1988), the Archeographic Institute plans to arrange for translations of CIUS publications by Bohdan Krawchenko, John-Paul Himka, David Saunders, and Orest Martynowych, as well as a selection of essays from volumes on Ukrainian-Polish, Ukrainian-Jewish, Ukrainian-German, and Ukrainian-Russian relations. The agreement further includes volumes by Olga Andriewsky, Ihor Ševčenko, and Frank Sysyn that will appear in the Jacyk Centre Monograph Series.

Co-operation with the Historical Faculty of Dnipropetrovsk University

The Centre continues to expand its contacts with the Historical Faculty of Dnipropetrovsk University. In July and August, Professor Hanna

Second Volume of Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy* Appears

Naukova Dumka published the second volume of Mykhailo Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy* in 1992. Appearing in the series *Pamiatky istorychnoi dumky Ukrainy* (Monuments of Historical Thought of Ukraine), the volume is sponsored by the Institute of Ukrainian Archeography, the Institute of History of the Academy of Sciences, the Ukrainian Research Institute of Harvard University, and the Jacyk Centre.

Shvydko, holder of the chair in the history of Ukraine, taught a seminar on the Cossack Hetmanate in conjunction with Dr. Frank Sysyn at the Ukrainian Free University in Munich. Professor Shvydko and her associates will provide an annotated bibliography of recent historical works on Early Modern Ukraine for the special issue of the *Journal of Ukrainian Studies*. The Jacyk Centre has also enabled the distinguished Dnipropetrovsk scholar and specialist in source studies, Professor Mykola Kovalsky, to undertake a research trip to Poland.

Monograph Series

Plans for the English monograph series of the Centre are well advanced and discussions are underway with the

University of Toronto Press to publish the series. The first two volumes will be: Ihor Ševčenko, *Essays on Early Ukrainian History*; and Ivan Krypiakevych, *Studies on the State of Bohdan Khmelnytsky*. The series also includes: *The Politics of National Identity: The Ukrainian Question in Russia, 1904-1914*, by Olga Andriewsky; *Religious Brotherhoods in Early Modern Ukraine*, by Jaroslav Isajevych; *The Great Ukrainian Revolt: The Khmelnytsky Uprising and the Formation of the Hetmanate (1648-1659)*, by Frank Sysyn; and *Western Ukraine, 1918-1923: The Struggle for Independence Against Bolsheviks and Poles*, by Vasyl Kuchabsky.

Jacyk Centre Seeks Donation

As readers of CIUS's *Newsletter* are aware, the major project of The Peter Jacyk Centre continues to be the preparation for publication of an annotated English-language rendering of Mykhailo Hrushevsky's classic 10 volume *Istoriia Ukrainy-Rusy*. The translation project, when completed, will mark a milestone in Ukrainian scholarship outside of Ukraine. Whereas the classical works of Russian historiography - the multi-volume histories of Russia of V. Kliuchevskii and S. Soloviev - have long been available in English and thus accessible to a wide circle of scholars and students, Hrushevsky's work is only available in Ukrainian, which limits its value in the West, especially in North America. As several editors and translators are working on the volumes, the Jacyk Centre is now in need of at least one additional set. The latest complete Ukrainian-language reprint of the ten tomes occurred in the mid 1950s, and is now a bibliographical rarity. The Jacyk Centre is seeking a donation of this reprint, which will be gratefully acknowledged.

The Petro Jacyk Educational Foundation

The Peter Jacyk Lectureship in Ukrainian Studies

The Foundation continued its financial support of the Jacyk Lectureship at the School of Slavonic and East European Studies, University of London, England. The following courses were offered in the 1992/93 academic year, both taught by Dr. Marko Bojczun: an introductory history course, "Ukraine since 1848;" and a graduate level course, "Crisis and Transition in Ukraine." As part of the Ukrainian Studies Programme, courses in the Ukrainian language were also offered: in 1991/92, they were taught by Dr. Roxolana Zorivchak from Lviv; in 1992/93, by Dr. Olena Bakh from Ukraine. In addition to these courses, two lectures on Ukraine were added to the course "The History of the Russian Empire and Soviet Union, 1856-1989," and three lectures to the course "European History." A seminar series in Ukrainian studies was also organized.

In the field of publications, Dr. Zorivchak and Jim Dingley are working on two projects: a reader of Ukrainian texts for social scientists; and an English-Ukrainian dictionary of British social and political *realia*.

Some funds for scholarships have been allocated by the British government, the University of London, and the Relief Board for Ukrainian Students in Great Britain. In addition, the Jacyk Foundation became administrator of an endowment fund established by Olha and Petro Yasinsky, who donated \$100,000 towards its establishment. Revenue from the fund is earmarked to support students at the Ukrainian Studies programme at the University of London. For information on this programme, write to:

Jim Dingley, Ukrainian Studies Co-ordinator
School of Slavonic and East European Studies
Senate House, Malet Street
London WC1E 7HU
Tel: (071) 637-4934/Fax: (071) 436-8916

Scholarships and Fellowships

In 1991-92, the Petro Jacyk Educational Foundation offered scholarships to the following individuals:

Henry Abramson, University of Toronto (History)
Oksana Pikh, University of Toronto (Dentistry)
Serhii Pokrovsky, Poitiers University, France (Optics)

Ihor Reshetar, Carnegie Mellon University, Pittsburgh, PA, USA (Public Administration)

Borys Rubenchik, Giessen University, Germany (Ecological Oncology)

Bohdan Tkachenko, University of Toronto (History)

Oksana Yatsik, University of Toronto (Slavic Languages and Literatures)

The Petro Jacyk Education Advising Centre at Kyiv University

The Centre (*Osvitnyi doradchyi tsentr im. Petra Iatsyka*), located at Kyiv State University, supplies information on Western schools, their admission procedures, requirements and tests. The Foundation has paid test admission fees for Ukrainian students to take TOEFL, GMAT, GRE and SAT exams. By early 1992, over 100 students had already passed the above-mentioned tests and applied for study at Western universities. The address of the Centre is: 252017 Kyiv, vul. Volodymyrska 64. Tel/fax: (044) 225-2251. The Foundation also updated its *Dovidnyk finansovoi pidtrymky ta stypendii* (Directory of Educational Institution and Financial Support), which was sent to Kyiv.

The Petro Jacyk Educational Foundation, in co-operation with the Lviv Polytechnical Institute, is planning to open an educational advising centre in Lviv in 1993/94.

Other Activities and Projects Supported by the Foundation

The Foundation has agreed to support the establishment of a Ukrainian Department at Salvador University, Buenos Aires, Argentina for three years. The Foundation also gave \$10,000 for printing costs of three primers, written by Mariia Deiko, for use in Lviv's grade schools. \$60,000 was allocated to purchase modern microfilm equipment for Lviv's Vasyl Stefanyk Library of the Academy of Sciences. Grants were given to students from Ukraine to study at the University of Toronto and airline fares were paid for students to fly from Kyiv to Toronto. The Foundation also served as administrator for the Teofil Hurko Fund, established with a donation of \$10,000. Teofil Hurko was a Ukrainian Catholic priest from Alberta. Monies from the fund will be used for scholarships for Ukrainian students and to support publications in Ukrainian history.

Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine

New Director of Programme on Contemporary Ukraine

On 1 March 1992 Dr. Zenon E. Kohut was appointed the new director of the Stasiuk Programme on Contemporary Ukraine and associate director of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS. Born in Ukraine, Dr. Kohut came as a small boy to the United States. He obtained a B.A. from La Salle College in 1966 and an M.A. and Ph.D. from the University of Pennsylvania in 1969 and 1975 respectively.

In the 1970s, Dr. Kohut was tied closely to the development of the Harvard Ukrainian studies project. He has held a number graduate student and post-doctoral appointments both at the Harvard Ukrainian Research Institute and the Russian Research Center, and has taught modern Ukrainian history at Harvard's

summer school. Subsequently, he taught Soviet and East European history at the University of Pennsylvania (1975-76) and at Michigan State University (1978-80). From 1980 to 1984, Dr. Kohut was the chief compiler and editor of the *American Bibliography of Slavic and East European Studies* (ABSEES). Most recently, he was a senior Soviet analyst

at the Library of Congress and then at the U.S. Department of Defense.

Dr. Kohut is author of *Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s* (Cambridge, MA.: Harvard University Press, 1988), several volumes of *ABSEES*, and numerous articles in scholarly journals. He is a leading authority on eighteenth-century Ukrainian history and a specialist on contemporary Ukraine. As director of the Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine, Dr. Kohut has assumed responsibility for the Archives on Contemporary Ukraine, and several planned publications projects. He has also taken over as editor of the *Journal of Ukrainian Studies*. In addition, he is working on a number of projects for the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research.

PROGRAMME HIGHLIGHTS: 1991-1992

In the academic year 1991-92, the Stasiuk Programme was without a director until March 1992, when Dr. Zenon E. Kohut assumed the post. The Programme as initiated by its first director, Dr. David Marples, and further elaborated by Dr. Kohut, consists of four major components: information centre, archive on twentieth century Ukraine, visiting scholars and lecturers, and research programmes.

1. INFORMATION CENTRE

In the year of Ukrainian independence, the ability to supply reliable information to the media and government

agencies has become of prime importance. CIUS has responded by preparing press packages, giving media and television interviews, and writing letters to the editor in response to press stories. In March 1992, such activity was subsumed by the Stasiuk Programme. In his new capacity as director, Dr. Kohut has provided information and materials to both federal and provincial governments (Alberta, Saskatchewan, and Ontario). Both Drs. Sysyn and Kohut have been interviewed by CBC television and radio and Voice of America. In addition, Drs. Sysyn and Plokhly have published newspaper analyses of church affairs. In particular, the Programme has attempted to focus on the

problems of reporting on Ukraine by sponsoring a public discussion by local television and print reporters. Dr. Kohut has further written an article on Ukraine in 1992 for Collier Encyclopedia, and is teaching a course on Contemporary Ukraine in the Slavic Department.

The Stasiuk Programme has also become a clearing house of information for scholars and business groups interested in Ukraine. At this time, there are approximately three inquiries a week. The Programme director attempts to either provide the information or to identify a specialist who would be better able to answer a specific question (e.g. on the oil industry in Ukraine).

2. ARCHIVE ON TWENTIETH CENTURY UKRAINE

This archive has been established to gather unofficial publications that have appeared in Ukraine in the 1980s and 1990s. Although the Institute subscribes to the basic newspapers and periodicals, the primary method of collection has been through Institute associates who visited Ukraine and visitors coming from Ukraine. Some of the material accumulating is rarely found in the West, such as election pamphlets, bulletins of local Rukh affiliates, and student club newspapers.

Besides having been augmented by British government documents on Ukraine and Ukrainians (see separate item), the Stasiuk archive has assumed responsibility for the archive of Hryhoriy Kostyuk, one of Ukraine's foremost literary scholars. Eventually the Kostyuk papers will be housed in the University of Alberta archive, but the university will not accept it without an inventory of the material. The Stasiuk Programme will see to it that such an inventory is made and the archive transferred.

With the explosion of new publications in independent Ukraine, the Programme cannot assume collection responsibility which properly belongs to university and government libraries and archives. Nevertheless, the Programme does have a concern that such materials are collected. One approach is to play more of a co-ordinating role so as to insure that major depositories (such as Harvard, Toronto, Columbia, Radio Free Europe/Liberty and the University of Alberta) share some of the new collection responsibilities. The director has made initial contact with these institutions and hopes to develop a particularly close relationship with the Ukrainian Information Centre which is being formed at Harvard University.

3. VISITING SCHOLARS

The Stasiuk Programme has taken on the task of hosting visiting scholars and administrators working on contempor-

ary Ukrainian issues. Such visits range from the month-long stay of Professor Volodymyr Vassylenko of Kyiv University, who had been involved in drafting Ukraine's constitution and is currently Ukraine's ambassador to Benelux and the European Community, to a half day visit by S. Bohomolov, a senior civil servant in charge of civil service, health and education at the Cabinet of Ministers. Such guests help Institute members get a much deeper knowledge of government practice in Ukraine, while visitors gain the opportunity to acquaint themselves with Canadian scholarship and governmental practices.

4. RESEARCH PROGRAMME

The programme director has decided to focus on a four year project researching Ukrainian-Russian relations from the seventeenth century to the present. The project will have several components:

1) Panel at AAASS conference in 1992:

As a first step, a panel was organized at the annual convention of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, held in Phoenix, Arizona, in November 1992. Papers on Ukrainian-Russian relations were presented by Zenon Kohut, Paul Bushkovitch (Yale) and Olga Andriewsky (Trent University), while Frank Sysyn served as moderator and commentator.

2) Ukrainians in Russia:

(See the report "Stasiuk Programme Launches Study of Ukrainians in Russia in this section of the newsletter.)

3) The Ukrainian-Russian Encounter:

Together with Columbia University's Harriman Institute for Advanced Study of the Soviet Union, the Programme has initiated a large four-year collaboration effort for the study of the Ukrainian-Russian encounter. The project will involve over 50 scholars in Canada, U.S., Germany, Russia, and Ukraine. Over the next three years these scholars, organized into eight working groups, will write and critique a series of papers. The working groups will meet in Canada, the U.S., and Germany. In the final year of the project, Drs. Kohut from CIUS, and von Hagen from the Harriman Institute, will prepare the results of the project for publication. The Programme, together with its U.S. partner, is in the process of applying for financial support from the National Endowment for the Humanities (U.S.), the Humboldt Foundation (Germany) and the SSHRC (Canada). The extent and pace of the project will depend largely on the success of the grant applications.

Study Launched on Ukrainians in Russia

While much media attention has been recently focused on the Russian minority in Ukraine, and especially in Crimea, little is known about the substantial Ukrainian population of Russia. No discussions of how the Ukrainian minority has been faring in the post-glasnost era have appeared in reports of the Western media on Russo-Ukrainian relations. The latest official statistics put the number of Ukrainians in Russia at 4,362,872, but unofficially, estimates run to 17 million and higher. If the latter figure is confirmed, then the Ukrainian communities in Russia today constitute one of the world's largest national minorities (spread out over two continents) in the world's largest country.

How extensive is the Ukrainian minority? Where have Ukrainians settled? How attached are they to their heritage? What are their cultural needs? What has been the impact of the establishment of an independent Ukrainian state on Ukrainian self-awareness, and what role have the Ukrainian state and Ukrainian non-governmental organizations played in providing for Ukrainian cultural needs in Russia? Has the new Russian government's treatment of the Ukrainian minority been any more "enlightened" than that of the former Soviet state?

In order to answer such questions and make the history of Ukrainians in Russia better known to the public, the Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine has engaged Serge Cipko, a Ph.D. candidate in the Department of History at the University of Alberta, to examine and prepare a study of the various Ukrainian communities in Russia. Cipko, by drawing on a collection of little-known data that he has collected over the years, will trace the dynamic history of the far-flung Ukrainian bloc settlements, including those in contiguous territories, and in more distant regions, such as Siberia and the Far

East. In addition, he will examine Ukrainian communities that reside in large Russian centres such as Moscow.

The study of Ukrainians in Russia is part of a more extensive project recently

undertaken by the Stasiuk Programme to examine Ukrainian-Russian relations from the seventeenth century to the present.

Stasiuk Programme Obtains British Government Documents on Ukraine and Ukrainians

The task of photocopying British government documents on Ukraine and Ukrainians from 1917 to 1957 has now been completed. Approximately two thousand documents were photocopied and transferred to the Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine archives at CIUS. An annotated bibliographic guide to the photocopied documents has been compiled as well. A complete guide to all of the materials is in preparation and will be published by CIUS.

The selected documents consist primarily of reports by British representatives in Poland, the Soviet Union, Czechoslovakia, and Romania. There are additional reports by other governments and national/international agencies dealing with Ukrainian questions. Also included are letters and petitions by organizations and individuals, especially from Ukrainians in Canada, lobbying the British government of the day on Ukrainian issues. The documents cover the following topics:

- the 1917-20 Revolution (the various Ukrainian governments, the involvement of British diplomats and military officers, the military engagements in Ukraine, etc.)
- the 1921, 1933 and 1947 famines in Eastern Ukraine
- inter-war Polish-Ukrainian relations
- Metropolitan Sheptytsky and the Ukrainian Catholic Church
- the Communist Party of Ukraine (collectivization, industrialization, and repressions)
- the Czechoslovak crisis and Carpatho-Ukraine
- World War II (German occupation, UPA, etc.)
- and post WW II events (the forced repatriation of Soviet Ukrainians from Western Europe, Displaced Persons, the Galician Division, and attempts at diplomatic relations with Soviet Ukraine)

The collection touches on all aspects of the political and economic life of Ukrainians in Eastern Europe in the twentieth century. It is the first government archive to be systematically researched on Ukrainian affairs. It will offer scholars new information and fresh insights on known facts, as well as show the extent and limitations of British intervention into the political life of Ukraine.

Jaroslav V. Koshiw, who is writing a Ph.D. thesis at Glasgow University on "The Donetsk-Kryvyi Rih Workers in the Revolution," assembled the documents. Under the pseudonym of Viktor Haynes, he co-edited with Olga Semyonova a collection of documents on Soviet labour entitled, *Workers Against the Gulag* (London 1979), which also appeared in French, Finnish and Swedish translations. More recently, he co-authored, with Dr. Marko Bojczun, the book *The Chernobyl Disaster* (London 1988). Mr. Koshiw has written a number of articles and reviews in the *Journal of Ukrainian Studies* and *Labour Focus on Eastern Europe*.

Ukrainian Language Education Centre

Ukrainian Language Crisis in Canada

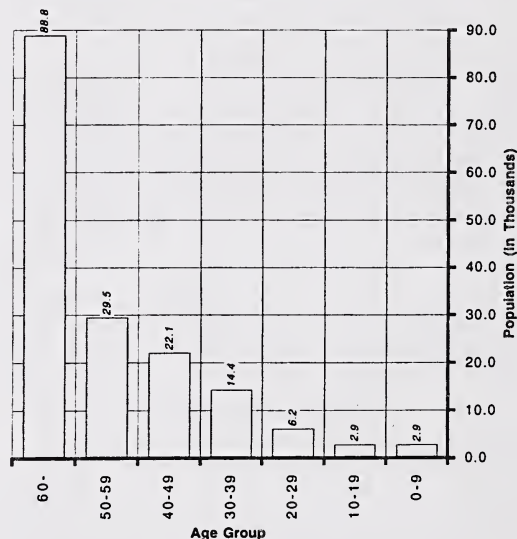
The state of the Ukrainian language in Canada hit the headlines on 16 September 1992 with the publication of the 1991 census data on mother tongues by Statistics Canada: "Great Decline in Ukrainian language," proclaimed a headline in *The Edmonton Journal*. This assimilatory trend is not news to Ukrainian community leaders. Language assimilation was already an issue in the 1970s as the census statistics then showed the terrible and relentless tide of assimilation. The bilingual programme, which introduced Ukrainian language education into the public school system in the Prairie provinces, was lobbied for by the community precisely as a strategy to ensure maintenance of Ukrainian speakers in the face of this trend. That strategy has proved effective. Today in Alberta we have 695 school age children whose mother tongue is Ukrainian. This number is more than doubled by the enrollments in the Ukrainian bilingual program of 1400 students. Although many of the bilingual programme students are not "mother tongue" Ukrainian speakers, most of them will achieve a reasonable level of fluency in Ukrainian.

One of the leading figures in Ukrainian language education in Canada is John Sokolowski. For fifteen years he has worked in the area of Ukrainian language education. He is a fifth generation Ukrainian Canadian born in Smoky Lake, Alberta. He states, "I learned Ukrainian as a foreign language. I began studying it as a young adult in university... Together with my wife, who is of non-Ukrainian origin, we have raised our two sons in Ukrainian. I was able to learn Ukrainian as an adult and pass it on to my sons by approaching Ukrainian language learning in a practical, hard-nosed way." When John Sokolowski speaks, his personal triumph, dedication and love of the language add serious weight to his words. "I'm frustrated with the lack of vision for Ukrainian language education within our community. I'm frustrated by the absence of clearly defined goals and the consequent lack of concerted and co-ordinated action." These words introduce a paper by John Sokolowski on Ukrainian language education. His vision, presented to the Canadian Conference of Ukrainian Teachers, to the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton and to the Educational Council Session of the Ukrainian Canadian Congress, lays down a challenge to the Ukrainian-Canadian community. Will we be able to meet it?

"We must face the fact of assimilation," he states. "In

Alberta, at least, all of our fellow Canadians are aware of and concerned with our assimilation." The following graph, prepared by Mark Malowany on the basis of statistics Canada Census data, shows clearly the critical situation of the Ukrainian language in Canada today.

Ukrainian as Mother Tongue in Canada (1991 Census)

"In the past," Sokolowski writes, "I think it would be fair to say that group survival has been the main motivational force behind our efforts... We have also used the political enslavement of the motherland as a rationale for language education in Canada. We in the diaspora, were to be a bastion of Ukrainian language retention in the face of Russification in the homeland."

With respect to the present, Sokolowski continues, "The momentous changes in Ukraine have direct implications for Ukrainian language educators in Canada. To take advantage of these great changes, we must create a new vision for ourselves. Indeed, unless we seriously rethink what we want to achieve in Ukrainian language education, and decide how we want to achieve it, we will be left behind by these historical processes, as impotent and irrelevant bystanders."

Based on the vision of the past, we have indeed built a strong base for Ukrainian language education in Canada. Sokolowski, in his paper, goes on to outline some of our achievements: from the Ukrainian bilingual programmes established at the turn of the century to their re-establishment in the 1970s; and from the Ukrainian Language Education Centre at the University of Alberta, to the system of *ridni shkoly* and the system of heritage language programmes in Ontario. "The challenge for the organized Ukrainian community is this: How can we make maximum use of this existing institutional base for Ukrainian language education, build on it, and make it even stronger?"

Sokolowski ventures some solutions:

1. We need an international perspective.

The production of quality resources for the teaching of Ukrainian is an expensive venture. It can only succeed if we produce for the largest possible market—for the entire diaspora. "Our most vital international link is the link with Ukraine. We need student and teacher exchanges. It is only in Ukraine that our students and teachers meet a living and vibrant Ukrainian language that is used in a wide variety of natural situations."

2. Quality language programming is the key

The most important feature of our language education that will either make it or break it, according to Sokolowski, is the quality of programming. We must offer Ukrainian language programming that is comparable or even superior to the teaching of French and Japanese. Why? Firstly, because we are competing for the same students. But more importantly, because "we must be able to deliver the goods. And the goods are quality Ukrainian language programmes at international standards, using quality learning materials delivered by quality teachers."

Sokolowski concludes with these words: "In closing, I would like to say that, in my opinion, we don't have a choice. We can't choose not to face the challenges before us. We must start meeting them with concerted action or perish. And the Ukrainian community must participate by raising funds and providing political support."

What do we still lack for quality Ukrainian language education?

1. Resources for an annual national meeting of volunteers and professionals representing the needs of all children studying Ukrainian in Canada in order to: (a) co-ordinate projects across the country to ensure that limited financial and personnel resources are used most effectively (b) discuss and implement a rational division of labour between various centres, organizations and institutions across Canada.
2. Teacher and student exchanges with Ukraine are underdeveloped given the potential for mutual enrichment, because of the lack of resources to finance the Ukrainian end of the exchange and the lack of an effective co-ordinating centre.
3. Teacher professional development courses both to improve language and methods of second language teaching are sporadic due to insufficient funding.
4. Resources that have already been developed are being published at a rate that will see an entire generation graduate before the materials appear because resources are not available for the staff needed to maintain a rigorous timetable. Development of new resources is at a standstill and financial support to children's writers is inadequate to support a decent level of publication.

In the face of assimilation, our community has allocated inadequate resources to ensure a future generation of sufficient Ukrainian language speakers to staff existing institutions, or to continue making a contribution to the development of Canadian culture. Yet, we can and must act as a bridge to Ukraine and, one hopes, to a new Ukrainian immigration to Canada.

NOVA Publishing Project Begins New Stage

"My teachers don't have headaches; the parents bring their children to school on time and the children are now happy," said Orest Harras, Headmaster of the Ukrainian school in St. Catharines, Ontario, in answer to the question of how he was finding the Nova materials. In a letter, Professor Mušinka of Prešov, Slovakia, wrote: "This truly is wonderful material which we will use as a supplementary resource in our university level methodology courses." And Daria Diakowsky, a teacher in Toronto, observed: "There was a young boy that I didn't believe was learning anything, but when I started reviewing matters I was very pleasantly surprised." These are some of the responses that we have received about our Ukrainian language arts materials for grade one, which were published in their entirety in June 1992. All indications are that we can indeed produce these materials, and that they are effective and worth the effort it takes to get them out.

A New Methodology

Developed by Dr. Olenka Bilash for the Ukrainian bilingual programme in the Canadian prairies, the new comprehensive materials for teaching the Ukrainian language are based on a fresh methodological approach. This is the first set of materials that was actually designed to teach non-native speakers the Ukrainian language. It attempts to do so by creating in the classroom an environment simulating that of a child first learning the language at home. The developer of the materials did not see language learning as an end in itself. Language learning is seen, rather, as a means for the student to further develop her or his creativity, curiosity and knowledge about the world. Thus the language materials strive to support this development in the student. The focus is also on literacy. Children will learn to read and write and they must therefore master the language they will find in books. In order to accomplish the aim of providing materials to learn Ukrainian, Dr. Bilash set as her goal to make it the best programme possible. She adapted methods from the whole language approach and refined them with lessons learned from the French immersion programmes and second language instruction in Canada. These methods she infused with her own love for the creative and intellectually exploring spirit.

The material consists of the following components:

Dialogues:

For grade two, there are thirteen units of dialogues which consist of 1-2 pages of large print text with approximately 7-10 illustrations accompanying the text. This component is the key to the students' acquisition of Ukrainian vocabulary and a working knowledge of the Ukrainian language. Through the use of various techniques, the students progress from listening, to viewing, to singing, to dramatizing, to speaking, and finally to reading and writing each dialogue. The dialogue develops a common oral language base and the dialogue vocabulary becomes the basis of the reading and writing components of the programme.

Action Songs:

Each unit is accompanied by 4-5 simple children's songs, which have been selected to teach the children important vocabulary and phrases as well as to enrich their cultural knowledge and experience. The resource consists of a *Song Book*, containing the text of these songs, as well as audio tapes of the songs themselves.

Echo-Acting Component:

This resource consists of a simple text and accompanying illustrations depicting some process or sequence. It is a technique whereby students learn both the vocabulary and the skills of sequencing and processing.

Teacher's Unit Preparation Book:

This resource is a teacher's handbook that presents the various components to be used in each unit as well as

carefully selected techniques for language acquisition. Thus, it includes an outline for daily routines to be used in the classroom for language acquisition. It includes: rhythm poems for each unit made up of vocabulary related to the themes of each unit; riddles as a means of involving children in the increased use of oral language, thereby developing concepts and reinforcing key vocabulary; story modelling; and numerous other techniques.

Oral Literature:

Each grade has about 10 booklets containing short literature selections, which are all extensively illustrated. These books are read orally to the students on a daily basis to expose them to rich language experiences and settings that are of high interest to children and which otherwise would not be duplicated in the classroom.

Oral Language Development Worksheets:

The worksheets consist of three student activity books that are used to help children review vocabulary from all Nova components, discover generic terms or familiar vocabulary, develop a greater affinity for literature, and to talk and share with other students. They also include small versions of the dialogue and echoes that can be made up into little booklets, which the children can take home and share with their parents.

Gameboards:

There are twelve gameboards with illustrations corresponding to a particular theme such as animals or food along with accompanying word cards and an answer key. They are used to review and expand vocabulary.

Rebus Readings:

Each unit is introduced by 2-3 simple children's verses relating to the major theme of the unit. Students learn the verse slowly by daily recitation. Each verse is illustrated in rebus-style and produced as a wall chart.

Teacher's Guide:

An accompanying teacher's guide outlines in detail the Nova method and techniques of Ukrainian language acquisition.

Alberta Education continues further development and piloting of the materials

The manuscript was developed by Dr. Olenka Bilash, with input from Ukrainian bilingual programme teachers. It was acquired for Alberta's Department of Education by the then Director of the Language Services Branch, Adrian Bussiere, on the advice of John Sokolowski and Denis Tardif. Thereafter, John Sokolowski headed the development team at the Department that prepared the materials for piloting in the schools. Surpassing the speed of any usual development and piloting of texts in Canada, Sokolowski saw six sets of material tested in three years. Dr. Olenka Bilash and Kathy Sosnowski were the inservice consultants and conducted the piloting inservices. Ann Biscoe, Marusia Petryshyn and Iryna Tarnawsky were the consultants responsible for preparing the pilot Nova materials from grade one to grade six. The materials were revised and completed by developers Kathy Sosnowski, Halia Jaremko, Melody Kostuk, Terenia Ilkiw, Iryna Tarnawsky and Larissa Bombak. Halia Czar was the in-house editor and assistant to John Sokolowski.

Ukrainian Language Education Centre publishes the Nova materials

Incorporating the results of the piloting, the Nova materials were then revised, re-edited, re-illustrated, designed, and prepared for publication. The Centre is also responsible for marketing and for further teacher inservicing, which makes use of the materials more effective. Ann Biscoe started at the Centre and set the standard for the first pilot material for grade one. Marusia Petryshyn succeeded Ann Biscoe as co-ordinator and assembled the staff necessary to prepare the pilot materials for Nova 2, 3, 4, 5, 6. After the piloting had been completed, the next task was to assemble the publishing project staff, facilities and funding. Starting with a skeleton part time staff of Sofia Lazar (who did the inputting), Mark Malowany (who did the computer

design), Ann Biscoe (who organized teacher inservices), and Marusia Petryshyn (who arranged for the funding, publishing and content editing), the Nova 1 materials were produced. Mark Malowany now is working full time and acting as production manager. Chrystia Chomiak was brought on board as design director. This staff is complemented by illustrators, translators, editors, proofreaders and layout people, brought in on a contract basis.

Financing the Project

Without the commitment of the Alberta government, as represented by the Department of Education, the development of these materials would not have been possible. The Department provided the money needed for the initial development and revision. The Learning Resource Distributing Centre acts as the distributor. An endowment from the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton given to the University and matched by the Government of Alberta, provided the seed budget for publication. The Canadian Institute of Ukrainian Studies has steadily increased its financial commitment to this project, even in times of tight budgeting and previous commitments to other projects. The funds, however, are insufficient to cover the costs of publication: additional financial assistance has been obtained from the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, the Shevchenko Foundation, and the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton Textbook Fund. One grant from the Secretary of State was also received. The Educational Council of the World Congress of Free Ukrainians has purchased copies of Nova 1 for use by schools in Poland and Slovakia.

New Stage of Development

The publication and distribution of Nova 1 has placed us onto a new stage of development. Now that we have succeeded with Nova 1, we must find the funds to produce and publish quickly enough so that a whole generation of students doesn't graduate before the materials are completed. The materials have enabled us to develop an international network to discuss and co-operate on Ukrainian language education. Already Nova teacher inservices have been held in Toronto, St. Catharines, Edmonton and Winnipeg. An intensive 10 day course for teachers was held in Brazil. We plan for the future an inservice for teachers in the United States who are using the material. Natalka Makohon in Australia is developing an Australian version of the programme and Magdalyna Lozova, in co-operation with teachers in Brazil, has developed a course for grades 5 and 6 students. Materials are being used by schools in Poland, in the multilingual public school in Riga, Latvia, as well as in the Department of Ukrainian Language and Literature in the University of Prešov, Slovakia.

Two components of grade two materials are already at the

printers and another three will be there soon. Revision of grade three materials has already commenced.

Wild Night

Wild Night—Shalena Nich, written by Martyn Godfrey, is now being translated into Ukrainian for high school students. Written for English language reluctant readers, it uses simple vocabulary and sentence structures, short chapters and cliff-hanging chapter endings to encourage students to read. Rights have been negotiated by Ann Biscoe of ULEC with Maxwell Macmillan. Yuri Pokalchuk did the original translation and Helen Jaremko is adapting the translation for use in North America. This high interest low vocabulary reader will be piloted in high school Ukrainian bilingual classrooms in early 1993.

Bishop Budka Society Sponsors Brazilian Curriculum Writer

In January 1992, Magdalyna Lozova was introduced to snow when she was met at Edmonton's International Airport by Dr. Olenka Bilash and her family. A generous donation from the Bishop Budka Charitable Society of Edmonton to CIUS made possible Magdalyna's three month stay in Edmonton. Magdalyna Lozova, a teacher and co-ordinator of Ukrainian language programmes at schools in Prudentopolis, Brazil, came to Edmonton on the recommendation of Dr. Bilash to visit bilingual classes in Edmonton and to work with Dr. Bilash in preparing a programme for use in grades 5 and 6 in Brazil. Her stay was successful as she was able to largely complete both programme documents, which the Ukrainian Language Education Centre is printing in a pilot version for use by teachers in Brazil. This document has also been useful to North American teachers who work outside of the bilingual programme and may wish to adapt the Nova materials for use with older students or for programmes with a time allotment more limited than that in the bilingual programme.

Magdalyna's visit was one of the concrete steps taken to develop international co-operation. After the visit of Dr. Bohdan Krawchenko to the School Council of Brazil in 1989, it was decided that CIUS and the Ukrainian School Council of Brazil would co-operate in supporting the newly permitted Ukrainian language programmes in Brazil's public schools. First, Dr. Wolodymyr Kulczynsky from the University of Parana came to the Ukrainian Language Education Centre and discussed with Dr. Olenka Bilash and John Sokolowski the programme for a university training course for teachers of a second language. This was a prerequisite that the Brazilian government set for teaching Ukrainian in the public school system. In December 1990, Dr. Olenka Bilash and John Sokolowski, along with Dr. Wolodymyr Kulczynsky and Professor Oksana Boroshenko, conducted

the first part of a 180 hour university course for 45 teachers from Brazil and two from Argentina. Dr. Olenka Bilash followed up with a visit in the summer of 1991 during which she evaluated the implementation of the programme and worked on establishing the programme for the next grade.

This programme is an example of how international co-operation can be successful and saves the Ukrainian community from reinventing the wheel every time a new venture is undertaken. The benefit is mutual, because the programme developed for Brazil is now being considered by North American schools that do not have a bilingual programme. The commitment of the Bishop Budka Society of Edmonton to the development of the Ukrainian community in Brazil and its financial support has been key to this international success story.

International Visits

Visitors from the Ministry of Education of Ukraine. Front row: Marusia Petryshyn, Director ULEC; Nadia Ananieva, assistant principal of School #1 in Cherkasy; Vadym Oryshchenko, rector of the Odessa Pedagogical Institute. Back row: John Sokolowski, Program manager, bilingual programs; Valery Donii, head of the Educational and Methodological Bureau of the Ministry of Public Education; Zenon Kohut, Acting Director of CIUS.

A delegation of educators from Ukraine—**Nadia Ananieva**, assistant principal of school No. 1 in Cherkasy, **Valery Donii**, head of the Educational and Methodological Bureau of the Ministry of Public Education, and **Vadym Oryshchenko**, rector of the Odessa Pedagogical Institute—visited ULEC/CIUS on their way to the "Jasper Round Table: An International Conference on School Twinning." A meeting of the delegation was organized with the Centre for International Education and Development attached to the Department of Education.

In February 1992, **Dr. Volodymyr Mokry**, President of the St. Volodymyr Foundation of Cracow, Poland, and

member of the Ukrainian Language Department at the Jagellonian University, met with the director of ULEC, Marusia Petryshyn. An agreement was made to send a copy of the Nova materials to the Centre for use by Ukrainian language teachers. Other topics discussed included co-operation on the development of a Ukrainian language curriculum from elementary to high school, the development of methodology courses for teaching languages, and teacher exchanges. A meeting was also arranged for Dr. Mokry with John Sokolowski, the bilingual programme manager at Alberta Education.

Famine '33

Famine '33, a film of the drama of a family during the Great Famine in Ukraine, was shown in Edmonton under the joint sponsorship of ULEC/CIUS, the Ukrainian Canadian Committee (Edmonton Branch), the Alberta Friends of Rukh, the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, and the Ukrainian Resource and Development Centre at Grant MacEwan College. The film received a favourable review from *Edmonton Journal* film critic Marc Horton. An overflow crowd made a second screening necessary. A tremendous number of phone calls to the theatre the day following the showing, including many from teachers who want to bring their classes to see the film, will likely result in a week-long return engagement.

The film was introduced by Dr. Frank Sysyn, who spoke about the Famine, its meaning, and the process by which it has come to international attention. The Edmonton audience also had the benefit of the personal presence of the film's director-producer, Oles Yanchuk, who related the background to the making of the film. Any centres interested in showing *Famine '33* can contact ULEC for Mr. Yanchuk's address.

Ukrainian Language Education Discussed at UCC National Congress

The Ukrainian Language Education Centre, together with John Sokolowski, the Bilingual Programme Manager at Alberta Education, organized a panel on "The Future of Ukrainian Language Education in Canada," at the Education Workshop of the UCC Congress on 10 October 1992. The panel analyzed the crisis facing the Ukrainian community as a result of the loss of Ukrainian as the mother tongue in our community, where most native Ukrainian speakers are over 65. Participants at the panel included teachers, parents, and educators from Vancouver, Edmonton, Saskatoon, Winnipeg, St. Catharines, Toronto, Montreal and Ottawa. Among those in attendance were: Orest Haras, St. Catharines; John Sokolowski, Department of Education; Chrystia Chomiak, Edmonton; Oksana Wynnyckyj, Toronto; Rev. Iaropolk

Radkevych, Winnipeg; Darlene Clark, Saskatoon; Daria Diakowska, Toronto; and Julia Stashuk, Vancouver.

The exchanges were very fruitful because they allowed the participants to recognize our community's achievements and confront the problems facing the community, as well as to make plans for the future. It was agreed to publish the proceedings of the panel, and to organize a conference in two years time on Ukrainian language education in Canada. As a result of the session, a number of interprovincial meetings have already taken place—between provincial Ukrainian language consultants, as well as between SPUE (Saskatchewan Parents for Ukrainian Education) and APUE (Alberta Parents for Ukrainian Education) in November 1992.

ULEC also displayed the materials published in the NOVA Ukrainian Language Arts Series at the Congress. For those who had not seen these materials, this was an important display because it presented some of the books being published at the Canadian Institute of Ukrainian Studies in the field of Ukrainian language education.

Department of Education Consultants from Three Provinces Meet

Eliana Handford, Languages Co-ordinator of the Curriculum Services Branch of Manitoba Education and Training; Vera Labach, Ukrainian Language Development Consultant; George Zerebecky, Multicultural Consultant Curriculum Development Branch of Saskatchewan Education; and John Sokolowski, Programme manager, Bilingual Education/Native Languages, Language Services Branch of Alberta Education, met on 14-15 October 1992 to discuss co-operation on Ukrainian language education. The interprovincial committee on Ukrainian resources decided to take several joint initiatives that will improve the quality of Ukrainian bilingual education in all three Prairie provinces. The Nova programme for grades 4-6 will have its reading component completed through joint development of all three provinces. Manitoba will prepare a proposal for co-ordination of student exchange activities with Ukraine.

A complete list of curriculum documents produced for the Ukrainian bilingual programme by all three education departments will be assembled and printed as an interprovincial document. Provincial parental organizations will be presented with a draft informational pamphlet, which will have sections that are both common and specific for all three provinces.

International Schools Twinning Conference

In April 1992, the Ukrainian Language Education Centre, along with the Alberta Parents for Ukrainian Education, sent

Chrstia Chomiak to the International School Twinning Conference, which was held in Jasper, Alberta. The conference was organized by the Alberta Department of Education, which had invited guests from Departments of Education in Japan, China, Ukraine, Russia and Korea, as well as representatives from schools (teachers and students) that had taken part in international exchanges involving Canada and the United States. Participants at the gathering focused on: the preparatory work necessary for students, teachers and parents taking part in exchanges; the tasks of defining both personal and group goals for those involved; the follow-up necessary after an exchange has been completed; and various types of exchanges. For the delegation from Ukraine, this was also an opportunity to network with their counterparts from other countries and to initiate exchanges. The conference was sponsored by the Asia Pacific Foundation of the Alberta Government.

ULEC Rep Visits Publishers in Ukraine

In August 1992, Khrystyna Jendyk, on behalf of ULEC, visited a number of publishers in Ukraine. She returned with several interesting publications for teachers, including two texts from Osvita Publishers (formerly Radianska Shkola). The first was a pre-school mathematics text, *Matematyka doshkilniatam*—beautifully illustrated with many questions, exercises and poems that students in the bilingual programme could use. The second work, produced for Russian language schools in Ukraine—*Ukrainska mova*—also contained material that could enrich our programme and be published in an attractive format. From Lviv she brought a *Bukvaryk* published by Svit.

A visit to Mapa, Ltd., revealed a lively small publisher producing maps of Ukraine. Ms. Jendyk brought back a sample of a map, showing the flora and fauna of Ukraine, a territorial map of Ukraine and a map of the Ukrainian diaspora in Russia. It was her impression that the materials coming from Ukraine were increasingly appropriate for our schools.

Minority Language Education in Canada Study

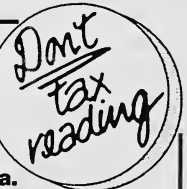
Jody Wilson, an undergraduate education student at the University of Alberta, Faculté St. Jean, recently completed a study entitled, "A Brief on Minority Language Education in Canada: Infrastructure, Government Support and Funding and Enrolments." The report collects census data statistics on ethnic composition and mother tongue from the 1986 Canadian census. It also examines the legislative provisions for official and non-official minority language education, as

well as the government support provided to them. The first draft of the report has been sent out to reviewers for suggestions on how to prepare the document for publication as a research report.

Audio-Visual Archives Catalogue

Jaroslav Wasyliuk has completed a catalogue of the video archives of the Canadian Institute of Ukrainian Studies. It contains entries of videos on CIUS events, as well as current events and conferences in Ukraine. The materials have been moved for safe storage to the University of Alberta archives, and the catalogue is available at cost to those interested.

Can Canada afford to tax reading?

The GST is the first federal tax ever applied to reading material in Canada.

Books, magazines and newspapers were free of all federal taxes from Confederation until 1991.

The GST has reduced reading in Canada, damaged the quality of education, and harmed students, libraries, writers and publishers.

Canada can't afford a tax that's reducing reading and harming education. Prime Minister Mulroney promised to review the reading tax after a year. It's time. Please send a card, letter or fax to the Prime Minister and the Minister of Finance, and to your local MP. (No postage required). Ask your Board of Governors, faculty association or union to write to the Prime Minister.

Rt. Hon. Kim Campbell
Office of the Prime Minister
80 Wellington St., Ottawa
K1A 0A2 Fax: (613) 941-6900

Hon. Gilles Loiselle
Minister of Finance
140 O'Connor St., Ottawa
K1A 0A6 Fax: (613) 957-5652

The Don't Tax Reading Coalition represents Canada's writers, publishers, booksellers, librarians, teachers, students and readers: Antiquarian Booksellers Association of Canada, Association of Canadian Publishers, Canadian Booksellers Association, Canadian Book Publishers' Council, Canadian Community Newspapers Association, Canadian Daily Newspaper Association, Canadian Federation of Students, Canadian Library Association, Canadian Magazine Publishers Association, Canadian Teachers' Federation, Canadian University Press, Periodical Marketers of Canada, Canadian Association of School Administrators, Canadian Authors' Association, Canadian Council of Teachers of English, Canadian School Boards Association, Freelance Editors' Association of Canada, League of Canadian Poets, Periodical Writers' Association of Canada, Playwrights' Union of Canada, The Writers' Union of Canada.

**Don't Tax Reading Coalition, 2 Gloucester St., Toronto, Ontario,
M4Y 1L5 (416) 413-4929/Fax (416) 413-4920**

CIUS STAFF ACTIVITIES

OLIA BRIGGS

Olia Briggs has been working as the CIUS secretary since May 1992. She was born in Poland and came to Canada as a teenager. Olia has a diploma in Architectural Technology from the Northern Alberta Institute of Technology, and has worked as an architectural and town planning draftperson in both the private and public sectors, mainly with the Edmonton School Board. Olia has a son, who is a student at the University of Alberta, and a daughter in grade 11. She has worked and continues to devote many hours to volunteer work: in her church, in the school library, with the Chernobyl Children's project, and in the Pediatrics Department of the University of Alberta Hospital.

SERGE (SERHII) CIPKO

Serhii Cipko, a Ph.D. student in the History Department at the University of Alberta, is working for the Stasiuk Programme on a project dealing with the substantial Ukrainian minority in Russia. This study will examine the history and contemporary circumstances of one of the world's largest national minorities. Once completed, the study will be published as a CIUS Research Report.

Between May and July 1992, Mr. Cipko worked on a CIUS-sponsored project to catalogue the papers of Canada's first federal M.P. of Ukrainian origin, Michael Luchkovich, held at the Ukrainian Canadian Archives and Museum of Alberta (UCAMA) in Edmonton, and to prepare a feasibility study for UCAMA. Cipko's work was recently printed by CIUS as Research Report no. 49, which describes the Luchkovich collection in detail.

Mr. Cipko has had a close association with CIUS since coming to Canada from Britain in August 1986. His main area of specialization is the history of Ukrainian communities abroad. He has written a number of articles on Ukrainians in Latin America, China, the former Soviet republics and elsewhere, which have been published in scholarly journals or will appear in forthcoming volumes of the *Encyclopedia of Ukraine*. Mr. Cipko has also lectured in Ukrainian studies at Macquarie University in Australia (1987-88 and again in 1990) and taught a course (1991) in the Department of History at the University of Alberta on Ukrainians in Canada.

In 1989-1990, Serhii was selected to participate in a scholarly exchange between the University of Alberta and the University of Lviv, initiated by CIUS in 1988, to work in archives for his doctoral thesis on Ukrainian immigration into Argentina in the period between the two World Wars. A research grant from CIUS enabled him to strengthen his research by visiting libraries in Argentina in July and August of 1991.

Mr. Cipko is currently teaching history at Concordia College in Edmonton.

DUSHAN BEDNARSKY

Mr. Bednarsky has been assisting with the preparation of Ihor Ševčenko's essays on Byzantine culture, to be published for the Peter Jacyk Centre. He has also been involved in the preparation of a forthcoming issue of the *Journal of Ukrainian Studies*, dedicated to seventeenth-century Ukrainian studies.

Dushan Bednarsky is a second year Ph.D. student at the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, where he is specializing in Early Modern Ukrainian Literature (Renaissance and Baroque). His current research interest is poetic language in Dymytrij Tuptalo's Ukrainian sermons. He received his M.A. from the Department of Slavic and East European Studies, University of Alberta, in 1991, and was awarded a Social Sciences and Humanities Research Council of Canada Doctoral Fellowship in 1992. In October 1991, he gave two departmental lectures at the University of Alberta on "Dymytrij Tuptalo's Ukrainian Sermons: A Study in Kyivan Rhetoric," and "Sexual Politics and the Ukrainian Modernist: Volodymyr Vynnychenko's *Zakon* and the Theatre of the Hysteric."

ANDRIJ HORNJATKEVYČ

On 30 September 1991 Dr. Hornjatkevyč gave a seminar entitled "The Contemporary Ukrainian Orthography" in the Department of Slavic and East European Studies of the University of Alberta. He gave two lectures on Ukrainian art in the Edmonton Art Gallery in conjunction with the exhibition of paintings "Spirit of Ukraine".

During his half-year study leave Dr. Hornjatkevyč worked in various scholarly institutions in Ukraine from mid March to early June 1992. At a session of the Learned Council of the Ukrainian Language Institute of the Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, 24 March), he gave a paper on the "Ukrainian Orthography." He delivered the same paper at the Ukrainian Language Department of Ivan Franko State University in Lviv.

In the Central Scientific Library of the Academy of Sciences of Ukraine, Dr. Hornjatkevyč gave a lecture on "Scholarly Centres of the Ukrainian Diaspora," and in the Lviv Division of the Ethnology Institute of the Academy of Sciences of Ukraine he gave a paper on "Christian Themes in Ukrainian *Dumy*" (13 April).

During his sojourn in Ukraine, Dr. Hornjatkevyč was cocurator of exhibitions of his father's paintings in the Kyiv

State Museum of Ukrainian Art, and in the Lviv Museum of Ethnography and Folk Crafts. In both museums he gave lectures on "Damian Horniatkewych from a Son's Perspective" (Kyiv, 14 April; Lviv, 8 May).

On 23 April at an international conference organized by the M.T. Rytsky Institute of Art History, Folklore and Ethnography in Kyiv, he gave a paper on "The Origin of the Kobza and Bandura". He read the same paper on 2 June at a conference of the Humanities Instructors' Upgrading Institute of Kyiv University. Dr. Hornjatkevych gave that paper in a series of institutions, among them the National Bandurists Cappella of Ukraine (Kyiv, 16 March), P. Tchaikovsky State Conservatory in Kyiv (17 March), Ukrainian State Folk Instruments Orchestra (18 March), the Kobzars' School in Stritivka (Kyiv Region, 27 March), Kyiv Institute of Culture (3 April), Pereiaslav-Khmelnytskyi Musical College (faculty, 6 April), M. Lysenko State Conservatory in Lviv (14 May), Chernihiv Pedagogical Institute (21 May) and Chernihiv Musical College (21 May). In the Pereiaslav-Khmelnytskyi Pedagogical Institute he conducted a seminar on "The Post-Secondary Educational System in Canada".

In the National Bandurists Cappella, Dr. Hornjatkevych also gave a lecture on "The Bandura in general, and in the Diaspora in particular" (23 March).

During his stay in Kyiv, Dr. Hornjatkevych completed editorial work on Zinovii Shtokalko's *Kobzarskyi pidruchnyk*, which was published in Ukraine by CIUS Press. (In 1989 CIUS had published Dr. Hornjatkevych's annotated English translation of this work as *A Kobzar Handbook*.) Dr. Hornjatkevych also performed as a bandurist at an evening dedicated to "Mykola Lysenko and the kobzari" (Kyiv, 26 March), in the Veterans' Sanatorium near Pereiaslav-Khmelnytskyi, in the Pereiaslav-Khmelnytskyi Palace of Culture (5 March) and the International Literary-Artistic Festival "In a Family New and Free" Chernihiv '92 in Pryluky (23 May).

Dr. Hornjatkevych was featured in the show *Shliakh do sebe* [The homeward road] (Ukrainian TV, 2 July). Interviews with him appeared in the newspapers *Holos Ukrainy* (8 May), *Kultura i zhyttia* (9 May), *Ratusha* (Lviv, 19 May), and *Chernihivski vidomosti* (22 May). He also gave interviews to Ukrainian TV (16 April), Lviv TV (three broadcasts), and Chernihiv TV (22 May). His radio interviews were broadcast in Kyiv (16 March) and Lviv (12 May).

KHRYSTYNA KOHUT JENDYK

Khrystyna Jendyk, the institute's administrative officer, went to Ukraine in September 1992 to explore NOVA publishing and printing opportunities. Ms. Jendyk obtained names of editors and proofreaders who would be prepared to work on the preparation of NOVA. In Kyiv, Ms. Jendyk met with the following people: Rostyslav Sossa, director of Mapa Ltd., Ukrainian Geographical Society; Oleh Mykytenko, Editor-in-Chief, Vsesvit Publishers; Vasyl Vasylyashko, Editor-in-Chief, Veselka Publishers; and Svitlana Kozlova, Editor-in-

Chief, Osvita Publishers. In Lviv, meetings were held with the following individuals: Volodymyr Hrytsiutenko, Lviv Poligraphic Institute; Messrs. Iakobchuk and Ivanyk, Phoenix Publishers; Ihor Melnyk, Director, Lviv University Press; and Dana Bilyk, Inspector of Schools, Ministry of Education. Discussions were also held with the Ministry of Education about hosting in-services for teachers from Ukraine, Poland, Slovakia and Latvia.

Ms. Jendyk continues as the CIUS Press representative with the Book Publishers Association of Alberta. She is now president of the Ukrainian Professional and Business Club [Edmonton] and is vice-president of the Ukrainian Canadian Archives and Museum of Alberta.

BOHDAN KLID

From September 1991 through November 1991, Bohdan Klid was employed by CIUS on a contractual basis. In November 1991, he wrote or co-wrote several reports aimed at media and government officials related to Ukraine's December 1 referendum. In the period leading up to and following the referendum he gave several interviews to the media on the situation in Ukraine. In December 1991, he was appointed a member of CIUS's academic staff and assistant to the director for a three-year period. As part of his duties, Dr. Klid organized the CIUS Seminar series as well as the Peter Jacyk Seminar Series. He also edited CIUS's Fall 1991 *Newsletter*, successfully applied for a \$1,000 grant to support the *Journal of Ukrainian Studies* and assisted in editing the latest issue (vol. 15, no. 2) of the journal. In January 1992, he gave a lecture in the Peter Jacyk Seminar Series on "Volodymyr Antonovych's Populist Historiography." In March 1992, he successfully defended his Ph.D. dissertation on "Volodymyr Antonovych: The Making of a Ukrainian Populist Activist and Historian." In June 1992, he participated at the annual Canadian Association of Slavists conference, held at the University of Prince Edward Island in Charlottetown, where he read a paper on "Ukrainian Populist Historiography: a Reappraisal." His review of Thomas Prymak's *Mykhailo Hrushevsky: The Politics of National Culture*, appeared in *Ukrainskyi istoryk*, nos. 1-2, 1991. His article "Istoria i polityka: borotba navkolo spadshchyny Mykhaila Hrushevskoho," will appear in *Ukrainskyi istoryk*, nos. 3-4, 1991; nos. 1-2, 1992.

ZENON E. KOHUT

Until March 1992, Dr. Kohut was a senior Soviet analyst at the U.S. Department of Defense. Here, he provided analyses, briefings, and information to the Pentagon, various echelons of the U.S. Armed Forces, and the Secretary of Defense. Dr. Kohut also represented his agency in inter-governmental task forces, which were called to consider the disintegration of the Soviet Union and the emergence of independent states. During the September 1991 to March 1992 period, he participated in three mini-conferences at the

State Department to discuss the emergence of an independent Ukraine. In October 1991, Dr. Kohut attended the conference on Ukraine sponsored by the Washington Group in Washington, D.C., and in February 1992 was a discussant at a workshop on the Orthodox Church in Russia held in Reston, Virginia.

In March 1992, Dr. Kohut came to CIUS as the director of the Stasiuk Programme for the Study of Contemporary Ukraine, the editor of the *Journal of Ukrainian Studies*, and associate director of the Peter Jacyk Centre. Dr. Kohut took as his most pressing task the renewal of the *Journal of Ukrainian Studies* and was able to publish the first issue under his editorship in July 1992 (vol. 15, no. 2).

In May, July, and August 1992, Dr. Kohut served as Acting Director of CIUS while Dr. Frank Sysyn was on assignment in Europe. In June 1992, Dr. Kohut gave a paper at the annual convention of the Canadian Association of Slavists (CAS) held at the University of Prince Edward Island, on "The Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research: Programmes, Projects, and Contacts with Ukraine." The gathering also afforded him the opportunity to attend the organizational and business meetings of CAS and the Conference on Ukrainian Studies. He also acted as a consultant to the Inter-governmental Affairs Branch Council, Government of Saskatchewan, on provincial projects in Ukraine headed by Dr. Peter Woroboy.

Dr. Kohut's publications for 1991-92 include: "The Problem of Ukrainian Orthodox Church Autonomy in the Hetmanate (1654-1780s)," *Adelphotes: A Tribute to Omeljan Prutsak by his Students (Harvard Ukrainian Studies)*, vol. 15, nos. 3/4 (1990); "Historical Setting: From the Beginnings to the Fall of Tsarism," in *Soviet Union: A Country Study* (with David M. Goldfrank), 2nd ed., Washington, D.C., 1991; "Ukraine: From Autonomy to Integration (1654-1830s)," in *Conquest and Coalescence: The Shaping of the State in Modern Europe*, London, 1991; and "Rozvytok malorosiiskoi samosvidomosti i ukrainske natsionalne budivnytstvo," in *Zustrichi*, no. 2 (1991). Furthermore, Dr. Kohut's book, *Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s* (Cambridge, MA., 1988) was reviewed in *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, no. 11 (1991); *Tijdschrift voor Geschiedenis* (Holland) (1991), no. 1; and *The Historian*, Winter (1991).

Dr. Kohut has also given interviews to the media on topics ranging from the resurgence of Cossack history in Ukraine to an evaluation of a year of Ukraine's independence. These included Voice of America, Radio Canada, and CBC Television.

Dr. Kohut has been involved in community efforts as well. In May 1992, he rendered assistance to the Edmonton Branch of the Ukrainian Medical Association of North America and the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton in their efforts to send medical equipment and supplies to Lviv and Kyiv on the Mria aircraft.

BOHDAN KRAWCHENKO

Dr. Krawchenko, who was to have resumed his duties as Director of CIUS at the beginning of 1992, asked for and received an unpaid leave of absence for the year, which was recently extended to September 1993. In Ukraine since January 1991, he has become deeply involved in the state-building process, while continuing his scholarly work as well.

Dr. Krawchenko's most noteworthy achievement to date has been the establishment of the Institute of Public Administration and Local Government, Cabinet of Ministers of Ukraine, of which he was appointed director. He has also been appointed to the following posts: Advisor on Western Assistance, Department of Domestic Political Affairs, Office of the President; Co-ordinator, Social Sector Study of Ukraine, World Bank; Chairman of the Executive Committee, Renaissance Foundation, Kyiv; Member of the Working Group on the Establishment of a Civil Service in Ukraine, Cabinet of Ministers; and Consultant, Reform of State Enterprise Working Group, Ministry of Privatization and Demopolization, Ukraine. His most recent appointment has been to the President's Council on Social and Economic Affairs.

In the past academic year, Dr. Krawchenko attended several conferences, where he read the following papers: "Ukraine: The Macroeconomic, Political, Legislative and Financial Framework," at the World Economic Forum, Ukraine Forum, Kyiv, 21-22 June 1992; "Local Government: A Comparative Perspective" (in Ukrainian), at the Institute of Public Administration and Local Government, Cabinet of Ministers, Seminar for Representatives of the President at the raion level and for the secretaries of the oblast state administration; "From the USSR to CIS and Beyond: Whither the Former Soviet Union?" (Roundtable Discussion), at a joint session of the Canadian Association of Slavists (CAS) and Canadian Political Science Association, CAS annual meeting, 1-3 June 1992; "Whither Slavic Studies?" (Plenary panel), CAS annual meeting, 1-3 June 1992; and "Public Administration in Ukraine," Spanish Ministry of Foreign Affairs, Madrid, 6 July 1992.

Dr. Krawchenko further gave the following guest lectures: "Problems of Economic Reform in Ukraine" and "Ukraine and the World Community," at the Winter Session (4-20 January 1992) of the International School of Ukrainian Studies, Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv; and the banquet address, "One Year as Advisor to the Government of Ukraine," CAS annual meeting, 1-3 June 1992.

The following publications appeared in the last academic year authored or edited by Dr. Krawchenko: *Ukraine Past, Ukraine Present*, (Macmillan, 1992); "Ukraine on the Road to Independence," in *Nations and Politics in the Soviet Successor States*, Ian Bremmer and Ray Taras, eds. (Cambridge, 1992); Economic Reform, Democracy and National Movements in the USSR," *Regional Politics and Policy*, no. 2, 1991; and "Kanada" (with J. Balan, B. Kordan and F. Swyrypa) in *Zarubizhni ukrainsi. Dovidnyk* (Kyiv 1991).

Furthermore, Dr. Krawchenko wrote the following short articles: "Istoriia—tse nauka, a ne propahanda," *Holos Ukrainy*, 27 December 1991; "U systemi derzhavnoho upravlinnia Ukrainy velyka kryza," *Vechhirnyi Kyiv*, 14 February 1992; "Tsei period zahrozlyvyi dlia ukrainskoi kultury," *Knyzhkovyi svit*, no. 2, 1990; and "The UCPBF and Assistance to Ukraine," *Federation News and Views*, Premier Issue, 1992.

KEN LABACH

In the spring of 1992, the first Alberta Ukrainian Centennial Commemorative Scholarship was awarded. The scholarship is presented to one graduate student from Ukraine and one from Alberta. The recipient from Alberta was Kenneth J. Labach, a graduate student at the Department of Slavic and East European Studies at the University of Alberta. This award, funded by the Alberta Heritage Fund, was created in honour of the centennial of Ukrainian settlement in Canada. It is intended to allow one graduate student from Alberta to travel to Ukraine to study for a period of up to two years, providing for an award of \$8,000 and other funds to cover expenses.

Ken Labach has assisted with many projects at CIUS. These have included: cataloguing the archives of Ivan Majstrenko; technical editing of the English translation of W. Serczyk's *Haidamaky*; preparing research reports for publication; and, technical editing for the *Journal of Ukrainian Studies*.

Mr. Labach graduated from the University of Saskatchewan with a Bachelor of Arts in Slavic Studies in 1989. In September 1990, he moved to Edmonton and began a Master of Arts in Soviet Studies in the Department of Slavic and East European Studies, where he concentrated his attention on the development of the idea of nationalism and Rukh. In the spring of 1992, he was accepted, provisionally, into the Ph.D. programme at the Department of History, University of Alberta. However, he deferred acceptance upon receiving the Alberta Ukrainian Centennial Commemorative Scholarship. In September 1992, Mr. Labach left for Kyiv, Ukraine.

DAVID R. MARPLES

David Marples, associate professor of history at the University of Alberta, delivered a lecture in the institute's seminar series on 27 September 1991 on "Ukraine's Economic Prospects." The following day, he was a presenter at the University of Alberta's Super Saturday lectures, where his subject was "The USSR: From Perestroika to Katastroika." On 5 October he gave a talk on "Recent Changes in the Soviet Union" to the departments of social studies at Edmonton Public Schools.

In October, Dr. Marples travelled to London for the conference on "Ukraine and European Security," organized by the Council for Defence Studies and the School of Slavonic and East European Studies at the University of London. There, he gave a lecture entitled "An Assessment of the

Economic and Political Situation in Ukraine after Independence." In November, he organized a panel on "Ukrainian Self-Assertion in the Twentieth Century" for the annual conference of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, held in Miami, Florida. At this forum he discussed "Ukrainian Integral Nationalism in World War II."

On 30 November Dr. Marples gave a speech entitled "Ukraine on the Eve of the Referendum," to the Ukrainian Professional and Business Club of Calgary. In February 1992, he was a guest at the University of Kansas, where he read two lectures: "The Current Political Spectrum in Ukraine"; "The Impact of the Chernobyl Disaster on Ukraine: Myth and Reality." On 2 March he gave a lecture on "The USSR, From the Coup to the CIS," for International Affairs Week at the University of Saskatchewan, Saskatoon.

Also in March, Dr. Marples opened the Shevchenko Exhibition at the Ukrainian Canadian Archives and Museum of Alberta. On 24 March he spoke to the Edmonton Ukrainian Professional and Business Club on "The Causes and Consequences of the Chernobyl Disaster: A Sixth Anniversary Review." He also gave a talk on the consequences of Chernobyl to the Edmonton Medical Academy at Glenrose Rehabilitation Hospital on 8 April.

In April as well, Dr. Marples was invited to be a plenary session speaker at the International Congress on "The World After Chernobyl," held in Minsk, Belarus, where he spoke on "New Interpretations of Chernobyl and an Analysis." In Minsk he also was a panelist at the closing press conference and appeared on Belarusian television and radio stations. Upon his return, he was the keynote speaker at the meeting to commemorate the victims of Chernobyl, held by the Edmonton branch of the Ukrainian Canadian Committee at the Centennial Library square.

In May, he read a paper in Kyiv at the First International Congress of the Ukrainian Economics Association on "Ukraine, Russia, and the Energy Crisis." The following month, he attended the Ukrainian Research Program at the University of Illinois at Urbana-Champaign, where he spoke on this same topic, and further giving a lecture to the "Elderhostel Conference" at the same university. Over the year, Dr. Marples appeared on numerous TV and radio programmes. At the same time, he acted as a consultant for the Board for International Broadcasting in Washington, D.C. regarding the Ukrainian Service at Radio Liberty in Munich.

Dr. Marples has recently published a new book (September 1992) entitled *Stalinism in Ukraine in the 1940s*, published by the Macmillan Press of London, St. Martin's Press of New York, and the University of Alberta Press in Edmonton. His latest articles are: "Toward a Thematic Approach to the Collectivization Campaign in the Soviet West," *Canadian Slavonic Papers*, vol. 33, nos. 3/4 (September/December 1991); "The Greening of Ukraine: Ecology and the Emergence of Zelenyi Svit," in Judith Sedaitis and Jim Butterfield, eds., *Perestroika From Below: Social Movements in the Soviet Union*, (1991); and "Post-Soviet Belarus' and the

Impact of Chernobyl', in *Post-Soviet Geography*, vol. 23 (September 1992).

In August 1992, Dr. Marples was appointed to the CIUS Advisory Council; he is also a member of the Advisory Committee for the journal *Post-Soviet Geography*. In the Department of History at the University of Alberta, he is the undergraduate advisor.

SERHII PLOKHY

In early February 1992, Professor Serhii Plokyh, Department Head at the Institute of Ukrainian Archeography of the Ukrainian Academy of Sciences in Kyiv, arrived in Edmonton for a one and a half year stay as Visiting Professor at the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research. Professor Plokyh had recently completed a one semester tenure in the fall of 1991 at the University of Alberta as the Stuart Ramsay Tompkins Visiting Professor in the Departments of History and Slavic and East European Studies, where he taught two courses: "The USSR in Crisis: The Nationality Question," and "Church-State Relations in the USSR."

Upon his arrival, Professor Plokyh began editing the second volume of the English language translation of Mykhailo Hrushevsky's *Istoriia Ukrainy-Rusy* (History of Ukraine-Rus'), which he completed in the summer of 1992. At the University of Alberta's Department of Slavic and East European Studies, he helped supervise work on the M.A. thesis by Ken Labach. He also reviewed a number of articles for the *Canadian Slavonic Papers*.

On 1 April he visited the Department of Political Science, University of Calgary, where he gave lectures on "The Contemporary Status and Problems of the Ukrainian Orthodox Church" and "The German Minority in the Former USSR and Ukraine." In June 1992, Dr. Plokyh attended "The Ukrainian Religious Experience Conference" at St. Andrew's College, University of Manitoba, where he read a paper on "Icons of the Theotokos in the Cathedral of the Protection of the Virgin Mary in Winnipeg: An Analysis of its Composition." He also visited the Mennonite Heritage Centre in Winnipeg, where he had a meeting with Mennonite historians and discussed the development of Mennonite studies in Ukraine.

His recent publications include: the second edition of the book *Iak kozaky voiuvaly* (Dnipropetrovsk, 1991), which he co-authored; "Pokrova Bohorodytsi v Ukraini", *Pamiatky Ukrainy*, no. 5, 1991; and the article "Ukrainian Orthodox Autocephaly and Metropolitan Filaret", which appeared in the Ukrainian Canadian, Ukrainian American, and Ukrainian Australian press.

DANYLO HUSAR STRUK

On 1-5 June 1991 Professor Struk attended the annual conference of the Canadian Association of Slavists (CAS), held in Kingston, Ontario, where he was elected president for 1991-92. On 12-15 June he participated in the international conference "From NTSh to UVU" in Prešov, Slovakia, where

he gave a paper entitled "The NTSh and The *Encyclopedia of Ukraine*: the Relationship and the Differences between the Ukrainian and the English Versions."

From 27-30 June he attended the annual meeting of the board of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies (CFUS), to whom he presented a report on the progress of the *Encyclopedia*. Here, he was elected member of the executive (ex-officio) of CFUS. On 3 June he met with George Meadows, Director of U of T Press, in order to negotiate the publication of volumes 3-5 of the *Encyclopedia*. The following month he held a series of negotiating sessions with the University of Toronto Press to facilitate the signing of the publication contract for volumes 3-5. These negotiations were successfully completed on 23 July at a meeting involving the press directors, Mr. John Stashuk, Mr. Morris Diakowsky, and Professor Struk.

On 26 July Professor Struk met with Likia Kulas from *Encyclopedia Britannica* (Chicago) to discuss the updating of the Ukraine article in that encyclopedia. He attended a CIUS Advisory Council Meeting in Edmonton on 17-20 October and on 30 October gave a talk on Vasyly Holoborodko's poetry at an evening of poetry readings by the latter. On 9 November he chaired a meeting of the CAS executive, while on 22 November he attended the AAASS conference in Miami, where he organized the second panel on Ukrainian modernism and read a paper on "What is Modernism?"

From 2-4 December he had extensive discussions with Academician Viktor Bariakhtar, vice-president of the Ukrainian Academy of Sciences, regarding co-operation on the preparation of the *Encyclopedia of Physics*. The *Encyclopedia* office is part of the project, and Professor Struk is on the editorial board. On 17-24 February 1992 Professor Struk went to Kyiv and discussed with the publishers of the *Ukrainska Entsyklopedia* a collaborative project—a handbook on Ukraine. He signed a letter of intent for such a joint endeavour as well as for future co-operation on encyclopedia publications and for the establishment of an *Encyclopedia of Ukraine* office in Kyiv. While in the Ukrainian capital, he held editorial meetings with "MEB" (The International Encyclopedia Bureau) concerning the publication of an *Encyclopedia of Physics*. Back in Toronto, on 5 March he held a small executive meeting of CAS on the matter of CAS's future membership in the Humanities Council.

On 14 April Professor Struk introduced Mykola Mušinka and chaired his evening lecture for the émigré writers' association "Slovo". From 2-7 May he hosted the Kyiv literary critic Mykhailyna Kotsiubynska.

In early June 1992, Professor Struk attended the annual meeting of CAS on Prince Edward Island, conducting the business meeting and introducing the guest speaker, Dr. Bohdan Krawchenko, at the annual banquet. Later that month, he attended the annual meeting of the Board of Directors of CFUS and reported on the progress of the *Encyclopedia*.

During the past academic year, Professor Struk also served on the University of Toronto's School of Graduate Studies

Executive Committee for Division I (Humanities).

The following publications by him appeared in 1991-92: "Nevolnycha muza abo iak 'Oraty metelykamy,'" the introduction to Ihor Kalynets, *Nevolnycha muza*, 1991; "The journal *Svit*: A Barometer of Modernism," *Harvard Ukrainian Studies*, nos. 3-4, December 1991; "Vasyl Holoborodko—Ikar na metelykovykh krylakh," *Novi Dni*, vol. xlii, no. 502, December 1991. In addition, Professor Struk provided commentary on the proposal for laws on culture for Ukraine.

FRANK E. SYSYN

In November 1991, Dr. Sysyn gave a talk at the Foreign Service Institute in Washington, D.C., on "The Prospects for Ukrainian Independence." He also attended the American Association for the Advancement of Slavic Studies conference in Miami, Florida, where he took part in panels on "Strategies for Teaching About East Central Europe" and "Ukrainian Self-Assertion in the Soviet Period, 1917-80." In December, he took part in a panel assembled by the Ukrainian Congress Committee of Edmonton for a post-referendum press conference on Ukraine.

In February 1992, Dr. Sysyn gave a presentation "Ukraine: Defining Independence in the Post-Soviet World (Problems and Prospects)," sponsored by the Foreign Service Institute in Washington, D.C. In March, in addition to a seminar at the Jacyk Centre on "The Religious Element in the Khmelnytsky Uprising," he gave a paper "From Ukraine Abroad to the Diaspora in Support of the Homeland," at a conference—"The Ethnic Communities and Their Homelands: A Post-Soviet Perspective"—in San Francisco.

In May, Dr. Sysyn travelled to Moscow to attend an editorial board meeting of the project "Sources to Seventeenth-Century Ukraine in Moscow Archives." In Kyiv, he met with the director and associate director of the Archeographic Institute to discuss publication projects. He also gave a paper entitled, "Poliak-Moskal-Rusyn: The Formation of Stereotypes," at the Conference on Polish-Ukrainian Relations in Kamianets-Podilskyi. He discussed "Soviet Studies in the West" at the History Group of the Shevchenko Scientific Society, Lviv, and "The Development of Ukrainian Studies in the West" at the Chernihiv Pedagogical Institute.

In late July and early August, Dr. Sysyn gave a lecture course on "The Cossack Hetmanate, 1648-1783," at the Ukrainian Free University in Munich in conjunction with Professor Hanna Shvydko of Dnipropetrovsk University.

Dr. Sysyn represented the Institute on the executive committee of the Canadian Foundation for Ukrainian Studies, and on the Alberta Centennial Heritage Committee. He served on the editorial boards of the *Encyclopedia of Ukraine*, *The Journal of Ukrainian Studies*, *Harvard Ukrainian Studies*, and the Archeographic Institute of the Ukrainian Academy of Sciences, Kyiv. In June 1992, he was awarded a \$60,000 research grant from the National Endowment for the Humanities, Washington, D.C., for the translation of volumes 7-9 of

Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*. He gave frequent interviews for television, radio, and the press on the current situation in Ukraine and gave two interviews on the Institute and the Jacyk Centre for Ukrainian television programmes in Toronto and for Radio Canada International.

In 1991-92, he published "The Reemergence of the Ukrainian Nation and Cossack Mythology," *Social Research*, vol. 58, no.4 (Winter 1991); and "The Ukrainian Autocephalous Orthodox Church and the Tradition of the Kyiv Metropolitanate," *Kirchen im Kontext unterschiedlichen Kulturen*, ed. Karl Christian Felmy, et al. (Göttingen, 1991). He further contributed reviews to *Harvard Ukrainian Studies* and *The Jewish Quarterly Review*.

TARAS ZAKYDALSKY

In May 1991, Dr. Zakydalsky attended a conference on Hryhorii Skovoroda, held in Pereiaslav-Khmelnytskyi, at which he presented a paper on the contribution of Soviet scholars to Skovoroda studies. He also read a lecture at Lviv University on "The Concept of the Heart in H. Skovoroda and P. Yurkevych." His article "Poniattia sertsia v ukrainskii filosofskii dumtsi" (The Concept of the Heart in Ukrainian Philosophical Thought), appeared in the journal *Filosofska i sotsiologichna dumka*, 1991, no. 8. In 1991 and during the first quarter of 1992, Dr. Zakydalsky completed writing the entries on philosophy for the *Encyclopedia of Ukraine*.

Journal of Ukrainian Studies

Annual Subscription Rates:

In Canada

\$16.50 (\$1.50 GST included) for individuals

\$21.50 (\$1.40 GST included) for Organizations and Libraries

Outside Canada (to be paid in U.S. Dollars)

\$15.00 Individuals

\$20.00 Organizations and Libraries

Send cheque/money order to:

Journal of Ukrainian Studies

CIUS

352 Athabasca Hall

University of Alberta

Edmonton, AB T6G 2E8

CANADA

БЮЛЕТЕНЬ

Канадського інституту українських студій
Осінь 1992 року

Нова посада в ділянці канадсько-українських студій при КІУСі

Щоб відзначити століття українського поселення в Канаді, Канадський інститут українських студій створив постійну посаду в ділянці українсько-канадських досліджень, яка буде зайнята по-суміснитву з Відділом історичних наук Альбертського університету. Успішний кандидат і виходець з родини імігрантів-піонерів, д-р Франсес Свиріпа приступила до своїх обов'язків 1 вересня 1992 р. У Відділі історичних наук вона буде викладати курси з історії українців у Канаді, про етнічні поселення, ролі жінок у канадському суспільстві та про канадський Захід. У КІУСі вона відповідатиме за українсько-канадську програму досліджень, де перевага буде надаватись розвитку серії інтегрованих дослідних проєктів та заохоченню нового покоління науковців з канадсько-українських студій.

Науковий співробітник КІУСу від 1977 до 1983 рр. Ф. Свиріпа, отримавши престижну меморіальну докторську стипендію ім. Айзака-Волтона Кіллама, залишила працю, щоб відновити свої студії. У 1988 р. вона захистила в Альбертському університеті свою докторську дисертацію з канадської історії і того ж року була нагороджена післядодатковою стипендією ім. Непораних Канадської фундації українських студій. З 1989 р. вона,

будучи науковим співробітником Відділу історичних наук Альбертського університету з канадських питань, готувала рукопис про на-

писання етнічної історії Канади. Це дослідження зосереджується, зокрема, на творенні міту та на процесах легітимізації, завдяки яким етнічні групи, незважаючи на те, що поступово вливалися в будівництво нації Канади, намагалися зтримати свої характерні ідентичності. Наукові зацікавлення д-р Свиріпи віддавна направлені на імігрантську та етнічну історію, про що свідчать її обширні публікації в ділянці українсько-канадських студій. Остання її книга, «Wedded to the Cause: Ukrainian Canadian Women and Ethnic Identity, 1891-1991» (Віддані ідеї. Українське

канадське жіноцтво та етнічна ідентичність, 1891-1991) появилася восени 1992 року у Видавництві Торонтського університету. У ній досліджується досить складний взаємозв'язок між клясою, статтю та етнічністю; зокрема, коли бездержавність та національні утиски на рідній землі, сполучені з негативним стереотипом як групи та статусом меншини в еміграції, впливали на ролі жінок та коло їхнього вибору.

Одним із завдань д-ра Свиріпи в КІУСі буде визначення наукових проблем з питань міжвоєнного життя українців у Канаді з далекосяжною метою підготувати додатковий том до монографії Ореста Мартиновича «Ukrainians in Canada: The Formative Years, 1891-1924» (Українці в Канаді. Формуючі

(продовження на стор. 2)

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Фундації	2
Видавництво КІУСу	10
Новини інституту	18
Центр ім. П. Яцика	29
Програма ім. Стасюків ..	35
Методкабінет укр. мови ..	38
Діяльність працівників ...	45

«Бюлетень КІУСу»

Періодичне видання Канадського інституту українських студій

Canadian Institute of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta
Canada T6G 2E8

Телефон: (403) 492-2972
Факсмашина: (403) 492-4967
Міжнародна мережа (Internet):
userciuk@mts.ucs.ualberta.ca

Передрук дозволено за поданням джерела
ISSN 0702-8474

Редактор: д-р Богдан Клід
Переклад: проф. Андрій Горнякевич та
Андрій Дециця
Структурні частини та проекти Канадського інституту українських студій:
Центр досліджень історії України ім. П. Яцика
Методичний кабінет української мови
Видавництво КІУСу
Журнал українознавчих студій
Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків
Програма українсько-канадських досліджень
Енциклопедія України

У справах проекту енциклопедії просимо звертатись на адресу:
Encyclopedia of Ukraine
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto, 21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario Canada M5S 1A1
Телефон: (416) 978-6076
Факсмашина: (416) 978-2672

З усіх питань Видавництва КІУСу просимо звертатись на адресу редколегії:
CIUS Press
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto, 21 Sussex Avenue
Toronto, Ontario Canada M5S 1A1
Телефон: (416) 978-8240
Факсмашина: (416) 978-2672
Електронна мережа: tarn@epas.utoronto.ca

Сви́ріпа...

(продовження)

роки, 1891-1924), опублікованої Видавництвом КІУСу в 1991 р. і присвяченої Століттю поселення українців у Канаді. Науковцями не приділялося, до певної міри, достатньо уваги міжвоєнному періоду, і тому, перш ніж синтезна праця може бути завершена, потрібно провести ряд ґрунтовних досліджень. У 1993 р., в рамках академічного обміну між Альбертським і Львівським університетами, д-р Сви́ріпа планує провести вісім місяців в Україні. Вона сподівається обстежити місцеві архіви щодо матеріалів, які відносяться до питання українців у Канаді, встановити контакти з цікавими науковцями та перспективними студентами, дослідити можливості викладання курсів з канадської тематики в деяких університетах.

ФУНДАЦІЇ

Фонд українських студій ім. Володимира й Дарії Кубійовичів

Фонд українських студій ім. Володимира й Дарії Кубійовичів засновано 1986 р. даром 140 000 дол. з маєтку проф. Володимира Кубійовича, який помер 2 листопада 1985 р. в Парижі, проживши 85 р. У 1987 р. фонд збагачено подвійною дорівнюючою дотацією провінційного уряду Альберти і його капітал складав 420 000 дол. В червні 1988 р. КІУС одержав додатково 1 400 дол., залишок маєтку Кубійовичів. Від того часу фонд одержав дальші дари від багатьох осіб, і у вересні 1992 р. він мав капітал 427 978,05 дол., будучи таким чином одним з найбільших вічних фондів КІУСу. Його допомогли створити Євген Борис, довголітній збірщик на розвиток українознавства в Канаді, та Богдан Бігус (обидва були опікунами маєтку Кубійовичів).

Від часу заснування фонду доходи з нього використовувалися на закінчення проекту «Енциклопедія України», останні три томи якої мають появитися 1993 р. Д-р Кубійович віддав багато років свого життя, працюючи головним редактором «Енциклопедії українознавства», «Ukraine: A Concise Encyclopedia» та перших двох томів «Encyclopedia of Ukraine». Коли праця над цими проектами закінчиться, доходи з вічного фонду оплачуватимуть дослідні дотації та стипендії для вчених і аспірантів таких ділянок українознавства, як географія, демографія, економіка чи соціологія. Вони також оплатять видання наукової спадщини проф. Кубійовича.

Д-р Кубійович був випускником Ягеллонського уні-

Д-р Володимир Кубійович

верситету в Кракові (географія) і викладав у ньому від 1928 до 1939 рр. У 1940 р. він став професором Українського вільного університету в Празі. Відколи його вибрано дійсним членом у 1931 р., д-р Кубійович був зв'язаний з Науковим товариством ім. Шевченка аж до смерті. Він очолював його географічну комісію, і

був генеральним секретарем від 1947 до 1963 рр., а від 1952 р. — президентом європейського відділу.

Як учений д-р Кубійович відомий, передусім, як географ, демограф і енциклопедист. Він написав понад вісімдесят праць з географії, антропології та демографії України, зокрема, Карпатського регіону. До них належать: *Žycie pasterskie w Beskidach Wschodnich* (1926), *Rozšíření kultur a obyvatelstva v Severních Karpatech* (1932), *Pastoritul in Maramureș* (1935), «Пастушество Буковини» (1935), *Pastýřský život v Podkarpatské Rusi* (2 тт., 1935-7), «Територія і людиність українських земель» (1935) та «Етнічні групи Південно-західної України (Галичини) на 1.01.1939: Національна статистика і етнографічна карта» (1983).

Разом з іншими спеціалістами д-р Кубійович опрацював «Атлас України і сумежних країв» (1937) та «Географію України і сумежних земель» (1938 та 1943), чим запевнив собі місце як один з корифеїв української географії. Він був автором багатьох демографічних і статистичних праць в українських, польських і чеських часописах, і при допомозі покійного д-ра Миколи Кулицького, а згодом д-ра Аркадія Жуковського, виготовив низку карт України та її регіонів.

Найбільшою слави проф. Кубійович здобув за свою енциклопедичну діяльність. Він був головним редактором «Енциклопедії українознавства» (1949-89), «Ukraine: A Concise Encyclopedia» (2 тт., 1963, 1971) та «Encyclopedia of Ukraine» (1984-), для якої написав чимало гасел. Розпочавши і зорганізувавши «Енциклопедію українознавства», він створив базу українському науковому життю на Заході. З'єднавши наукові ресурси поза Україною, він забезпечив передання багатющого досвіду діяльних учених грядущим поколінням.

Бл. п. mgr. В. Дилинський

Меморіальний фонд ім. мгра. Дилинського

Даром 5000 дол. родини Дилинських з Торонта у грудні 1991 р. засновано Меморіальний фонд ім. мгра. Володимира Дилинського. Доходом з фонду оплачуватимуться такі програми, що сприяють науковому обмінові з юридичним факультетом Львівського університету.

Бл. п. mgr. Володимир Дилинський народився 31 серпня 1911 р. у Львові в сім'ї о. Єдвина-Теодфія і Марії-Стефанії (з Юзичинських). По закінченні правничих студій працював у цивільній адміністрації, але був звільнений з політичних причин. Пізніше, як член ОУН, попав у більшовицькі руки і його вивезли в Сибір. Повернувшись до Львова, при кінці 1941 р. одружився з Лідією Кунинець. Разом з дружиною переїхав до Інсбруку в липні 1944 р., де проживав аж до виїзду до Канади в січні 1950 р. Народилося їм троє дітей: дочки Марта й Ірина в Європі, а син Мирон у Торонті. В Канаді займався різними підприємствами й громадською працею в Об'єднанні українських юристів. Після довгої недуги, проживши тільки 60 років, помер 9 липня 1972 р.

У двадцяті річницю смерті голови сім'ї родина Дилинських зобов'язується скласти протягом чотирьох років 20 000 дол. на встановлення фонду його імені.

Магістерська стипендія ім. Марусі й Михайла Дорошів

КАРМЕЛ ШРАЄР

Стипендіятом на 1992-3 р. є Кармел Шраєр, що здобуває звання магістра політичних наук в Університеті ім. Саймона Фрезера в Британській Колумбії, де вона вивчає радянські й східноєвропейські питання, а також канадські студії, вивчення закордонної політики та розвитку. Закінчивши свої курси та дослідчу працю до своєї тези, вона працює педагогічним асистентом. Заголовок її магістерської тези — «Етнічні товариства та їхній вплив на закордонну політику Канади в епоху Горбачова. Справа українського впливу».

ОКСАНА ЛЕЩЕНКО

Магістерський стипендіат ім. Марусі й Михайла Дорошів 1991-2 р. Оксана Лещенко написала магістерську працю п.з. «Рання історія еміграції зі Східної України до Канади від кінця XIX ст. до 1930 р.» На підставі досліджень у Канадському національному архіві в Оттаві О. Лещенко прийшла до висновку, що до вибуху Першої світової війни була поважна еміграція зі Східної України до Канади, але канадські історіографи української еміграції не вивчали історії цієї проблеми.

О. Лещенко — випускник історичного факультету Київського державного університету. У вересні 1990 р. вона поступила на аспірантуру з історії в університеті міста Ватерлу (Онтаріо). У жовтні 1991 р. вона взяла участь в XI дворічній конференції Канадського товариства етнічних досліджень «Творення нації. Минуле, теперішнє, майбутнє», на якій прочитала доповідь «Канадська іміграційна політика і дозвіл в'їзду дивізії Ваффен-СС «Галіцієн» у 1946-52 рр.» Вона також взяла участь у міжуніверситетській конференції університетів Гвелфу, Ватерлу і Вілфріда Лор'є, на якій прочитала доповідь «Постання й праця першої канадської візруєвої сільської комуні в Мінгарові. Україна у 1920-х рр.» У вересні 1992 р. О. Лещенко прийнято на докторську аспірантуру історичних наук в університеті міста Ватерлу. Вона хоче написати дисертацію про канадську іміграційну політику супроти східноєвропейських емігрантів, зокрема, українців від кінця XIX ст. до 1939 р.

Докторська стипендія ім. Олени Даркович

У 1992-93 а. р. було два стипендіати.

Отець Петро Ґалазда

Стипендіятом на 1992-3 р. є о. Петро Ґалазда, який закінчує свою докторську дисертацію в Святомихайлівській колегії Торонтського університету п.з. «Теологічні основи літургічної праці митрополита Андрея Шентіцького (1865-1944 рр.)». Минулого року він був тимчасовим викладачем в Інституті східнохристиянських досліджень Святопавлівського університету в Оттаві.

Минулого року о. Петро працював шість тижнів у львівських архівах, збираючи матеріали для своєї дисертації, і це відрядження оплатила Асоціація канадських університетів і коледжів. Недавно він здобув докторську стипендію Дослідчої ради суспільних і гуманітарних наук, а також онтарійську аспірантську стипендію.

Наукові праці о. Петра появились в богословських наукових журналах. Він є членом редакційної колегії українського греко-католицького богословського журналу «Логос», який недавно відроджено. Він також належить до Київської церковної студійної групи, що відбула перші наради в Оксфорді.

(Англія). Група, яка складається з представників Української греко-католицької церкви та Православного вселенського патріархату, є свого роду науковою консультативною групою, що працює над поглибленням гілок Київської церкви.

Сергій Цінко

Сергій Цінко — докторант Відділу історичних наук Альбертського університету. Його спеціальність — історія українців за кордоном. Він написав низку статей про українців у Латинській Америці, Китаю, колишніх радянських республіках та в інших

державках, які появились в наукових часописах та в «Encyclopedia of Ukraine». Назва його дисертації — «Українська іміграція в Аргентину, 1919-1939 рр.».

Домінік Арель

Докторський стипендіат 1991-2 р. Домінік Арель закінчує свою докторську аспірантуру з політології в Ілінойському університеті (Урбана-Шампейн). Його дисертація присвячена мовній політиці сучасної України і подає нові дані про причини її масштаб мовної асиміляції в містах Східної і Південної України, а також про русифікацію

українських шкіл після Другої світової війни. Від вересня 1992 р. він є штатним викладачем Мак-Гільського університету в Монреалі, де читає курси радянських і східноєвропейських досліджень. Взимку 1993 р. він присвятить місяць викладанню політики сучасної України в рамках своїх курсів.

Крім мовної політики, Д. Арель вивчає також сучасну Верховну раду України. Його стаття «Парламентарні блоки у Верховній раді України. Кого й що вони представляють» появилась в № 4 т. 1 (1991) ж. «The Journal of Soviet Nationalities».

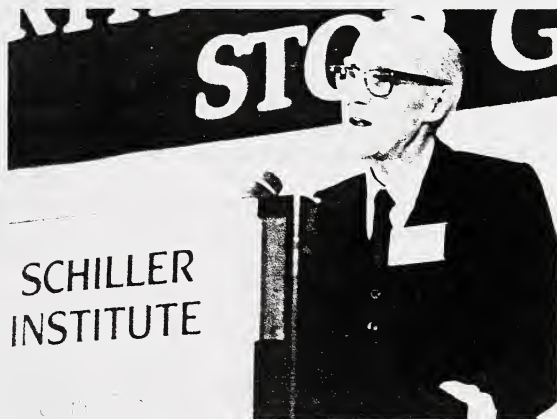
Фундація розвитку науки в Україні

Захоплюючи політичні зміни, що наступили в Україні в останніх роках, уможливили діячів робити конкретні заходи, щоб допомогти державотворчим процесам і відбудові українського народного господарства, яке роками терпіло від радянського занедбання й грабіжницького визиску осіб. Ще раз і ще раз провідники українського національного руху, Української автокефальної православної й Української греко-католицької церков казали, що Захід може найбільше допомогти Україні вишколенням нових провідників.

Щоб дати українським студентам, учням і професіоналістам нагоду скористатися з високого наукового рівня в канадських університетах, Іван Коляска, Петро й Павлина Кіндрачуки та Василь і Юстина Федейки, при співучасті Канадського інституту українських студій (KIUC), заснували при Альбертському університеті Фундацію розвитку науки в Україні.

Фонд постійно росте і до нього долучуються інші особи, церкви й організації. Дари бувають від 500 до 15 000 дол. (див. доповнений список жертводавців). Чимало жертводавців періодично додають до своїх первісних дарів. Організатори пропонують, щоб кожен жертводавець намагався згодом скласти принаймні 5 000 дол., хоч у цій справі, розуміється, немає ніякого примусу.

Фонд буде постійним і важливим внеском канадських українців в Україну. Так само, як багато канадських провідників десятиліттями навчалися в Англії на стипендії фундації ім. Сесіла Родза (1853-1902), дохід із Фундації розвитку науки в Україні оплачуватиме стипендії талановитим і перспективним майбутнім

Іван Коляска

провідникам України.

Україна має величезні запотребовання в тих ділянках. Наприклад, держава будує банкову систему, але не має знавців того діла. Фонд недавно призначив стипендію економістові, що тепер працює в банку і вивчатиме канадську банкову систему. Ділянка досліджень може мінятися з року в рік, залежно від потреб України. В академічному році 1993-4 приймаються тільки анкети економістів і політологів.

Фондом керує KIUC, а стипендії здобуваються за конкурсом. Інститут, за допомогою фундації «Відродження» в Києві, оголошує стипендії по українських вузах і деяких часописах. Від усіх стипендіатів вимагаються поважні академічні дані та зобов'язання служити країні домі суверенної й незалежної України.

Організатори закликають усіх жертводавців додати до складених сум, а інших запрошують скласти свої перші дари. Жертводавці одержують квитанції для звільнення від доходу податку. Просимо вислати ваш даток для «Canadian Institute of Ukrainian Studies» на адресу:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
(Ukrainian Exchange Fellowship Fund)
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB T6G 2E8
тел. (403) 492-2972
факс. (403) 492-4967

Список жертводавців за порядком отримання пожертвування:

Mr. John Kolasky, Surrey, BC	\$15,000
Mr. Peter and Mrs. Pauline Kindrachuk, Vernon, BC	15,000
Mr. William and Mrs. Justine Fedeyko, Kelowna, BC	10,000
Mr. Isidore and Mrs. Anne Goresky, White Rock, BC	5,000
Mr. Eli and Mrs. Nellie Krawchuk, Surrey, BC	2,000
Mr. Daniel and Mrs. Lydia Huzyk, Vancouver, BC	500
Archbishop Andrew Fund, Edmonton, AB	500
Very Rev. Archbishop John [Stinka], Edmonton, AB	500
Mrs. Vera A. Nokony, Saskatoon, SK	2,000
Dr. Demetrius and Mrs. Maria Todosijczuk, Edmonton, AB	4,500
Mr. John and Mrs. Natalie Evanishin, Kelowna, BC	500
Mr. John Sushelnitsky [in loving memory of his wife Connie], Kelowna, BC	1,000
Dr. William and Mrs. Isabelle Darcovich, Edmonton, AB	5,000
Very Rev. Meroslaw and Mrs. Nadia Kryschuk, Edmonton, AB	500
Mr. William and Mrs. Mary Kostash, Edmonton, AB	500
Dr. Demitro and Mrs. Anna Melnyk, Edmonton, AB	5,000
Very Rev. Hryhory and Mrs. Maria Wasyliv, Edmonton, AB	500
Ukrainian Self-Reliance Association, Surrey Branch, BC	2,000
Mr. Roman and Mrs. Theresa Herchak, Richmond, BC	500
Dr. Harry and Mrs. Alexandra Hohol, Edmonton, AB	500
Mr. Leon and Mrs. Stefanie Wowk, Saskatoon, SK	3,000
Mr. Antin Iwachniuk, Proton Station, ON	1,000
Mrs. Rose Michalchuk, Edmonton, AB	1,000
Very Rev. Mykola and Mrs. Julia Stetzenko, Vernon, BC	500
Ukrainian Orthodox Men's Association of Canada, Vernon, BC	1,000
Mr. Morris T. Cherneskey, Saskatoon, SK	500
Mr. Tymofii and Mrs. Evheniia Taborowskyj, Toronto, ON	5,500
Mr. Ivan Zelsky and Mrs. Ivanna Zelska, Mississauga, ON	5,000

St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Surrey, BC	2,000
Mr. William and Mrs. Christine Sakowsky, Edmonton, AB	3,000
St. Mary's Ukrainian Orthodox Church, Vernon, BC	1,500
Mr. Vladimir A. and Mrs. Mary Ann Pylypchuk, White Rock, BC	500
Mr. William and Mrs. Doris Hryniw, Yorkton, SK	2,000
Mr. Alex and Mrs. Kay Lesiw, Vernon, BC	500
Mr. Paul and Mrs. Natalka Kit, Edmonton, AB	1,500
Mr. Mykola and Mrs. Paraskewia Woron, Calgary, AB	1,000
Ukrainian Canadian Professional & Business Association of Vancouver, Vancouver, BC	1,000
Mr. William Sawchuk, Edmonton, AB	1,000
Mr. Orest Kotyshyn, Edmonton, AB	1,000
Mr. Raymond Ostrowerka, Edmonton, AB	1,000
Mr. Michael and Mrs. Mary Zacharuk, Surrey, BC	5,000
Ukrainian Self Reliance Association, Calgary, AB	500
Mrs. Johanna Michalenko, Edmonton, AB	500
Mrs. Salomea Drozdowska, Edmonton, AB	5,000
Mr. Peter and Mrs. Olga Michailishin, Thunder Bay, ON	1,000
Mr. Leo Iwaszykiw, Thunder Bay, ON	500
Mr. Ilko and Mrs. Orysia Yaremchuk, Thunder Bay, ON	600
Mr. Nicholas and Mrs. Olena Hryn, Winnipeg, MB	500
Metropolitan Wasyl Fedak, Primate of the Ukrainian Orthodox Church of Canada, Winnipeg, MB	1,000
Mrs. Rose H. Oleskiw, Kelowna, BC	1,000
Mr. Paul and Mrs. Mary Bobicki, Revelstoke, BC	500
Dr. Dennis and Mrs. Nadia Kreptul, Edmonton, AB	5,000
Mr. Ihor Roman Bukowsky, Winnipeg, MB	5,000
Mr. Nikander and Mrs. Anna Bukowsky, Saskatoon, SK	5,000
Mr. Nick and Mrs. Katherine Petrykiw, Vernon, BC	500
Mr. Oleg Litwinow, Vancouver, BC	1,000
Mr. Peter E. Ukrainetz, Kelowna, BC	4,000
Ukrainian Orthodox Men's Association, Kelowna Club, Kelowna, BC	500
Ukrainian Women's Association of Canada, Whalley Branch, Surrey, BC	500
Mr. Jacob and Mrs. Nellie Stocki, Vancouver, BC	500
Ukrainian Greek Orthodox Church of All Saints, Kamloops, BC	500
Mrs. Mary Bogdan [in loving memory of her husband Forwin], Burnaby, BC	1,000
Ukrainian Trident Cultural Society, Kelowna, BC	1,000
Mrs. Mary Piniuta [in loving memory of her husband Dr. Harry Piniuta], Fort Frances, ON	500
Mr. Alexander Makuch, Vancouver, BC	500
Ukrainian Women's Association of Canada, Savella Stechishin Branch, Kelowna, BC	1,000
Mrs. Katherine Rozak, Edmonton, AB	4,000
Mr. Bohdan J. Huzyk, Surrey, BC	1,000
Dr. Bohdan and Mrs. Anna Rozdilsky, Saskatoon, SK	500
Mr. John and Mrs. Margaret Nowosad, Winnipeg, MB	1,000
Mrs. Alexandra Demianchuk, Islington, ON	500

Mr. Konstantyn Niajko [in loving memory of his wife Ulana] Toronto, ON	1,000	Mr. Wasyl Mykolynskyy, Montreal, PQ	500
Mr. John Elashchuk [in loving memory of his wife Rosalia], Toronto, ON	500	Mrs. Katherine Labiuk, Canora, SK	1,000
Mrs. E. Shelepiuk, Thunder Bay, ON	500	Mrs. Annie Fedeyko, Saskatoon, SK	500
Mr. Dmytro and Mrs. Emilia Bartoshuk, Winnipeg, MB	500	Mrs. Anne Nazarevich [in loving memory of her husband Alexander], Winnipeg, MB	500
Mr. Nicholas Zalozetsky, Winnipeg, MB	500	Mr. Julian Nazarevich [in loving memory of his father Alexander], Winnipeg, MB	500
Mr. Michael Negrich, Winnipeg, MB	500	Mrs. Nellie Pawlik [in loving memory of her husband Andrew G.], Winnipeg, MB	500
Mrs. Nadia Negrich, Winnipeg, MB	500	Mr. Steve S. and Mrs. Martha Kostenko, Edmonton, AB	1,000
Dr. Dmytro Cipywnyk and Maura Gillis-Cipywnyk, Saskatoon, SK	500	Mr. Stephen and Mrs. Lill Krulitsky, New Westminster, BC	500
Mr. Morris W. Kuziw, Kelowna, BC	2,000	Mr. William Lipkewich, Vancouver, BC	500
Mr. Joseph and Mrs. Nellie Ratkowski, Kelowna, BC	500		
Mr. William Tomyn, Kelowna, BC	500		

Д-р Вікторія Єгорова

У травні 1991 р. встановлено Фондацію розвитку науки в Україні (див. репортаж про заснування фонду в «Бюлетені КІУСу»). Відсотки з капіталу фонду уможливають приїзд учених з України до Альбертського університету на дослідження, підвищення кваліфікацій і навчання зв'язків із західними вченими та іншими професіоналами їхньої спеціальності. Перший конкурс в Україні на стипендію був для економістів.

Стипендіатом було вибрано Вікторію Єгорову з Інституту еко-

номіки Академії наук України в Донецьку. Єгорова, спеціалістка в ділянці вугільної промисловості, прибула до Едмонтону, щоб вивчити енергетичну політику західних урядів, зокрема добування вугілля, з широкого погляду економіки, політики та екології. Оскільки вугільна промисловість в Україні знаходиться в кризовому стані, Єгорова хотіла вивчити західний підхід до енергетичного сектора економіки як з погляду уряду, так і приватного сектора. Її дослідчі зацікавлені такі: політика енергетики, політика оточення, організація вугільної промисловості, втручання уряду в ринок і наслідки регулювання енергетичного сектора.

Коли Єгорова прибула до Едмонтону при кінці серпня 1991 р., вона примістилася у Відділі економічних наук. 15 листопада вона прочитала доповідь в серії семінарів КІУСу на тему «Модерна політика енергетики в Україні та роля Донеччини в її господарському розвитку». Крім своєї праці в університеті в Едмонтоні, Єгорова зустрічалася з урядниками провінційного уряду, що мають до діла з енергетикою, а також із представниками приватних фірм. Вона подорожувала до Форт-МакМурі та Калгарі, де зустрічалася з представниками енергетичних фірм. У Калгарському університеті вона прочитала доповідь «Нові підходи до системи управління вугільної промисловості

України».

Після побуту в Альбертському університеті Єгорова поїхала до Університету міста Ватерлу в південній Онтаріо, де вона працювала у Відділі економічних наук і прочитала дві доповіді: «Етапи реформи СРСР та перехід на ринкову економіку в Україні» і «Регіональна політика на Донбасі та регіони Канади». Єгорова також взяла участь у конференції в Університеті Гофстра (штат Нью-Йорк), на якій прочитала доповідь «Вплив місцевого уряду та громадськості на політику енергетики України». Після конференції Єгорова поїхала на три тижні до Університету Західної Вірджинії в Моргантаві. Тут вона прочитала три доповіді: «Модерна політика енергетики в Україні», «Зіставне вивчення. Регіональна політика на Донбасі та в Альберті» та «Енергія й оточення. Проблеми й розв'язки». Перед поверненням додому при кінці травня 1992 р., Єгорова коротко вступила до Гарісбургу (Пенсільванія), де зустрічалася з представниками енергетики Пенсільванії; до Оттави — на зустріч з представниками Міністерства енергії, копалень і ресурсів Канади та до Монреалю, де зустрілася з Жоржен Ельброн, професором Відділу гірничої інженерії Політехнічного інституту.

КІУС одержав довгий звіт від Єгорової п.з. «Напрявні економічної реформи вугільної промисловості України» та короткий автореферат цієї статті.

Віктор Кушнір

Стипендіятом цього фонду на 1992-3 р. є Віктор Кушнір, економіст і донедавна керівник відділення Укрінбанку, одного з перших недержавних банків України.

В. Кушнір має прибути в січні 1993 р. на тримісячне стажування у Канаді, щоб вивчити канадську банкову систему.

Вічний фонд ім. Петра й Іванни Стельмахів

Дохід із Вічного фонду ім. Стельмахів використано в 1991-2 р. на тримісячну стипендію вченому з України для досліджень в Альбертському університеті.

а також представником в ЕС та НАТО.

Володимир Василенко

Стипендіятом був Володимир Василенко з Інституту міжнародних відносин Київського державного університету. В Едмонтоні В. Василенко написав статтю «Розпад радянської «федерації» та «федералізація» України». Він також написав статтю для КІУСу про конституційний розвиток України. В. Василенка недавно призначено послом України до країн Бенілюкс,

Лідія Нечепоренко

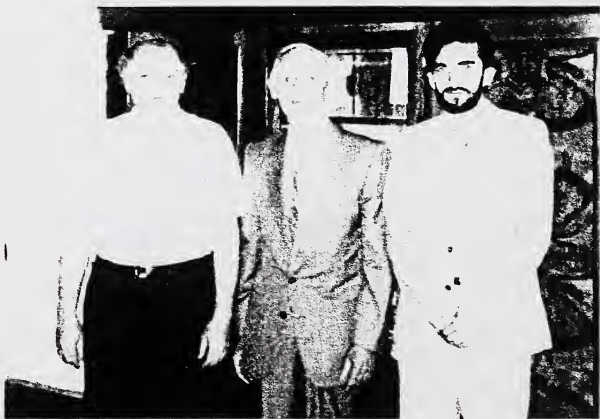
Стипендіятом ім. Стельмахів на 1992-3 р. є проф. Лідія Нечепоренко, з педагогічного факультету Харківського державного університету. Вона приїде на три місяці в січні 1993 р., щоб вивчати канадські методи вишколювання й підготовки вчителів.

Від 1993 р. дохід з фонду ім. Стельмахів призначений на спільні заходи з новоствореним Інститутом історичних досліджень Львівського державного університету.

Фонд ім. Стельмахів та Інститут історичних досліджень Львівського університету

Коли Петро й Іванна Стельмахи заснували фонд при КІУСі на початку 1990 р., вони доручили, що дохід з цього фонду має бути використаний на обмін з Україною, а коли Україна стане самостійною, то використати його на проекти Львівського університету. Альбертський університет ще 1988 р. заключив договір про науковий обмін з Львівським університетом і дружно співпрацює з новообраним ректором Іваном Вакарчуком. Ректор Вакарчук відвідав інститут 1991 р. і обговорював, як інститут міг би допомогти перебудувати наукове життя в Україні. Тоді постановлено, що ці зусилля мають бути зосереджені в новозапланованому Інституті історичних досліджень, який очолює д-р Ярослав Грицак.

В червні 1992 р. П. Стельмах і д-р Ф. Сисин зустрілися з ректором Вакарчуком у Львові та обговорили, як Вічний фонд ім. Стельмахів може допомогти новому інститутові. П. Стельмах зобов'язався скласти 1 000 дол. щорічно на проекти нового інституту. Вічний фонд імени

Зліва направо: Іван Вакарчук, ректор Львівського університету, Петро Стельмах і Ярослав Грицак

Стельмахів тепер використовуватиметься на проекти й програми, про які домовляться КІУС та Інститут історичних досліджень Львівського університету.

Стипендії й дотації КІУСу 1992-3 р.

Стипендії

Студійна стипендія Вічного фонду ім. родини Лева Криспі:

Ное-Марія Бівел, Саскачеванський ун-т (Саскатун).

Магістерська стипендія Вічного фонду ім. Марусі й Михайла Дорошів:

Кармел-Джой Шраєр, Відділ політології Ун-ту ім. Саймона Фрезера, Бернабі (БК). «Етнічні товариства та їхній вплив на закордонну політику Канади в епоху Горбачова. Справа українського впливу».

Докторська стипендія Меморіального фонду ім. Олени Даркович:

О. Петро Галазда, Теологічний факультет Святомихайлівського коледжу Торонтського ун-ту. «Теологічні основи літургічної праці митрополита Андрея Шептицького».

Сергій Ціпко, Відділ історичних наук Альбертського ун-ту (Едмонтон). «Українська іміграція в Аргентину в 1919-39 рр.»

Стипендія Вічного фонду ім. Стельмахів:

Д-р Лідія Нечепоренко, педагогічний факультет Харківського державного ун-ту. «Педагогічне виховання вчителя».

Стипендія Фундації розвитку науки в Україні:

Віктор Кушнір, директор «Укрінбанк-інвесту», Економбанк (Київ). «Українсько-канадська банківська співпраця».

Дослідчі дотації

Д-р Александр Бабьонішев, Російський дослідчий інститут Гарвардського ун-ту (Кембрідж; з Вічного фонду родини Юхименків). «Упадок населення України й СРСР в роки колективізації».

Сергій Войтович, Ін-т соціології АН України (Київ; з Вічного фонду ім. Ковальських). «Світ соціальних відносин в українській культурі».

Віра Качмарська, незалежний вчений (з Архівного вічного фонду ім. Букачевської-Пастушенко). Допомога при виготовленні другого тому спогадів Григорія Костюка.

Михайлина Коцюбинська, Ін-т літератури АН України (Київ; з Архівного вічного фонду ім. Букачевської-Пастушенко). Зібрання, переписування й каталогізування листів Василя Стуса.

Маріянна Кравець, Історичний ф-т Дніпропетровського державного ун-ту (з Вічного фонду ім. д-ра Івана і д-ра Мирослави Іванювіч). «Українсько-кримські стосунки в XVII ст.» та вивчення османсько-турецької мови.

Д-р Полін Левін, Український науковий ін-т Гарвардського ун-ту (Кембрідж; з Вічного фонду ім. Ковальських). Вивчення історії ранньої української драми.

Д-р Олекса Мишанич, Ін-т літератури АН України (Київ; з Вічного фонду ім. Олега Зуєвського). Підготовка до друку VI т. «Історії української літератури» М. Грушевського.

Олександр Мушинка, Філософський ф-т Ун-ту ім. П. Й. Шафарика (Пярші, ЧСФР; з Архівного вічного фонду ім. Букачевської-Пастушенко). Переклад і видання україномовного довідника до україніки в Державному історичному архіві в Празі.

Тетяна Назаренко, Ф-т іноземних мов Київського державного ун-ту. (з Вічного фонду ім. Ковальських). «Українська імігрантська література в Канаді».

Мирон Онишкевич, Відділення філології Ін-ту суспільних наук АН України (Львів; з Вічного фонду ім. Ковальських). «Діалектологічний атлас Лемківщини. Посяння і суміжних регіонів».

Володимир Потульницький, Історичний ф-т Київського державного ун-ту (з Вічного фонду ім. Кулагиних). «Українська історико-правнича наука в еміграції (1919-1939 рр.)».

Анатоль Романюк, Канадське статистичне управління (з Архівного вічного фонду ім. Букачевської-Пастушенко). Підготовка до друку збірки праць про питання демографії України.

Петро Секирин, Ф-т іноземних мов Київського державного ун-ту (з Вічного фонду ім. Ковальських). «Історія української іміграції в канадській топонімії».

Сергій Ціпко, Відділ історичних наук Альбертського ун-ту (Едмонтон; з Архівного вічного фонду ім. Букачевської-Пастушенко). Організування, каталогізування й виготовлення довідника до фондів Михайла Лучковича, першого федерального посла українського походження в Канаді.

Д-р Катерина Шудря, Ін-т філософії АН України (Київ; з Вічного фонду ім. Дмитра Степовика). «Концепції розвитку української культури в зарубіжних дослідженнях».

Видавництво KIUCS

Нові публікації

ДОСВІД ВТІКАЧІВ: УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕМИЩЕНІ ОСОБИ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

У цій збірній праці, присвяченій українським емігрантам у Німеччині й Австрії після Другої світової війни, бачимо новий підхід до вивчення питання емігрантів. Замість досліджувати, як емігранти достосовувалися до нових суспільств, серед яких вони опинилися (США, Канада, Австралія, латиноамериканські краї тощо), тут увагу звертають, у першу чергу, на стан перед еміграцією. У двадцяти п'ятих статтях цієї книги подано детальну аналізу суспільних умов, які сформували українських переселенців, звертаючи увагу, зокрема, на ті п'ять років, що вони провели в таборах переміщених осіб.

Статті в цій книзі згуртовано в дев'ятьох розділах, в яких розглядаються найважливіші сторони побуту емігрантів. Тут розглядаються:

явище українських «ді-пі» на тлі історії та демографії України; господарська й організаційна структура таборів; ролі політичних партій і націоналістичної ідеології; праця греко-католицької й православної церков; організування шкіл і жіночих товариств; розв'яз літературної, культурної й наукової праці; радянські репатріаційні комісії та реакція союзників; переселення українців до США й Канади та соціологічна й психологічна інтерпретація досвіду «ді-пі». При кінці книги подано статті чотирьох очевидців.

Редакторами цієї книги є відомий соціолог Всеволод Ісайв, професор етнічних, імміграційних і плюралістичних досліджень ім. Роберта Гарні Торонтського університе-

ту; д-р Юрій Божик, професор Міжнародного інституту розвитку менеджменту в Лозанні (Швейцарія) та Роман Сенкус, старший редактор рукописів «Encyclopedia of Ukraine». Книга опрацьована в тверду обкладинку (ISBN 0-920862-85-3), має xviv + 520 сторінок і коштує 29,95 канад. дол. (плюс 2,10 дол. товарно-обслугового податку в Канаді).

ІСТОРИЧНА ЗУСТРІЧ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ

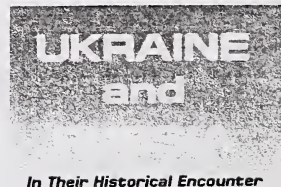
Політична незалежність України звернула увагу світу на відносини між Україною й Росією, двома найсильнішими державами-спадкоємцями СРСР. У цій збірці відомі спеціалісти подають точний і детальний огляд питання, розглядаючи історичну, політичну, релігійну, економічну й демографічну сторінки українсько-російських відносин. Ярослав Пеленський описує змагання за «київську спадщину», а Едвард Кінан і Ганс-Йоахім Торке розглядають відносини між Московщиною й Україною в ранньомодерному періоді. Есе Марка Раєва присвячене інтелектуальній та політичній історії модерного періоду; Едгар Геш розглядає Павла І та Україну, а Марта Богачевська-Хом'як описує співпрацю та конфлікти між українцями та росіянами. Джон Армстронг зазначає значення міту та історії у творенні української свідомості. Іван Решетар аналізує протилежні інтерпретації Української революції, а Ярослав Білинський досліджує українсько-російські політичні відносини недавнього минулого. У своїх есе Джеймс Крекфорт, Джордж Грабович та Роман Бондюрків вивчають історію містечких, літературних і

The Refugee Experience:
Ukrainian Displaced Persons
after World War II

THE REFUGEE EXPERIENCE:
UKRAINIAN DISPLACED PERSONS
AFTER WORLD WAR II

Ukrainian
Displaced Persons

релігійних відносин. Ралф Клем аналізує демографічні зміни, а Петро Воробій застановляється над наслідками суспільно-економічних змін. Заключне есе написав Микола Рязановський, а в додатку подано дискусію між Александром Солженіциним та Ярославом Пеленським.

Редакторами «Ukraine and Russia in Their Historical Encounter» (ISBN 0-920862-XX-X) є Петро Потічний, Марк Раєв, Ярослав Пеленський та Глеб Жекулін. Книга опрацьована в тверду обкладинку, має xiv + 362 стор. і коштує 24,95 дол. (плюс 1,75 дол. товаро-обслуговування податку в Канаді).

МОДЕРНІСТИ, МАРКСИСТИ ТА НАЦІЯ: УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА ДИСКУСІЯ 1920-Х РР.

Літературна дискусія 1920-х рр. мала глибокий вплив на інтелектуальну історію України, далеко поза питаннями літературної форми її стилю. Вона була висловом культурного націоналізму, що призвів до живої дискусії про майбутнє України як модерної нації. Нова книга Мирослава Шкандрія «Modernists, Marxists and the Nation» (Модерністи, марксисти та нація) — перша обширна монографія на цю тему. У ній автор розглядає історичне й політичне тло цього вибуху полемічної літератури, аналізує хід подій та обговорює головні теоретичні питання, що крилися за цією дискусією.

Праця застановляється й над ширшими питаннями. Тут подано перший синтезний огляд українського авангарду 1920-х рр.; змальовано культурну інтелігенцію серед революційного суспільства і, врешті, описано вибух культурного націоналізму в Україні того періоду. Розглянена дискусія має значення й для сучасної України.

Д-р Мирослав Шкандрій є професором Відділу германських і слов'янських досліджень Манітобського університету. Він багато працював над 1920-ми рр. в Україні, зокрема над працями Миколи Хвильового, і є автором статей про українську літературу, мистецтво й культурну політику.

«Modernists, Marxists and the Nation» (ISBN 0-920862-

XX-X) має xii + 265 сторінок, у твердій оправі і коштує 24,95 дол. (плюс 1,75 дол. товаро-обслуговування податку в Канаді).

ЛИСТИ З КИЄВА

Книжка Соломії Павличко, однієї з визначних молодих літературних постатей України, — це розповідь очевидця про політичні й культурні зміни в буремних місяцях 1990-91 рр., що призвели до проголошення самостійності України.

С. Павличко, співробітниця Інституту літератури Академії наук України, є спеціалістом британської й американської літератури і перекладачем творів Д. Г. Лоренса та Вільяма Голдінга. У «Letters from Kiev» вона подає яскраву, проникливу картину ключових подій цього важливого періоду історії України і знаменно передає надії й тривоги тих, що це все переживали.

«Letters from Kiev» переклала відома канадська письменниця з Едмонтона Мірна Костані, авторка таких книжок, як «All of Baba's Children» та «No Kidding: Inside the World of Teenage Girls». Для західного читача подав нову анотацію д-р Богдан Кравченко, адресат листів Соломії Павличко. В книжці також подано декілька важливих світлин, які зняли українські фотографи.

Книжка «Letters from Kiev» (ISBN 0-920862-83-7) має 190 сторінок і її видано разом з видавництвом St. Martin's Press у Нью-Йорку, а в Канаді її можна набути тільки у Видавництві КЛУСу за 19,95 канад. дол. плюс 1,40 дол. товаро-обслуговування податку.

МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ПОЛЬСЬКИХ, РОСІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРІОГРАФІЧНИХ ТВОРАХ

Українська історіографія віддавна потребує надійного довідника та конспект головних інтерпретацій минулого України. Це завдання поставив собі д-р Степан Величенко (Торонтський університет) у своїй новій амбітній праці «National History as Cultural Process: A Survey of

Modernists, Marxists and the Nation
Myroslav Shkandrij
The Ukrainian Literary Discussion
of the 1920s

LETTERS
from KIEV

SOLOMIA PAVLYCHKO

the Interpretations of Ukraine's Past in Polish, Russian and Ukrainian Historical Writing from the Earliest Times to 1914» (Національна історія як культурний процес. Огляд інтерпретації минулого України в польських, російських та українських історіографічних працях від найдавніших часів до 1914 р.). Д-р Величенко рецензує понад 200 спеціальних монографій з історії України, розглядаючи не тільки праці визначних учених, але й ті підручники, на підставі яких цілі покоління студентів та читачів створили собі картину минулого України. На думку д-ра Величенка, наукові дослідження мали малий вплив на інтерпретації в підручниках та загальних працях, які писалися передусім під впливом суспільних змін, політичних подій та інтелектуальної моди.

Д-р Величенко здобув докторат у Лондонському університеті, викладав у Йоркському, Саскачеванському та Торонтському університетах. Він є тепер дослідником при Катедрі українознавства в Торонтському університеті.

Книга «National History as Cultural Process» (ISBN 0-920862-84-5) має ілюстрації, карти та подає докладну бібліографію цитованих праць. Вона має xxxv + 318 сторінок і коштує 24,95 дол. (плюс 1,75 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ПЕРША КНИЖКА ПРО УКРАЇНЦІВ, ІНТЕРНОВАНИХ У КАНАДІ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

«In the Shadow of the Rockies: Diary of the Castle Mountain Internment Camp, 1915-1917» (У тіні Скеємтін гір. Щоденник табору інтернованих у Касл Маунтін, 1915-1917) — перша книжка, присвячена маловідомій сторінці участі Канади в Першій світовій війні, а саме інтернування приблизно 8600 цивільних осіб, у першу чергу українців, між 1914 і 1920 рр. У цій книжці, за редакцією Богдана Кордана і Петра Мельницького, подається повний текст щоденника вартівних у Касл Маунтін (Альберта), одного з таборів інтернованих у Канаді під час Першої світової війни. До щоденника подано примітки редакторів. Де докладно описано умови, серед яких жили інтерновані, а також численні хвилюючі події, напр., втечі чи воєнні суди, що були частиною таборового побуту. Інтерновані працювали над розбудовою Національного парку в Бенф, будуючи обладнання для туристів, що вживаються й дошні. У детальному вступі описано історичне тло цих подій.

Редактори — політолог та історик з поважним досвідом канадистки. Б. Кордан читає курс політології в Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана (Едмон-

тон) і написав багато праць про політику канадського уряду супроти національних меншин. П. Мельницький — історик-дослідник Служби охорони історичних пам'ятоків і автор праць про матеріальну культуру українських поселенців у Канаді.

Видання цієї праці частково було фінансоване з нагород, виділеної відділом багатокультурності й громадянства Канади.

«In the Shadow of the Rockies» (ISBN 0-920862-79-9) — великоформатна книга в твердій оправі, має 144 сторінки та 60 фотографії з того часу. Її ціна 34,95 дол. (плюс 2,45 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

КОБЗАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК

Видавництво КІУСу повідомляє, що весною 1992 р. в Києві появилася «Кобзарський підручник» Зіновія Штокалка. Це — український оригінал праці, яку КІУС видав 1989 р. в англійському перекладі з примітками д-ра Андрія Горняткевича п.з. «A Kobzar Handbook». «Кобзарський підручник» — фундаментальний твір, у якому автор детально описує всі можливості бандури. Книга складається з двох частин: у теоретичній автор розглядає історію інструмента, його будову, строї й способи гри; у практичній частині автор пропонує дуже багато вирав на обидві руки по цілому діапазоні інструмента і збагачує ці вирази дуже цікавим, часом маловідомим, ренертуарним матеріалом.

Зіновій Штокалко (1920-1968) був лікарем за фахом, писав твори авангардного напрямку, але найбільші досягнень здобув як бандурист-віртуоз, що дуже цікаво й оригінально виконував думи. Д-р Горняткевич, професор слов'янських мов Альбертського університету, є також відомим бандуристом і колишнім учнем автора.

«Кобзарський підручник» — перша книжка, яку Видавництво КІУСу випустило в Україні самостійно, тобто не в спілці з іншими фірмами. Вона має viii + 347 сторінок і її можна набутися у розповсюджувачів видань КІУСу (ISBN 0-920862-81-0) за 24,95 дол. (плюс 1,75 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ЗІНОВІЙ ШТОКАЛКО

Кобзарський підручник

ЕДМОНТОН-КАНАДА

Важливі зміни у Видавництві КІУСУ

Видавництво КІУСу переноситься до Торонта. Після кількох років успішної праці в бюрі КІУСу при Альбертському університеті, Видавництво переросло свою організаційну структуру, яка надто обтяжувала едмонтонських працівників. Оскільки проєкт «Encyclopedia of Ukraine» поступово скорочується з наближенням дати випуску (осінь 1993 р.), працівники й інфраструктура того проєкту, що й продовжуватиметься, працюватимуть далі і над ним, і у Видавництві КІУСу. Таким чином, редакційну й видавничу діяльність можна було перенести до Торонта.

У зв'язку з цими змінами, в липні 1992 р. Максим Тарнавський, професор Відділу слов'янських мов і літератур Торонтського університету, став від жовтня 1992 р. керуючим директором Видавництва КІУСу, на місце Мирослава Юркевича, який поїхав до Києва, щоб влаштувати відділ Видавництва КІУСу в столиці України. Таким чином, Видавництво КІУСу стає частиною торонтського видавничого бюро КІУСу (до якого також належить проєкт «Encyclopedia of Ukraine») та видавничого бюро Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика.

Перенесення з Едмонтона до Торонта буде поступовим. З жовтня 1992 р. торонтське бюро перебрало відповідальність за всю видавничу працю. Усі нові проєкти також є в руках Торонта. Праця над закінченням дотеперішніх проєктів лишається в Едмонтоні, щоб оминати непотрібне подвоєння праці й дозволити торонтському бюро завести нові видавничі порядки, але згодом і виробництво перенесеться до Торонта. Процедури розподілу тим часом лишаються без змін, але Видавництво КІУСу працює над новими процедурами, що звільнять едмонтонських працівників від виготовлення рахунків та висилки. Згодом, уся праця Видавництва КІУСу проходитиме в Торонті. Усе листування в справі редакції (рукописи, пропозиції, дозволи і т.д.) просимо висилати на адресу:

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Department of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
Toronto, ON
M5S 1A1

Максим Тарнавський

Нове видавниче бюро КІУСу в Києві

Новоздобута незалежність України розпочала новий етап у відношенні з українськими громадами на Заході та докорінно змінила умови розвитку українознавства. Користаючись з цих нових обставин, Канадський інститут українських студій постановив відкрити бюро україномовних видань у Києві. На цей проєкт одержано дотацію від Фундації ім. Сороса, а бюро очолює Мирослав Юркевич, який працював провідним редактором Видавництва КІУСу від 1989 р.

Київське бюро видаватиме не тільки україномовні рукописи, що вже є в КІУСі, але прийматиме рукописи від учених з України. Після краху державних видавництв в Україні та з огляду на брак паперу на видання книжок (Україна імпортує майже весь папір для своїх потреб), чимало видань з гуманітарних та суспільних наук не може з'явитися. Видавництво КІУСу співпрацюватиме з авторами й науковими установами в Україні, щоб видавати найкращий матеріал.

М. Юркевич поїхав до Києва на початку жовтня 1992 р., щоб заснувати видавниче бюро. Пізніше цього року з'являться даліші вістки про працю бюро.

ПЕРЕВИДАННЯ КЛЯСИЧНОГО КАНАДСЬКОГО РОМАНУ

Друге видання роману Віри Лисенко «Жовті чобітки», що вже є класикою канадської літератури, стало можливим завдяки співпраці Видавництва KLUСy та широко відомого літературного видавництва NeWest Press з Едмонтону. Нове видання, підготовлене до виходу в світ письменницею Мирною Косташ, включає в себе переклад мову про життя й творчість Віри Лисенко, написану Олександром Криворучко, котра готує в Альбертському університеті докторську дисертацію на цю тему.

Віра Лисенко (1910-75) народилась і виросла в родині українських іммігрантів, що поселились у північному Вінніпезі. Відомим ім'я В. Лисенко стало після появи її першої книжки «Люди в кожухах. Дослідження асиміляції» (1947), що була першою спробою охопити загальну історію українців у Канаді.

«Жовті чобітки», видані вперше 1954 р., розповідають про життя і долю Лілі Ландаш, яка, незважаючи на суворе виховання в провінційній Манітобі, стає професійною співачкою. Музика й танець, як і багато інших сторін сільської традиції, є тими елементами, при допомозі яких автор досліджує цілісність української культури на тлі «зроботизованої одноманітності епохи індустріалізації». Вольова героїня письменниці, яка, щоб утвердити і захистити себе, мусить протистояти тиранії батька, є також одним з перших феміністичних типів у канадській белетристиці. За словами Дженіс Кулик-Кіфер, роман «Жовті чобітки» — це «одночасно етнокультурна об'єктивність, узагальнено-народний портрет митця і феміністична фабула достеменності... віха у розвитку дійсно відкритої і зображувально-виразної канадської літератури».

Вартість книжки «Жовті чобітки» (ISBN 920862-73-X), м'яка обкладинка, 14,95 дол. (плюс 1,05 дол. товарно-обслугового податку в Канаді).

ЦЕРКВА, НАЦІЯ І ДЕРЖАВА В РОСІЇ ТА УКРАЇНІ

Недавні святкування тисячоліття хрищення Русі звернули увагу на роль релігії в суспільстві, що доне-

давна вважалося атеїстичним. У праці «Church, Nation and State in Russia and Ukraine» (Церква, нація і держава в Росії та Україні) надруковано сімнадцять робіт провідних західних фахівців з християнства східних слов'ян, що з'їхалися до Лондона на конференцію з нагоди тисячоліття. У своїх статтях, що розглядають передусім XIX і XX ст., автори намагаються інтегрувати вивчення релігійної думки та установ з розвитком суспільства, політики й культури за царської й радянської історії Росії та України. У трьох статтях розглядається виключно Україна: Франк Сисин, «Формування модерної української релігійної культури: XVI й XVII століття»; Іван-Павло Химка, «Греко-католицька церква в Галичині в XIX ст.» та Богдан Боцюрків, «Постання Української автокефальної православної церкви, 1919-22 рр.». Редактором тому є Джефрі Госкінг, професор історії Росії в Школі слов'янських і східноєвропейських досліджень Лондонського університету.

«Church, Nation and State in Russia and Ukraine» (ISBN 0-920862-71-3) видано разом з видавництвом Макмілан і в Канаді його можна набути виключно через Видавництво KLUСy. Книга, у м'якій оправі, має xv + 373 стор., коштує 14,95 дол. (плюс 1,05 дол. товарно-обслугового податку в Канаді).

УКРАЇНА: ВІД ЧОРНОБИЛЯ ДО САМОСТІЙНОСТІ. ЗБІРКА ІНТЕРВ'Ю

Д-р Роман Сольчаник, відомий спеціаліст радянських національних питань при Дослідному інституті Радіо «Вільна Європа»-Радіо «Свобода» у Мюнхені, склав цю збірку п'ятнадцяти інтерв'ю, в яких висвітлено найважливіші політичні проблеми сучасної України. Такі відомі діячі, як Ростислав Братунь, Іван Драч, Станіслав Кульчицький, Павло Мовчан, Дмитро Павличко, Анатолій Погрібний та Микола Рябчук обговорюють питання мови й культури, національної свідомості, українсько-російських відносин, боротьби за демократизацію та екологічну кризу. Деякі інтерв'ю, поміщені в

EDITED BY GEOFFREY A. NOSKING

**CHURCH,
NATION AND STATE
IN RUSSIA AND
UKRAINE**

Edited by Roman Suliński

Ukraine

From Chernobyl to Sovereignty

ISBN 0-920862-82-9

питаннями.

Книжку «Ukraine: From Chernobyl to Sovereignty» (ISBN 0-920862-82-9) видано разом з видавництвом Макміллан і в Канаді її можна набути виключно від Видавництва КІУСу. Вона оправлена в тверду обкладинку, має xxvi + 200 сторінок і коштує 19,95 дол. плюс 1,40 дол. товаро-обслугового податку.

ПОЕТИЧНА ЗБІРКА ІГОРЯ КАЛИНЦЯ

«Пробуджена муза» — це перше видання, яке охоплює майже половину поетичного доробку Ігоря Калинця, відомого українського поета, будителя національного відродження у Львові 1987-89 рр. Ця збірка включає ґрунтовну передмову упорядниці видання Олі Гнатюк з широкою критичною аналізою усієї творчості митця, рецензії Івана Дзюби та Романа Хоркавого, звинувачувальний висновок із судової справи І. Калинця, бібліографію та автобіографічну довідку.

Із сімнадцяти поетичних збірок та поезії для дітей Калинця лише одна вийшла друком в Україні. Усі інші поширювалися в «самвидаві» або обговорювалися в закритому колі друзів, отже, не мали ні відповідного читачького розголосу, ні рецензування на літературознавчому рівні. Незважаючи на це, творчість поета не тільки багаторазово видавалася на Заході, здобувачи популярність серед читачів діаспори, але й перекладалась

цьому томі, взяв д-р Дейвід Марплз з Відділу історичних наук Альбертського університету, довголітній співробітник КІУСу та знавець Чорнобильської катастрофи. Ці детальні, відверті дискусії з деякими з найважливіших політичних і культурних діячів України є обов'язковою лектурою для кожного, хто цікавиться українськими політичними й культурними

англійською, німецькою, французькою, португальською, чеською та польською мовами. (Власне, ці переклади й стали «компрометом» (компрометуючим матеріалом) на судовому процесі та стали підставою для засудження Калинця на шість років таборів суворого режиму та три роки заслання.)

До видання «Пробуджена муза» вийшли вибіркові твори із восьми збірок першого періоду творчості поета (від дебюту 1965 р. до ув'язнення в половині 1972 р.), таких, як «Вогонь Купала», «Відчинення вертепу», «Віно для княжни» та інших. Поет-експериментатор, що пише майже виключно верлібром, Ігор Калинець, за словами Івана Світличного, «виступає як справжній реаліст, мужній громадянин, що не витворює для себе й інших солодких, але все ж химеричних ілюзій, а має відвагу сміливо дивитися правді в вічі й називати речі своїми іменами, хоч яка гірка для нього ця правда, хоч які страшні ті імена». Від жорстоких реалій життя та оголеної, нічим не прикрашеної дійсності буденного дня, до інтимно-сповідальної лірики та елегійного смутку — в усьому автор утверджує своє кредо як поета, людини і громадянина.

Книгу «Пробуджена муза» (ISBN 83-00-03436-6), яка видана у Варшаві спільно Об'єднанням українців у Польщі та Видавництвом КІУСу, на Заході можна придбати виключно від видавництва КІУСу і його розповсюджувачів. Вона має паперову обкладинку, 462 сторінки і коштує 14,95 дол. (плюс 1,05 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ, ВОСЬМИЙ ТОМ, 1970-1979

Для дослідників українських справ у Канаді «Літопис українського життя в Канаді» Ольги Войценко вже віддавна став незаступним у їхній праці. Ця багатотомна праця, написана на підставі «Українського голосу», найважливішої української газети в Канаді, подає детальну картину (з показниками) українського громадського життя та загальноканадських подій, що мали вплив на ту спільноту. Восьмий (найновіший) том має підзаголовок «У пошуках за новою Канадою. Урядова двомовність і багатокультурність, 1970-1979».

Цей том «Літопису» (ISBN 0-920862-77-2) має 604 сторінки, і його можна набути тільки в твердій оправі за 29,95 дол. (плюс 2,10 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

Ігор Калинець

ПРОБУДЖЕНА
МУЗА

поезії

Наукові довідники

СТУДІЯ «ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНСЬКОЇ РСР»

У цьому довіднику Адріан Кармазин, журналіст «Голосу Америки» у Вашингтоні, розглядає 26-томну «Історію міст і сіл Української РСР», що появилася в Києві між 1967 і 1974 рр. Кармазин обговорює організування й історію видання цієї серії, аналізує зміст і формат її статей і на чотирьох прикладах показує, як можна використовувати це джерело при вивченні України. У довіднику також подано бібліографію статей про серію, що появилися в «Українському історичному журналі», і перелік томів серії. Ця праця появилася як довідник № 46, що має 70 сторінок, і коштує 8,00 дол. (плюс 0,56 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ЗБІРКА МИХАЙЛА ЛУЧКОВИЧА

Покійний Михайло Лучкович (1892-1973) був першим депутатом українського походження до канадського федерального парламенту. Він обирався депутатом двічі (1926-1935), а в 1931 р. він був єдиним канадським (і британським) делегатом на конгресі Міжпарламентарної спілки в Букарешті. Він також переклав перший том «Синів землі», клясичну повість Іллі Кириака про життя українців у Канаді. Він брав активну участь у житті української громади, глибоко вірив у багатокультурність і написав декілька зведень на цю тему.

Папери М. Лучковича подаровано Українсько-канадському архіву-музеєві Альберти, і їх недавно зкаталогізував Сергій Ціпко, аспірант історичних наук Альбертського університету. Цей довідник (№ 49) приготував С. Ціпко; в ньому подано детальний опис збірки. Він має 14 сторінок і коштує 5,00 дол. (плюс 0,35 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. СТАТТІ В ЖУРНАЛАХ І ЗБІРКАХ, 1840-1965

У цій новій бібліографії з примітками описано 791 статтю про українську літературу, що появилися в місячниках, кварталниках, річниках, наукових збірниках та в інших збірках. Її опрацювала Марта Тарнавська, заступниця директора юридичної бібліотеки ім. Біддла (Пенсільванський університет), і вона є другим випуском серії, яка вперше намагається подати вичерпний бібліографічний огляд української літератури

англійською мовою від найстарших відомих видань дотепер. У чергових працях цієї серії подаватимуться переклади й рецензії в місячниках, кварталниках і збірках, що появилися після 1965 р. Довідник № 51 має 188 сторінок і коштує 14,00 дол. (плюс 0,98 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

НОВІ БІБЛІОГРАФІЧНІ ПЕРЕДРУКИ

Серія бібліографічних передруків Видавництва КІУСу за редакцією Едварда Касинця (Нью-Йоркська публічна бібліотека) має завдання забезпечити читачів малокоштовними передруками рідкісних та важливих українських бібліографій. У цій серії появилися дві нові праці.

Перша, за редакцією Юрка Никифорука, — «Західня Україна. Матеріали до бібліографії». В ній охоплена література, що появилася в Українській РСР між 1917 та 1929 рр., і яка описує українську культуру за кордонами Української Республіки. Праця має чотири головні розділи: про українців у Польщі, румунській Буковині, Чехо-Словаччині та поза Європою. Бібліографія появилася як довідник № 48, має 185 стор. і коштує 14,00 дол. (плюс 0,98 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

Друга — передрук двох важливих праць, що появилися заходами Українського наукового інституту книгознавства в 1920-х рр. «Українська друкована книга XVI-XVIII вв.» Сергія Маслова являється синтезом майже чвертьстолітніх досліджень. Маслов описує головні друкарні того періоду, мистецтво оформлення книги, питання шрифтів і мови, книжковий ринок, бібліотеки й кураторів. «Українська преса (1816-1923 рр.)» Варфоломія Ігнатієнка розглядає всі журналістичні течії в Україні XIX ст., які ігнорувалися або замовчувалися в недавніх радянських дослідженнях. Довідник № 50 має 169 стор. і коштує 13,00 дол. (плюс 0,91 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ СТЕПІВ КАНАДИ

Ця збірка з шістдесят однієї пісні, які зібрав у 1960-х рр. у степах Канади д-р Богдан Климаш (Канадський центр дослідження народної культури в Оттаві), — перше видання цього матеріалу. Це перекрій української народнописенної традиції, що збереглася в Західній Канаді протягом першого півстоліття по-

селення українських піонерів на преріях.

Збірка ділиться на дві частини: перша, яку вибрав і опрацював д-р Андрій Горняткевич (Відділ слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету), представляє ті пісні, які перевезено з України й збережено в Канаді. Друга, яку вибрав і опрацював д-р Богдан Медвідський (той же відділ), віддзеркалює вплив Канади на українську пісню. У збірнику подано ноти, оригінальні тексти й англійський переклад кожної пісні.

Довідник № 52 має 175 сторінок і коштує 13 дол. (плюс 0,91 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ЗБІРНИК ЛЕМКІВСЬКИХ ПІСЕНЬ

У збірнику лемківських пісень «Стоїть липка в полі» подано тексти й мелодії 226 народніх пісень з крайнього заходу української етнографічної території. Цю збірку, яку зібрав молодий священник Никифор Лецишак, передано Івану Франкові в 1880-х рр. Він належно оцінив її вартість, але не зміг її видати. Це тепер вдалося відомому українському етнографові Миколі Мушинці, який опрацював тексти й розшукав мелодії пісень. Пісні поділено на балади, ліричні пісні й нісенітничі; є також одна релігійна пісня. У праці подано словничок лемківських слів, бібліографію варіантів і подібних народних пісень та фотографії.

Довідник № 53 має 186 сторінок і коштує 14 дол. (плюс 0,98 дол. товаро-обслугового податку в Канаді).

ЗБІРКА НЕВИДАНИХ ПРАЦЬ

Serge Cipko, "'Ukrainian Buenos Aires': Aspects of Contemporary Ukrainian Life in the Land of the River Plate."
Valery Gessen, "The Strange Fate of the Archives of the St. Petersburg Jewish Societies."

Nikolay Senchenko, "A Guide to the Holdings of the V.I. Vernadsky Central Scientific Library of the Ukrainian Academy of Sciences."

Nikolay Senchenko and Irina Sergeeva, "Jewish Scholarly Institutions and Library Collections in Kiev after 1917: A Brief Historical Sketch."

Volodymyr Vassylenko, "Disintegration of the Soviet 'Federation' and the 'Federalization' of Ukraine."

Volodymyr Vassylenko, "The Constitutional Process in Ukraine: A Brief Outline."

ОДЕРЖАНА ДИСЕРТАЦІЯ

Bohdan Klid, "Volodymyr Antonovych: The Making of a Ukrainian Populist Activist and Historian." Докторська дисертація, Альбертський університет, 1992.

До уваги індивідуальних покупців:

Всі видання КІУСу, замовлені в Канаді, оплачуються в канадській валюті. Для замовлень з-поза Канади ціни є в доларах США, і вони не підлягають канадському оподаткуванню «GST». За кожне замовлення до вказаної ціни просимо додати три долари для покриття коштів пересилки.

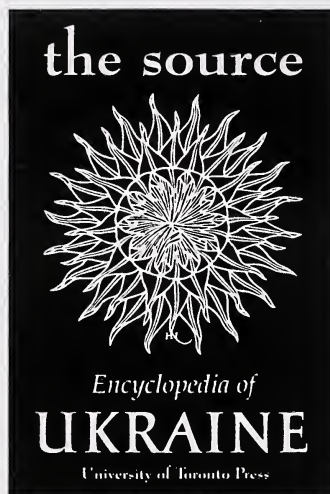
НОВИНИ КІУСу

Нове про «Encyclopedia of Ukraine»

Найважливіший проект, за який взявся Канадський інститут українських студій разом з Науковим товариством ім. Шевченка та Канадською фундацією українських студій, — це опрацювання й видання англомовної енциклопедії України. Цей твір базується на україномовній «Енциклопедії українознавства» за редакцією покійного проф. Володимира Кубійовича, але до нього включено багато нового матеріалу. Коли енциклопедія буде закінчена, вона матиме п'ять томів: у кожному приблизно тисяча сторінок та три тисячі гасел. Головним редактором є проф. Данило Гусар-Струк. Перший том енциклопедії появився 1984 р., а другий у 1988 р. Останні три томи будуть надруковані 1993 р.

Праця над останніми трьома томами йшла незвично швидко й останні три томи мають повийтися 1993 р. Редактори рукопису перевірили зміст усіх гасел і тепер остаточно готують текст до друку у Видавництві Торонтського уні-

верситету. Гасла пройшли незалежну перевірку, одержали схвалення редколегії і тепер настав останній етап — стилістична перевірка Видавництвом Торонтського універси-

тету. Всі підписані гасла вислано авторам на остаточну перевірку. Матеріал до друку (текст, карти й фотографії) вислано видавництву

восени 1992 р. Гасла були зашифровані на диски і передані видавництву. Закінчено всі карти. З огляду на політичні події треба було зробити багато змін, але картограф Стефанія Кухаршин поборолла всі труднощі й чудово закінчила працю. Зібрано всі фотографії та підписи до них. Видавництво, одержавши весь матеріал, за короткий час повернув набрані сторінки для дальшого опрацювання.

У торонтському редакційному бюро недавно наступили деякі зміни. У бюро тепер працюють: проф. Данило Гусар-Струк, директор і головний редактор; редактори рукописів д-р Тарас Закидальський, Андрій Макух та Наталія Стецура-Кренціл; Борис Струк, технічний коректор і адміністративний асистент, та Ганна Біско. Ганна Біско приступила до праці як нештатний працівник, що робить поправки в тексті на пропозицію стилістичного редактора. Ксенія Мариняк відійшла від праці над проектом.

ЗВІТ ДИРЕКТОРА

В 1991-2 академічному році інститут продовжував свою діяльність, виходячи з факту незалежності України. Маючи вже досвід серпневого штурму засобів масової інформації, інститут приготував інформативні пакети на референдум 1 грудня, який призвів до міжнародного визнання України. Замість повернутися й перебрати директорство КІУСу з 1 січня 1992 р., д-р Богдан Кравченко взяв відпустку до 1 січня 1993 р., яку продовжено до 1 вересня 1993 р., щоб очолити Інсти-

тут державного управління й самоврядування в Києві. КІУС скористав з його побуту в Україні, зокрема тепер, коли розгортається стільки можливостей для спільних освітніх і видавничих проектів. Зроблено плани, щоб перенести українські видавничі проекти в Україну та відкрити бюро КІУСу в Києві. Завдяки різним стипендіям і дотаціям, зокрема стипендії ім. Непораних, учені з України могли приїхати до КІУСу, а д-р Сергій Плохій (Археографічний інститут Академії наук України) став професором-відвідувачем Центру ім. Петра Яценка.

Минулого академічного року штат інституту стабілізувався й зріс. Успішно закінчився пошук заміною

Новопризначений посол Канади до України зустрічається зі співробітниками КІУСу

19 серпня 1992 р. перший посол Канади до України Франсуа Матіс прибув до Едмонтона, де мав зустріч з академічними співробітниками Канадського інституту українських студій Альбертського університету. Посол Матіс не тільки накреслив свої плани щодо перебування в новій іностані, але також вислухав короткий огляд минулої діяльності КІУСу, зокрема тієї частини, яка безпосередньо стосувалася України, а також плани інституту щодо українських питань у майбутньому та про проблеми, які турбують співробітників КІУСу.

*Посол Канади в Україні
Франсуа Матіс*

В загальному, співробітники КІУСу були дуже задоволені з можливості мати зустріч з першим канадським послом до України й обговорити з ним ті проблеми, що турбують їх. Особливо важливим і цінним було його задоволення, що канадське дипломатичне представництво в Києві буде, нарешті, серйозним і вагомим. КІУС висловив побажання співпрацювати якомога більше, особливо з інформативно-консультаційних питань.

Посол Матіс має за плечима багаж довголітньої дипломатичної служби. Він працює у Міністерстві зовнішніх справ з 1967 р. і за цей час виконував свої обов'язки поза межами Канади в Нью-Йорку, Москві (два терміни) і при НАТО в Брюсселі з 1983 до 1986 р., де він був заступником постійного представника. Під час перебування в Москві він кілька разів відвідував Україну; одна з тих поїздок була в 1970-х рр. у зв'язку зі справою колишнього українського дисидента Леоніда Плісюка.

д-ра Девіда Марплза на посаді директора Програми сучасної України ім. Стасюків. Ним став д-р Зенон Когут, який почав працювати в інституті з 1 березня 1992 р. Створено спільну посаду в КІУСі та Відділі історичних наук, і д-р Франсес Свиріпа стала координатором українсько-канадської програми з 1 вересня 1992 р. Маруся Петришин, директор Методичного кабінету української мови (МКУМ), стала штатним науковим співробітником інституту з 1 листопада 1991 р. Богдан Клід, асистент директора, успішно захистив свою докторську дисертацію 27 березня 1992 р. і став штатним співробітником. 1 травня 1992 р. Ольга Бригз почала працювати секретаркою інституту.

Видавнича діяльність інституту також поживішала цього року. Появився номер «Журналу українознавчих студій» і тепер готуються два спеціальні випуски, які повернуть видання на регулярні видавничі рейки. Появилось одинадцять книжок і сім довідників. Також, старанням МКУМ, появилася «Нова 1» і постановлено швидше випускати дальші томи. Дотація від Національного фонду гуманітарних наук дозволила Центрові ім. Петра Ялика поживити працю над проектом перекладу Грушевського.

Закінчення праці над «Encyclopedia of Ukraine» незабаром дозволить торонтському видавничому бюро взятися за інші проекти. 1 липня 1992 р. д-р Максим Тарнавський став керівним редактором Видавництва

КІУСу, і починаючи від 1 жовтня він відповідатиме за видання англomовних творів. На початку жовтня 1992 Мирослав Юркевич виїхав до Києва, щоб організувати бюро україномовних видань і там видавати українські рукописи інституту.

Коли цей «Бюлетень» появиться на початку 1993 р., інститут сподівається, що цього року завершиться ще один важливий проєкт — поява третього, четвертого й п'ятого томів «Encyclopedia of Ukraine» цього літа, — який буде одним з найважливіших досягнень українознавства. Проф. Данило Гусар-Струк і співробітники проєкту енциклопедії в Торонті доклали величезних зусиль, щоб закінчити її вчасно. У 1993 р. КІУС співпрацюватиме з Канадською фундацією українських студій і Видавництвом Торонтського університету, щоб запевнити такий же успішний продаж цих томів, як перших двох.

В епоху зменшених бюджетів, співробітники й численні друзі КІУСу по цілій Канаді з приємністю прочитали інтерв'ю з д-ром Полом Давенпортом, президентом Альбертського університету, що появилася в спеціальному номері ж. «Maclean's» (9.11.1992), присвяченому університетам. Джон Гавз подав: «Замість обтинати фонди рівно по всіх частинах, Давенпорт і його п'ять віце-президентів приїжджали на деякі частини, але зберегли ті, де університет вже здавна сильний, в т.ч. цивільна інженерія й українознавство». Відданість

університету українознавству, дотепер врятувала інститут тільки від найдрастичніших скорочень. Чи не парадокс, що в той час, коли міжнародне зацікавлення україністикою зростає й коли наука, уряд та засоби масової інформації пораз частіше звертаються до інституту, можливості збільшити бюджет та найняти нових співробітників зменшилися. Інститут, докладе всіх зусиль, щоб забезпечити дальшу підтримку українознавства університетом. Та під цю пору інститут може відгукнутися на нові виклики тільки більшими вимогами до співробітників і пошуками дотації та приватних жертводавців. Крім того, що КІУС одержав поважну дотацію від Національного фонду сприяння гуманітарним наукам, його співробітники подавалися на численні індивідуальні й групові дотації. Інститут зокрема надіється, що одержить фонди на більший проєкт про українсько-російські відносини і співпрацює з Інститутом ім. Гаррімана (Колюмбійський університет), Східноєвропейськими інститутами в Кельні й Берліні та іншими осередками, щоб їх здобути. Інститут дуже

вдячний Канадській фундації українських студій, Фундації ім. Шевченка та Клобові українських професіоналістів і підприємців за допомогу таким проєктам, як «Енциклопедія України» та «Нова». Цідрість української спільноти, яка з вдячністю відмічується на сторінках «Бюлетеня», дає надію на дальший розвиток. Справді, зацікавлення наших добродіїв нашою працею спонукало інститут розпочати нове видання — україномовний «Вісник».

Віг 1 січня до 30 червня 1993 р. д-р Франк Сисин бере відпустку, щоб читати курси історії Східної Європи й України в Стенфордському університеті. Д-р Сергій Плохій лишається в Центрі ім. Петра Яцика до червня, а тоді повернеться в Україну, щоб влаштувати київське бюро інституту. Д-р Зенон Когут буде діючим директором КІУСу до кінця 1993 р.

Михайлина Коцюбинська – почесна гостя університету

Восени 1991 р. КІУС здобув фонди, щоб до Альбертського університету приїхала на три місяці як почесна гостя Михайлина Коцюбинська, відома літературознавець і культурна діячка 1960-х рр. Після її приїзду при кінці січня Коцюбинську приміщено у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень (ССЕД). Будучи знавцем дисидентської літератури та учасником культурного відродження 1960-х рр., Коцюбинська могла поділитися своїми поважними знаннями з українськими літературознавцями ССЕД. Вона допомагала д-ру Олегові Ільницькому з курсом української дисидентської літератури, а д-ру Олегові Зуєвському — з аспірантським семінаром модерної української літератури. Крім того, вона допомагала аспірантці Наталії Бур'яник, що хоче писати дисертацію про письменників дисидентів. Коцюбинська також допомагала д-р Наталії Пилип'юк з примітками та редагуванням діалогів, що тепер стали частиною підручника, який появився в серпні старанням Корпусу миру США н.з. «Ukrainian Language Competence for the U.S. Peace Corps Volunteers» (Вашінгтон, 1992). В КІУСі Коцюбинська допомагала Марусі Петришин (Методичний кабінет української мови) опрацьовувати матеріали для українсько-англійської двомовної програми альбертських шкіл.

Під час свого побуту як почесної гості Коцюбинська прочитала декілька доповідей для університетської

спільноти (всі спонсорувалися або співспонсорувалися КІУСом): «Спадщина Василя Стуса та нова Україна» (10.02); «Україна. Жінки-поетеси, жінки-політики» (02.03); «Поетика Шевченка та сучасний письменник» (16.03); «Поезія Поліп Джонсон» (24.03) та «Українські письменники-дисиденти 1960-х рр.» (02.04).

Крім праці в Альбертському університеті, Коцюбинська прочитала доповіді в Університеті Британської Колумбії (Ванкувер) і Манітобському університеті (Вінніпег). Вона також читала лекції в українських громадах Едмонтон, Калгарі, Ванкувера й Вінніпега та мала зустрічі з Об'єднанням українських письменників «Слово» в Торонті.

М. Коцюбинська (60-і р.)

Випуск «Журналу українознавчих студій» відновлено

З огляду на штатні зміни в Канадському інституті українських студій та підвищених вимог до нього, що випливали з подій в Україні та її боротьби за здобуття автономії та незалежності, «Журнал українознавчих студій» не міг з'являтися регулярно.

У березні 1992 р., з прибуттям нового редактора д-ра Зенона Когута, для поліпшення ситуації було докладено величезних зусиль та праці, і друге число XV тому за жовтня 1990 р. вийшло в світ. Зміст журналу складають такі статті: «Український національний опір у Радянській Україні на протязі 1920-х рр.» (Богдан Нагайло, Радіо «Свобода»); «Взаємодія влади та інтелігенції в Україні під час НЕПу» (Георгій Касьянов, Ін-т історії АН України); «Історіографія про євреїв та українську революцію» (Генрі Абрамсон, Торонтський ун-т); «Притягнення історії до відповідальності. Голод в Україні 1932-1933 рр.» (Ян Гантер, Західно-онтарійський ун-т) та «Запози-

чення французьких слів у працях українських письменників XIX і раннього XX століття» (Ярослав Харчун, Канадське міжнародне радіо). У журналі також подано переклад маніфесту Демократичної партії України, книжкові рецензії, повідомлення.

Готуються до виходу в світ XVI том (за 1991 р.) — спеціальне подвійне число, присвячене Сторіччю українського поселення в Канаді, і XVII том (за 1992), також подвійне число, зосереджене на питаннях України XVI-XVIII століть.

Передплата на «Журнал українознавчих студій» складає 16,50 дол. для індивідуальних передплатників та 21,50 дол. для бібліотек та установ у Канаді. Поза межами Канади передплатна ціна є відповідно 15,00 та 20,00 дол. США. Замовлення й чеки слід надсилати на адресу:

Journal of Ukrainian Studies
352 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

СТИПЕНДІЯ В ОЗНАМЕНУВАННЯ СТОРИЧЧЯ

Щоб відзначити сторіччя поселення українців у Канаді, у вересні 1991 р. уряд Альберти встановив Альбертсько-українську стипендійну програму в ознаменування сторіччя, яка оплачує дві аспірантські стипендії. Одну одержує аспірант з України на стажування в Альберті, а другу — аспірант з Альберти на стажування в Україні. Альбертським стипендіатом на 1992-3 р. є Кіндрат Лабач з Відділу історичних наук Альбертського університету. Стипендія виплачує 8 000 дол. та оплачує кошт університетського навчання, подорожні витрати, кошти дослідження, книжок та ін. матеріалів. Реченець на зголошення — 1 лютого. Довідки й анкети можна одержати в:

Director: Scholarship Programmes
Student Finance Board
9th Floor, Baker Centre
10025 - 106th Street
Edmonton, AB T5J 1G7
№ тел. (403) 427-8640

Появився перший випуск «Вісника»

Більшість даних про працю й плани КІУСу появляються телеграфічним стилем у «Бюлетені». Тут подаються дані про вічні фонди при інституті, доходи з яких дозволяють інституту давати стипендії, дотації, а також оплачувати децю з праці інституту, напр., видання. З огляду на обмежений простір у «Бюлетені» не можуть появлятися інтерв'ю з гістьми-вченими, ані детальні описи тої праці, яку оплачують вічні фонди.

Інститут виготовляє для українсько-канадської та українсько-американської преси комюніке про важливіші проекти, які оплачуються доходами з вічних фондів. Та особи, які тісно пов'язані з інститутом, зокрема його численні добродії, які його фінансово підтримують, хочуть більше знати про працю КІУСу, зокрема оплачену вічними фондами. Щоб задовільнити цю потребу, інститут попросив Галину Клід виготовляти піврічне україномовне видання п.з. «Вісник», присвячене численним жертводавцям, які сприяли й сприяють розвиткові українознавства. Головний принцип видання — подавати інформацію про вічні фонди та як їх використовують.

Перший випуск появилася в листопаді 1992 р. і в ньому подано перелік усіх фондів і короткі дані про їх призначення. Крім інтерв'ю з гістьми-вченими з України та Бразилії, у першому випуску появилася довше інтерв'ю з Іваном Коляскою, відомим автором кількох книжок та одним з ініціаторів і рушіїв Фундації розвитку науки в Україні. Бажаючих одержувати «Вісник» просимо звертатися до Галини Клід в інституті.

Д-р Богдан Кравченко став директором Українського інституту державного управління та самоврядування

Богдан Кравченко (крайній ліворуч); поруч з ним — Микола Жулинський; в центрі — президент України Леонід Кравчук.

Державотворчий процес в Україні, складний і важкий, відбувається в різних ділянках та не раз вимагає комплексної перебудови існуючих структур й установ та будови нових на місці старих. Одна з тих ділянок — державне управління. За останні десятиліття комуністичного режиму цивільна служба в Україні була слабо вишколена і звикла чекати на накази з Москви. З постанням незалежної держави, що вводить різні господарські й політичні реформи, виникає потреба компетентної й модерної цивільної служби.

Створення Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України в травні 1992 р. було важливим досяг-

новою української держави. Д-р Богдан Кравченко, директор КІУСу, відіграв ключову роль при становленні інституту і його призначено першим директором. Інститут — це вищий учбовий заклад, у якому майбутні публічні службовці України вивчатимуть західні прийоми управління, а теперішні перекваліфікуватимуться. Він побудований на зразок Національної школи управління Франції і є першою такою установою в Центральній і Східній Європі.

Цієї осені інститут мав прийняти перших сто студентів, які хочуть здобути звання магістра державного управління. В інституті також відбуваються короткочасні курси для перевишколу існуючих державних працівників та курси вишколу керів-

ників підприємств, що даліше будуть публічними після прийняття законодавства про приватизацію.

Д-ру Кравченкові вдалося одержати важливу підмогу для інституту від західних установ і урядів, в т.ч. дотацію 2,5 млн. дол. від Європейської господарської спільноти. Робоча група Центральної й Східної Європи канадського уряду, яку організовано для координування допомоги колишнім радянським республікам та країнам Варшавського договору, також співпрацюватиме з Українським інститутом державного управління.

Появився довідник Фондів архіву Альбертського університету

У 1992 р. університет видав довідник «From the Past to the Future: A Guide to the Holdings of the University of Alberta Archives». Деякі з описаних фондів зацікавлять українців, але, на жаль, документи Івана Майстренка, які недавно зкаталогізовано в університетському архіві та документи Григорія Костюка не встигли описати, і їх не згадано в довіднику.

XXVII Річна Шевченківська лекція

Річна Шевченківська лекція відбулася 6 квітня 1992 р. старанням едмонтонського Клубу українських професіоналів і підприємців. Д-р Роман Лаба (Відділ справ національної безпеки Вищої школи військово-морської флотії у Монтерей, штат Каліфорнія) говорив на тему «Кінець Радянського Союзу. Ілюстрована лекція». Д-р Лаба провів кілька місяців влітку 1990 і 1991 рр. в Москві і був свідком путчу 19-22.08.1991 р. Крім діапозитивів подій тих кількох днів, більшість його ілюстрацій були світлинами дуже політизованих плякатів.

Вони висміювали й опрокидали офіційні міти й лозунги Комуністичної партії та радянської держави, а показували натомість дійсність, яка, на думку д-ра Лаби, віддзеркалювала розвал ідеологічних основ радянської держави.

Д-р Лаба написав кн. «Roots of Solidarity» (Прінстон, 1990), в якій розглядає польський робітничий рух 1970-х і ранніх 1980-х рр. Влітку 1992 р. він повернувся на кілька місяців до Москви, щоб даліше досліджувати будову російської держави Бориса Єльцина.

Дальша праця над Українсько-канадським екомузеєм

Уже зроблено конкретні заходи, щоб створити в смугі українського поселення на північний схід від Едмонтона історичний регіон («Бюлетень», осінь 1991 р.). На засіданні, що відбулося 2 червня 1992 р. в Андру, сорок п'ять представників громад з цілої центрально-східної Альберти постановили заснувати добровільне товариство, що створить і доглядатиме регіональний екомузей. Присутні зіхалися з поселень від Торгілду до Ліндбергу та від Райлі до Вільної; чимало інших осіб та осередків не змогли приїхати, але схвалили проєкт та обіцяли співпрацювати.

Прийнявши статут товариства, присутні вибрали дирекцію з шістнадцяти представників з такого ж числа громад, яка має керувати новоствореним закладом. Директори тоді вибрали управу з шести

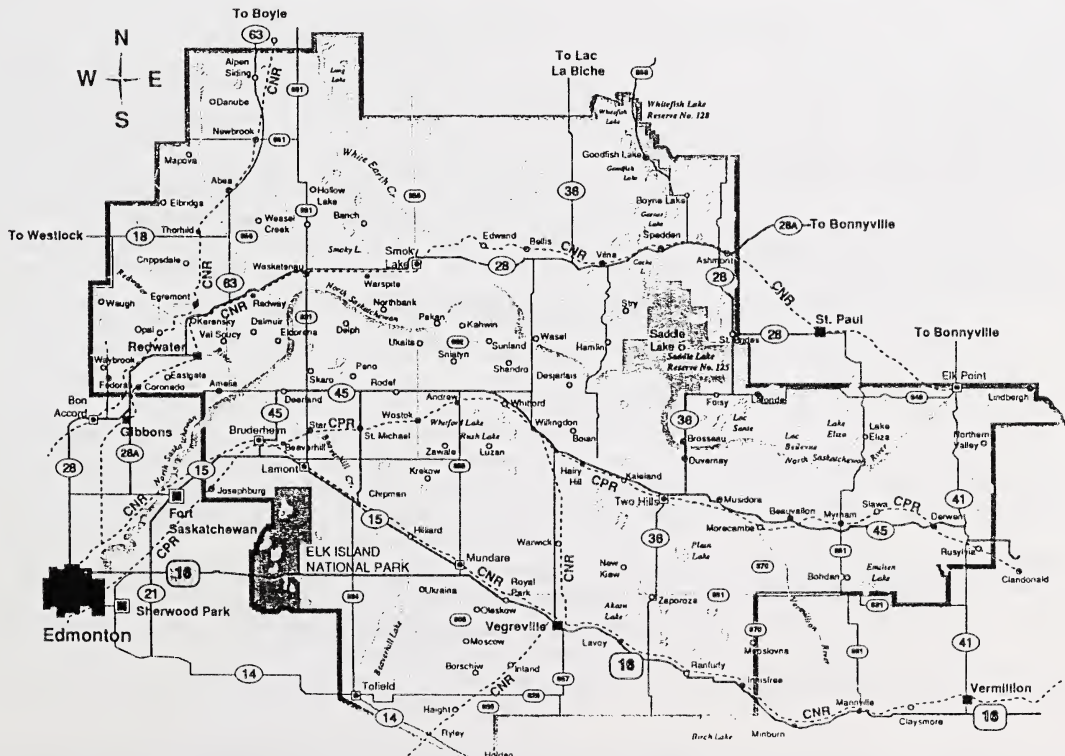
осіб, що керуватиме дирекцією, та низку комітетів, що вже приступили до впровадження в життя напрямних завдань, які раніше опрацював радник екомузею Ярослав Балан.

Головою дирекції та речником товариства вибрано Марджорі Робінсон із Сент-Брайдз (Альберта), а іншими членами управи є Михайло Сенич (Торгілд, перший заступник голови), Михайло Томин (Вегревіль, другий заступник голови), Лу Судерман (Брудергайм, секретар), Ліліян Семенюк (Андру, скарбник) та Мирон Спарклінгайз (Гудфіш-Лейк, вільний член).

Після жвавої дискусії, велика більшість присутніх постановила назвати екомузей «Калиновий край» і він охоплюватиме 15 000 кв. км. багатоосередкового історичного регіону. Фірмовим знаком екомузею буде стилізована калина, а товариство офіційно зареєстровано як «Kalyna Country

Ecomuseum Trust Society». Під цю пору розгортається інформаційна програма в місцевій пресі про екомузей, а місцеве населення знайомиться з назвою та фірмовим знаком «Калинового краю». Мешканцям запропоновано подавати оповідання, рецепти страв і народних ліків, де фігурує калина, які згодом можуть бути використані в рекламній брошурі.

За тиждень після установчих зборів товариства дирекція зустрілася з представником Міністерства туризму, парків і розваги Альберти, щоб обговорити участь екомузею в процесі планування регіональної туристики. В цьому напрямку дирекція постановила взяти участь у пробному заході, який згодом має причинитися до розвитку туристики в регіоні. Відтоді вже відбулися дві «майстерні» з працівниками

Міністерства туризму, а наступні відбудуться в найближчих місяцях.

Тим часом, Фундація історичних пам'яток Альберти призначила 10 000 дол. на дослідження доцільності, а Канадський інститут українських студій, який, разом зі Службою охорони історичних пам'яток Міністерства культури й багатокультурності Альберти, є одним з головних спонсорів цього заходу, призначив 5 000 дол. на організаційну працю екомузею «Калиновий край». Українсько-канадський комітет століття Альберти також призначив 4 000

дол. на дослідження й написання низки статей про багату історію української літератури центрально-східної Альберти. Ці журналістські начерки будуть передані місцевій пресі до друку і на їх підставі пізніше будуть створені музейні виставки, а можливо й тематичний маршрут.

Недавно Фундація дозволила, парків та природи призначила 4 250 дол. на будову моста в заповіднику та туристської стежки біля колишнього переходу Дежарле через ріку Північний Саскачеван. Виповнено анкети на інші дотації від урядових

і приватних установ, а дирекція екомузею починає здійснювати деякі проекти, які намічено в первісних планах.

За дальшими довідками про цей проєкт просимо звертатися до Ярослава Балана на адресу:

Kalyna Country Ecomuseum
c/o Historic Sites and Archives
Service
Old St. Stephen's College
8820 - 112 Street
Edmonton, AB
T6G 2P8

КІУС та референдум про незалежність України

Після невдалого перевороту 19 серпня 1991 р., а зокрема після проголошення незалежності України 24 серпня, до інституту часто зверталися засоби масової інформації за довідками й коментарями про найновіші події в Україні. Інтерв'ю давав в.о. директора, д-р Франк Сисин. Журналісти також зверталися до д-ра Богдана Кравченка, директора інституту, який працює в Києві під час академічної відпустки від січня 1991 р. Щоб допомогти пресі й урядові краще зрозуміти складні події, що дуже скоро розгорталися, вирішено підготувати пакет кількох звітів, у яких подано основні довідки та історичні дані (де треба) і їх вислано вченим, пресі й урядовцям.

У кожному звіті звернено увагу на певні проблеми чи мотиви. В першому подано історію української державності, в другому — короткий огляд відносин між Україною й Росією, в третьому — питання українсько-російського кордону та ставлення до національних меншин, у четвертому — постанови українських збройних сил та політики України щодо ядерної зброї на її території, у п'ятому —

біографічні дані про кандидатів на пост президента України. Складено список учених, у першу чергу політологів та істориків, а також інших українців, яким надіслано ці матеріали. Д-р Сисин написав супровідний лист. Ці звіти з листом розіслано перед референдумом. Після референдуму виготовлено звіт про українсько-румунський кордон та меншини.

Ці звіти мали позитивний відгук. До інституту надійшли прохання вислати більше звітів до США й

Канади. Крім того, одержано листи подяки за надіслані довідки. Один такий лист подяки написав представник України в ООН, Геннадій Удовенко. Автором чи співавтором більшості звітів був Богдан Клід; один звіт написав Андрій Дешиця; співавтором іншого була Оксана Мариняк, а співавтором ще одного був Сергій Ціпко. Хоч ці звіти вже застарілі під деякими оглядами, вони не втратили своєї вартості і їх можна одержати в інституті.

Польський дослідчий інститут пошукує спогади національних меншин

Дослідчий осередок історії національних церков і меншин Інституту історії Вроцлавського університету пошукує спогади членів національних меншин, що жили в Польщі у періоді між 17.09.1939 та 1970 рр. Автори найкращих праць одержать премію. Спогади треба вислати до вересня 1993 р. на адресу:

Uniwersytet Wrocławski
Instytut Historyczny
Pracownia Badań Dziedzin Kościołów
i Mniejszości Narodowych
ul. Szewska 49
50-139 Wrocław, Polska

СЕМІНАРИ КІУСУ

Осінь 1991 р.

П'ятниця, 27 вересня. Д-р Дейвід Марплз, Відділ історичних наук Альбертського університету: «Україна після ГКЧП. До незалежності чи перебудованого союзу?»

Четвер, 17 жовтня. Д-р Богдан Кравченко, директор КІУСу: «Будування української держави. Сучасний стан».

Вівторок, 5 листопада. Борис Гудзяк, Комітет візантійських і слов'янських досліджень Гарвардського університету: «Київська митрополія та візантійська патріархія в XVI столітті».

П'ятниця, 8 листопада. Д-р Ярослав Грицак, Інститут суспільних наук Академії наук України (Львів): «Іван Франко та ідея політичної незалежності України».

Четвер, 14 листопада. Д-р Патриша Грімстед, Український науковий інститут Гарвардського університету: «Сучасний стан архівів в Україні».

П'ятниця, 15 листопада. Д-р Вікторія Єгорова, Донецький інститут промислової економіки: «Модерна політика

енергетики в Україні та роля Донеччини в її господарському розвитку».

Понеділок, 2 грудня. Проф. Сергій Плохій, Дніпропетровський державний університет: «Відносини між церквою та державою під час перебудови».

Зима 1992 р.

Четвер, 30 січня. Олександр Павлюк, Інститут міжнародних відносин Київського державного університету: «Творення закордонної політики незалежної України».

Четвер, 20 лютого. Борис Балан, координатор програми фундації «Відродження» в Києві: «Праця фундації «Відродження» в Києві».

Четвер, 12 березня. Вікторія Ключникова, Філософський факультет Київського державного університету: «Думи. Історичний епос України».

Четвер, 2 квітня. Д-р Михайлина Коцюбинська, Інститут літератури Академії наук України: «Українські письменники-правозахисники 1960-х років».

Видавництво «Основи»

Як і багато країв Східної Європи, що позбавляються ізоляції, яку накинута комуністична система, Україна мусить включитися в русло світової науки й досліджень. Щоб це увінчалось успіхом, українці мусять мати доступ до найкращої літератури в усіх ділянках. Десятиліттями радянська цензура дуже утруднювала українським читачам доступ до світової літератури, зокрема модерної, у рідній мові. Російські переклади таких книжок, які українці читали, звичайно були спотворені ідеологічними відхиленнями та перекрученнями. А багато важливих творів не перекладалися навіть російською мовою.

Задаючи собі справу з потреби якісних перекладів гуманітарних і суспільнонаукових творів XX ст., як також класиків філософії й літератури, в Києві група видавців і перекладачів заснувала видавництво «Основи». Сама назва підказує завдання підприємства: дати українському читачеві переклади підставових творів, без яких не можна зрозуміти модерну світову культуру й брати активну участь у ній.

Завдяки дотації міжнародної фундації «Відродження» (Фундація Сороса) видавництво «Основи» почало працювати восени 1992 р. Намічено видавничу програму перекладів творів гуманітарних і суспільних наук та мистецької літератури, підписано угоди з перекладачами і розглянено інші можливості фондів. Серед перших видань, що появляться 1993 р., будуть переклади таких творів: «Історія західної філософії» Бертранда Рассела, «Час світу» (перший том) Фернана Броделя, «Відкрите суспільство та його вороги» (перший том) Карла Поппера, «Економіка» Пола Самуелсона, «Управління» Бернара Гурне, «Історія дипломатії від 1919 р. до наших часів» Жана-Батіста Дюрозеля та інші класичні твори світової літератури, науки, історії та філософії.

За дальшими довідками просимо звертатися до директора видавництва «Основи», Олексі Логвиненка: Україна, 252057, Київ-57, вул. Єжена Потьє 20; № телефона 441-76-73. До редколегії входять: Богдан Кравченко, Володимир Мусієнко, Віталій Овсієнко, та Соломія Павличко.

Дослідчо-навчальні стипендії ім. Непораних на 1994-95 Р.

Починаючи з 1993-4 академічного року Навчальний фонд ім. Осипа і Йосафата Непораних виділятиме дослідчо-навчальну стипендію з українознавства, спочатку в сумі 18 500 дол.

Ця стипендія може використовуватися в будь-якому університеті, де стипендіят може займатися своїми дослідженнями. Крім дослідчої праці, стипендіят ім. Непораних повинен викладати один українознавчий курс.

Стипендіяти мусять мати звання доктора, кандидата або рівнозначні українознавчі наукові досягнення. Першість надаватиметься кандидатам, які мають запрошення від даної установи і можуть засвідчити, що їхня праця зробить внесок у розвиток українознавчої програми того закладу.

Стипендія надається на один семестр, тобто на половину академічного року. Цей термін можна

продовжити, якщо стипендіят одержить додаткові фонди з інших джерел.

Замість анкети, кандидати на стипендію ім. Непораних повинні вислати таке:

1. Начерк проекту на 3-5 стор., в якому подано дані про наукові досягнення і намічену працю в даній установі.
2. Дві характеристики кандидата і наміченої праці від учених, які не зв'язані з даною установою.
3. Дані про курси, які кандидат читав би в намічений установі.
4. Лист від даної установи, в якому пояснювалось би, як праця й виклади кандидата спричиняться до розвитку українознавства в цій установі.

За довідками просимо звертатися на адресу КІУСу.

СТИПЕНДІЯТИ ІМ. НЕПОРАНИХ (1992-3 р.)

КІУС був адміністратором обмінів та стипендій, які започаткували установи, не зв'язані з інститутом. Обмінні стипендії ім. Непораних виділяє Канадська фундація українських студій ученим з України та Канади на проведення досліджень відповідно в Канаді й Україні. На 1993-94 акад. рік умови конкурсу на стипендію змінилися.

Андрій Дешиця

Андрій Дешиця є стипендіятом ім. Непораних з України на 1992-3 р. Він — аспірант катедри політології Львівського державного університету й працюватиме над темою «Проблеми переходу від тоталітаризму до демократії. Політичні процеси в Україні 1988-90 рр.» А. Дешиця приїхав до Едмонтона в жовтні.

Донедавна А. Дешиця допомагав Ярославу Грицакові, директору новоствореного Інституту історичних досліджень Львівського університету, перекладати й редагувати

двомовну збірку статей пок. проф. Івана Лисяка-Рудницького. При кінці 1991 — початку 1992 р. А. Дешиця допомагав Ярославу Грицакові в Едмонтоні з цим проектом. Він також написав зведення про українсько-румунський кордон та меншини, який розповсюджено серед учених і преси.

Генрі Абрамсон

Стипендіятом ім. Непораних на 1992-3 р. вибрано Генрі Абрамсона (Відділ історичних наук Торонтського університету). Г. Абрамсон, стипендіят з єврейських досліджень ім. Ралфа Вулфа в Торонтському університеті, пише

докторську дисертацію п.з. «Євреї та українська революція, 1917-1920 рр.». Він уже надрукував статті на підставі своєї праці, в т.ч. «Історіографія євреїв та української революції», що появилася в «Журналі українознавчих студій» (зима 1990 р.).

Хоч Г. Абрамсон одержав стипендію ім. Непораних на академічний рік 1992-3, він поїхав в Україну скоріше. Влітку 1992 р. Абрамсон відвідав Київ, де працював в архіві Комуністичної партії України, який донедавна був недоступний західним дослідникам. Його праця там увінчалася успіхом, бо він знайшов чимало документів про різні єврейські політичні партії з часів 1917-20 рр., зокрема у фондах ЦК КПУ. Крім своєї архівної праці, Г. Абрамсон також прочитав низку доповідей про українсько-єврейські відносини в київській єшиві (рабинській семінарії). Під час побуту в Києві він також зустрічався з молодими дослідниками єврейсько-української історії.

Стипендіяти ім. Непораних (1991-2 р.)

Олександр Павлюк

Олександр Павлюк, аспірант Українського інституту міжнародних відносин Київського державного університету був стипендіатом ім. Непораних з українського боку. Назва його дисертації — «Закордонна політика Західно-Української Народної Республіки (1918-23)». О. Павлюк прибув до Едмонтону при кінці грудня 1991 р. і працював під керівництвом д-ра Франка Сисина. В Едмонтоні він працював у бібліотеці Альбертського університету та в Українсько-канадському архіві-музеї Альберти. Він також їздив до Вінніпега, щоб працювати в архіві й бібліотеці Осередку та бібліотеці Колегії св. Андрея. Крім своєї дослідчої праці, О. Павлюк прочитав чимало доповідей: в Калгарському університеті, в українській громаді Ту-Гілз, в Колегії св. Андрея у Вінніпезі, на семінарі КІУСу в

Альбертському університеті, декілька доповідей у Саскатуні та Ріджайні — і в університетах, і в українських громадах. Він говорив на такі теми: «Творення закордонної політики незалежної України», «Український референдум. Аналіза вислідів та теперішня політична ситуація», «Крим. Чий він?», «Західно-Українська Народня Республіка та політика Чехо-Словаччини, Румунії й Угорщини».

На початку квітня О. Павлюк виїхав з Едмонтону на досліди в Східній Канаді та США. У квітні він працював у Національному публічному архіві в Оттаві, у травні — в бібліотеці Колумбійського університету в Нью-Йорку та в Інституті ім. Липинського у Філадельфії, а при кінці травня повернувся в Україну. Він мав їхати до Франції, щоб працювати в бібліотеці Наукового товариства ім. Шевченка в Сарселі та Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі. 3

вересня 1992 р. він має працювати в архіві Українського католицького університету в Римі.

Галина Фріленд Богдан Клід

Канадськими стипендіятами в 1991-2 р. були Галина Фріленд і Богдан Клід. Г. Фріленд поїхала в Україну в січні 1992 р., щоб вивчати становище українських жінок під час «перебудови». Восени 1992 р. вона стала виконавчим директором Української правничої фундації в Києві, яку фінансує фундація ім. Сороса, і яка працює над реформою правничої системи. Б. Клід мусив відкласти свою подорож в Україну до 1993 р. Він поїде до Києва весною 1993 р. для продовження досліджень над матеріалами про Володимира Антоновича та українське народництво.

Стипендія приятелів Руху

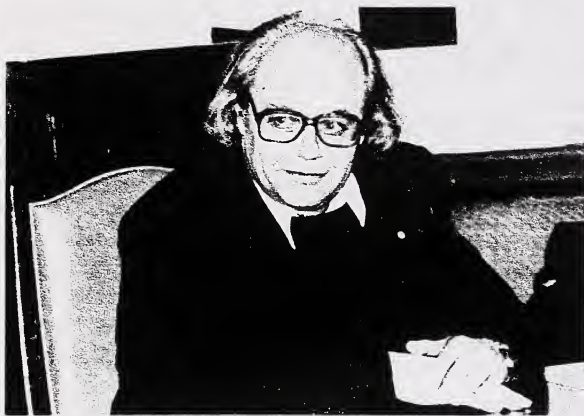
У 1991 р. КІУС погодився зайнятися одноразовою стипендією Альбертського товариства приятелів Руху і допомогти стипендіатові. Стипендіат Іван Розпутенко, економіст, старший викладач Інституту державного управління й самоврядування Кабінету міністрів України, прибув до Едмонтону пізньою осінню 1991 р. У січні 1992 р. він переїхав до Вінніпега працювати під керівництвом проф. Джорджа Чучмана, економіста Манітобського університету. Під час свого побуту в Едмонтоні І. Розпутенко опрацював дві статті про господарські відносини між Україною й Росією.

Альбертський і Львівський університети відновили договір про обміни

25 жовтня 1991 р. Іван Вакарчук (зправа), ректор Львівського державного університету, підписав продовження попереднього договору про обмін з 1988 р. з президентом Альбертського університету, Полем Давенпортом. Обмін охоплює, передусім, гуманітарні й суспільні науки.

ГОСТІ

Український поет Іван Драч

Канадський інститут українських студій та Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика відвідали такі гості:

Надія Ананієва, заступниця директора школи №1 у Черкасах

Ольга Андрієвська, Відділ історичних наук Трентського ун-ту, Пітерборо (Онтаріо)

Борис Балан, координатор програми фундації «Відродження» в Києві

Іван Вакарчук, ректор Львівського державного ун-ту

Володимир Василенко, Ін-т міжнародних відносин Київського державного ун-ту

Сергій Головатий, депутат Верховної ради України, Київ

Олесь Гончар, письменник, Київ

Валентина Гончар, Київ

Ярослав Грицак, Ін-т суспільних наук АН України, Львів

Патриша Грімстед, Український науковий ін-т

Гарвардського ун-ту

Борис Гудзяк, К-т візантійських і слов'янських досліджень

Гарвардського ун-ту

Андрій Дециця, катедра політології Львівського

державного ун-ту

Ярослав Дзира, історик, Київ

Валерій Доній, Міністерство освіти, Київ

Іван Драч, письменник і співголова «Руху», Київ

Марія Драч, Київ

Вікторія Єгорова, Ін-т промислової економіки АН України,

Донецьк

Вікторія Ключникова, катедра філософії Київського

державного ун-ту

Сергій Козак, кореспондент «Літературної України», Київ

Михайлина Коцюбинська, Ін-т літератури АН України,

Київ

Роман Лаба, Вища школа військово-морської флотії,

Монтерей (Каліфорнія)

Магдалина Лозова, координатор української мови шкільної

ради Українсько-бразильської центральної репрезентації,

Куритиба (Парана)

Володимир Мокрий, Ягеллонський ун-т, Краків

Віктор Неборак, поет, Львів

Вадим Орищенко, ректор Одеського педагогічного ін-ту

Олександр Павлюк, Ін-т міжнародних відносин Київського

державного ун-ту

Іван Розпутенко, Ін-т державного управління й

самоврядування Кабінету міністрів України, Київ.

КИУС заснував перший політологічний журнал в Україні

Канадський інститут українських студій разом з ж. «Філософська і соціологічна думка» заснували перший політологічний кварталник України п.з. «Політологічні читання».

У ж. «Політологічні читання» друкуватимуться статті про політичну теорію, політичну соціологію, міжнародні відносини, зіставлення політичних систем, публічна політика та методологія. Статті можна зголюшувати англійською мовою, а якщо їх приймають, їх перекладуть на українську мову.

Перший номер, який уже надруковано, має тринадцять статей, в т.ч.: Є. Головаха, «Особливості політичної свідомості населення України»; В. Хмелько, «Хто був «за» і «проти» за результатами референдуму про незалежність»; Д. Видріш, «Росіяни в Україні. Під

час референдуму і після». Співредактори журналу є Богдан Кравченко (КИУС) та Юрій Прилюк (Ін-т філософії). Появу журналу уможливорює частинна дотація Фундації ім. Карла Поппера (Женева, Швейцарія). Бажаючи купити журнал повинні звернутися на адресу Канадського інституту українських студій. Ціна одного примірника — 10 доларів.

ДАРУНКИ

Канадський інститут українських студій щиро дякує таким особам за надіслані матеріали для нашої бібліотеки:

Іван Дмитрович Гамкало (Київ)

«А. Проценко. Життєпис, спогади».

Л-р Стефанія Потоцька (Йорктон)

«Canadian Ukrainian Centennial 1891-1991».

Шим. Н.А. «Інтелектуальна Україна (XIX в.): Історико-соціологічний очерк». Київ, 1991.

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА

Проект перекладу Грушевського

Важливий дослідчий проект Центру — переклад «Історії України-Руси» Михайла Грушевського — зробив великий поступ за останній рік. Більше як половину перекладу I тому, який зробила Марта Скорупська, зредаговано й виправлено. Д-р Сергій Плохій, професор-відвідувач Центру перевіряв точність перекладу II тому, який зробив д-р Іен Пресс, а Уляна Пасічник, редактор Центру, зредагувала майже половину того тому. Богдан Струмінський закінчив чотири розділи III тому, а Андрій Винницький опрацював три розділи IV тому. Андрій Сороковський почав працювати над V томом.

Проект вимагає консультації з різними фахівцями про власні імена, топоніми й транслітерацію. Редакційна колегія Центру ім. Петра Яцика, до якої належать Зенон Когут, Сергій Плохій та Франк Сисин, намітила напрямні за домовленням з редактором. Ці напрямні гнучкі і їх уточнять учені, які читатимуть переклад та редактор-спеціаліст кожного тому.

Перші два томи появляться в 1994 р. Проф. Анджей Поппе (Варшавський університет) буде редактором тих томів і напише вступ до них. Проф. Поппе співпрацюватиме з Олексієм

Толочком (Археографічний інститут АН України в Києві) над здійсненням цього проекту. Проф. Мартин Димник (Папський інститут середньовічних досліджень), д-р Доналд Островський (Гарвардський університет) та д-р Пол Голінгзворт погодилися бути консультантами цих

томів. Проф. Ярослав Ісаєвич (Інститут суспільних наук у Львові) буде спеціалістом-редактором III тому. Йдуть переговори з Видавництвом Торонтського університету в справі видання цих томів.

Праця Ярослава Грицака над виданням праць І. Лисяка-Рудницького

Д-р Ярослав Грицак працював три місяці в Центрі ім. Петра Яцика від 1 жовтня 1991 до 1 січня 1992 р. Д-р Грицак є науковим співробітником Інституту суспільних наук АН України у Львові та НТШ і редагує українське видання історичних праць проф. Івана Лисяка-Рудницького. Будучи спеціалістом історії Західної України, д-р Грицак написав монографію про політичну думку Івана Франка.

У 1990 р. Центр ім. Петра Яцика запропонував, щоб одне з перших спільних видань з Археографічним інститутом АН України було зібрання творів Івана Лисяка-Рудницького. Тим часом д-р Грицак і група співробітників НТШ уже почали перекладати твори проф. Лисяка-Рудницького. Три установи погодилися співпрацювати над повним виданням історичних творів професора Альбертського університету.

Д-р Грицак приїхав до Едмонтона на консультації з істориками Альбертського університету та щоб оглянути архів проф. Лисяка-Рудницького. Д-р Олександра Черненко-Рудницька дозволила д-ру Грицакові пошукати в архіві за невиданими історичними працями та передала вартісні родинні фотографії для тому. Д-р Петро Рудницький (Флоридський університет) приїхав до Едмонтона, щоб обговорити передмову, яку він пише для українського тому.

В Едмонтоні д-р Грицак знайшов низку невиданих статей, які увійдуть до українського тому, що появиться на початку 1993 р. у видавництві «Наукова думка». Під час свого побуту в Канаді д-р Грицак виголосив доповідь в рамках інститутських семінарів.

Українські джерела в російських архівах. Видавничі пляни

У травні 1992 р. д-р Франк Сисин зустрівся в Москві з редакторами й співробітниками проекту щодо видання джерельних матеріалів про Україну XVII ст., які зберігаються в Центральному державному архіві древніх актів. Під керівництвом д-рів Бориса Флорії та Лева Заборовського, співробітники московського Інституту слов'янських і балканських досліджень Академії наук відкрили чимало документів для першого тому (рр. 1613-1625). Особливу увагу присвячено українським козакам та питанням східних церков. Московські науковці запишуть ці документи на комп'ютерні диски, щоб львівський партнер проекту, Інститут суспільних наук, міг подати коментар і вступ. Д-р Петро Ролланд (Відділ слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету) співпрацюватиме з д-ром Сисином як представник Центру ім. Петра Яцика. Том має бути викінченим до 1994 р. Д-р Сисин також зустрічався з директором Інституту слов'янських і балканських досліджень д-ром В. Волковим, щоб обговорити інші форми співпраці.

Центр ім. Петра Яцика та Варшавський університет

Припинення або зменшення наукових обмінів з колишнім радянським блоком та криза народного господарства Східної Європи дуже ускладнили дослідчі подорожі українознавцям. В той час, коли українські вчені можуть вільно працювати над новими темами, вони втратили матеріальні можли-

вості вивчати багатющі архіви з історії України в Польщі чи Чеській республіці. Щоб забезпечити дальший розвиток історіографії в Україні, Центр ім. Петра Яцика зфінансував програму у Варшавському університеті, яка передбачає оплату віз і побут українських учених у Польщі. Ця програма уможливила подорожі дев'ятьом українським ученим до Польщі в 1990-2 рр., а п'ять учених одержали дотації на 1992-3 р. Центр ім. Петра Яцика виділяє дотації аспірантам і професорам на підставі конкурсу. Хоч дотації дуже скромні, коли подивитися на них з погляду Заходу, вони дозволяють перспективним молодим ученим та найкращим із старшого покоління працювати в багатих польських архівах і бібліотеках. Крім того, програма сприяє інтелектуальним зв'язкам між українськими та польськими вченими, а це потрібно не тільки для наукового, але й політичного та інтелектуального життя. Проф. Анджей Поппе та Антоні Мончак (Історичний інститут Варшавського університету) приймали вчених з України.

Крім підмоги поодиноким ученим, Центр ім. Петра Яцика допомагає

проектові Львівського відділення Археографічного інституту інвентаризувати й каталогізувати українські архіви, які вивезено зі Львова до Варшави під час Другої світової війни. Недавно знайдено у варшавській Національній бібліотеці архіви багатьох українських громадських і політичних товариств. Д-р Ярослав Дашкевич, директор Львівського відділення, та його співробітники Марія Вавричин і Марія Франко беруться за цей проєкт.

Ярослав Дзира

Ярослав Дзира, відомий історик і колишній правозахисник з Києва, був гостем інституту й Центру ім. Петра Яцика в березні й квітні 1992 р. Під час свого побуту в інституті Я. Дзира виготовив показники до VIII тому «Літопису українського життя в Канаді» Ольги Войценко та переписав матеріали до історії України XVII ст. з мікрофільмів Центрального державного історичного архіву в Москві. 19 березня він прочитав лекцію на тему «Трактування Грушевського в Україні від 1940-х до

Семінари Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика 1991-2 р.

Семінари Центру почалися в зимовому семестрі 1992 р.

Вівторок, 28 січня: Богдан Клід, асистент директора КІУСу, «Народницька історіографія Володимира Антоновича».

Вівторок, 18 лютого: д-р Ольга Андрієвська, професор Трентського університету, «До нової історії конституційної ери. Російсько-українські стосунки».

Четвер, 5 березня: д-р Франк Сисин, директор Центру досліджень історії України і в.о. директора КІУСу, «Релігійний елемент у повстанні Хмельницького».

Четвер, 19 березня: д-р Ярослав Дзира, історик з Києва, «Ставлення до Грушевського в Україні від 1940-х до 1980-х рр.»

Четвер, 14 квітня: д-р Іван-Павло Химка, Відділ історичних наук Альбертського університету, «Греко-католицька церква в Галичині пізнього XIX ст.»

1980-х рр.», а 24 березня — лекцію п.з. «Історія українських імен і прізвищ». Одним з господарів останньої була Катедра української культури й етнографії ім. Гуцуляків. Крім того, Я. Дзира прочитав лекції в українській громаді.

Серія монографій

Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика розробив план видання серії монографій англійською мовою і веде переговори з Видавництвом Торонтського університету в справі їх друку. Перші два томи будуть: Ігор Шевченко, «*Essays on Early Ukrainian History*» та Іван Крип'якевич, «*Studies on the State of Bohdan Khmelnytsky*». До серії також входять:

Ольга Андрієвська, «*The Politics of National Identity: The Ukrainian Question in Russia, 1904-1914*»

Ярослав Ісаєвич, «*Religious Brotherhoods in Early Modern Ukraine*»

Франк Сисин, «*The Great Ukrainian Revolt: The Khmelnytsky Uprising and the Formation of the Hetmanate (1648-1659)*»

Василь Кучабський, «*Western Ukraine, 1918-1923: The Struggle for Independence against Bolsheviks and Poles*»

Співпраця з Дніпропетровським університетом

Центр ім. Петра Яцика розширює свої зв'язки з історичним факультетом Дніпропетровського університету. В липні й серпні 1992 р. проф. Ганна Швидко (катедра історії України) читала, разом з д-ром Франком Сисином, семінар про козацький гетьманат в Українському вільному університеті в Мюнхені. Проф. Швидко та її колеги готують біб-

Центр ім. Петра Яцика одержав дотацію 60 000 дол. від американського урядового фонду «НЕН»

2 квітня 1992 р. Національний фонд гуманітарних наук (НФГН) у Вашингтоні виділив дотацію 60 000 дол. д-рові Франку Сисині на оплату частини витрат перекладу VII - IX томів «Історії України-Руси» М. Грушевського. Її присуджено як індивідуальну, дослідчу дотацію на проєкт п.з. «Історія українських козаків». Крім того, що дотація принесла матеріальну користь Центрові, вона також дала наукове визнання проєктові перекладу Грушевського. З понад 150 анкет на проєкти перекладів, тільки 21 одержала дотацію. У коментарях програмового бюро записано:

«Дозвольте відмітити основні причини такого рішення Фондації. Усі рецензенти одноголосно схвалили важливість перекладу цих томів, що становлять цілісну історію козащини. Вони погодилися, що фундаментальна історія Грушевського є багатющим джерелом для історії поляків, росіян, євреїв, османських турків та українців, а оскільки оригінал не є загально доступним, переклад знайде свого читача серед учених та зацікавлених цією ділянкою. Вони вважали, що зрівноважений погляд Грушевського подає широку картину європейської державної політики і тих суспільних та господарських чинників, що змінили хід історії Європи в XVII столітті. На рецензентів також зробили відповідний вплив кваліфікації директора проєкту, історика з міжнародним визнанням. Вони вважають, що переклад точний, читабельний, а пропозиція добре написана й переконлива».

Марта Скорупська, перекладач проєкту та Уляна Пасічник, його редактор, також одержали признання рецензентів. Дотація триватиме до вересня 1995 р.

ліографію з примітками нових праць з історії ранньомодерної України для спеціального випуску «Журналу українознавчих студій». Центр ім. Петра Яцика уможливив заслуженому дніпропетровському вченому та джерелознавцеві проф. Миколі Ковальському дослідчу подорож до Польщі.

Археографічний інститут та україномовна серія

В червні 1992 р. Центр ім. Петра Яцика підписав новий договір з Археографічним інститутом Академії наук України про спільне видання українських перекладів праць західних учених з історії України. Крім

зібраних творів Івана Лисяка-Рудницького, що появляться незабаром, та вже перекладеної монографії Зенона Когути «Російський централізм та українська автономія» (Кембрідж, Массачусетс, 1988), Археографічний інститут хоче замовити переклади інститутських видань Богдана Кравченка, Івана-Павла Химки, Девіда Сондерза та Ореста Мартиновича, а також статті з праць про українсько-польські, українсько-єврейські, українсько-німецькі та українсько-російські відносини. У договорі також передбачаються праці Ольги Андрієвської, Ігоря Шевченка й Франка Сисина, що появляться в серії монографій Центру ім. Петра Яцика.

Стипендії й дослідчі дотації Центру ім. Петра Яцика 1992-3 р.

Дослідчі дотації Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика:

Александр Берневега, історичний ф-т Московського державного ун-ту. «Історія українських козаків 1630-х рр.»

Д-р Любомир Гайда, Російський дослідчий центр Гарвардського ун-ту (Кембрідж). Дві османські «газанейми» про Чигиринський похід 1678 р.»

Д-р Микола Ковальський, ф-т джерелознавства Дніпропетровського ун-ту. Дослідча праця у варшавських і краківських архівах за новими джерелами до історії середньовічної України.

Адріан Мандзій, Відділ антропології ун-ту штату Мічіган (Іст-Ланзінг). «Розвиток міст Західної і Правобережної України у пізньому Середньовіччі й Ренесансі».

Д-р Василь Марочкін, Ін-т Археології АН України (Київ). «Атрибутика та емблематика у містах України XV - XVIII століття».

Валерій Степанков, історичний ф-т Кам'янець-Подільського педагогічного ін-ту. «Польські архівні матеріали про Україну XVII-XVIII століття».

Сергій Трубчанинов, історичний ф-т Кам'янець-Подільського педагогічного ін-ту. «Історія Поділля (з найдавніших часів до наших днів)».

Тарас Чухліб, Ін-т історії АН України (Київ). «Правобережна Україна в кінці XVII - на початку XVIII ст.: політичне становище та адміністративно-територіальний устрій».

Докторська стипендія Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика

Стипендіятом на 1992-3 р. є о. Андрій Партикевич, який саме здобуває докторат з історичних наук в Іллінойському університеті в Чикаго, де він вивчає історію Росії, України й Візантії. Його докторська дисертація — «Олександр Лотоцький (1870-1939). Український державний муж, православний діяч і вчений». Крім своїх численних релігійних обов'язків, о. Андрій кілька років читав

курси з історії церкви в Святософійській українській православній духовній семінарії в Савт-Бавл-Бруку (Нью-Джерзі).

Докторська дисертаційна стипендія (1991-92)

Марта Дичок пише докторську дисертацію в Оксфордському університеті п.з. «Українські втікачі й переміщені особи при кінці Другої світової війни». Стипендіятка М. Дичок відвідала Україну й Росію, де вона працювала в архівах, робила інтерв'ю з колишніми втікачами та консультувалася з ученими, що працюють над подібними проблемами. Завдяки політичним змінам вона могла добратися до раніш засекречених архівів. М. Дичок уже повернулася до Англії, щоб закінчити свою дисертацію.

Появився другий том «Історії України-Руси» Грушевського

У 1992 р. видавництво «Наукова думка» видало другий том «Історії України-Руси» Михайла Грушевського в серії «Пам'ятки історичної думки України». Том появився стараннями Українського археографічного інституту й Інституту історії Академії наук України, Українського наукового інституту Гарвардського університету та Центру ім. Петра Яцика.

Освітня фундація ім. Петра Яцика

Лекторій з українознавства ім. Петра Яцика

У 1991 р. Фундація заснувала посаду лектора з українознавства в Школі слов'янських і східноєвропейських досліджень Лондонського університету і далі підтримує його фінансово. В 1992-3 академічному році прочитано такі курси: вступний курс з історії України: «Україна від 1848 р.», курс для аспірантів «Криза й зміна в Україні», які читає д-р Марко Бойцун. В рамках українознавчої програми в Лондонському університеті читаються також курси української мови: 1991-2 р. їх читала д-р Роксолана Зорівчак зі Львова, а 1992-3 р. їх читає д-р Олена Бах, також з України.

Крім нововпроваджених курсів з історії й політології України та української мови, до курсу «Історія Російської імперії та Радянського Союзу 1856-1989» додано дві лекції про Україну, а три — до курсу «Історія Європи». Організовано також семінар з українознавства.

Д-р Зорівчак і проф. Джим Дінглі працюють над двома виданнями: хрестоматії українських текстів для науковців з суспільних наук та англо-українського словника британських суспільних і політичних реалій, що має з'явитися в Україні.

Британський уряд призначив деякі фонди на стипендії, а інші призначили Лондонський університет та Рада допомоги українським студентам у Великобританії. Крім того, Освітня фундація Петра Яцика стала адміністратором Вічного фонду, який заснували Ольга й Петро Ясинські даром 100 000 дол. Дохід з цього фонду призначений на оплату витрат студентів-україністів Лондонського університету.

Зацікавлені програмою можуть звертатися на адресу:

Jim Dingley, Ukrainian Studies Co-ordinator
School of Slavonic and East European Studies
Senate House
Malet Street
London WC1E 7HU

телефон: (01) 637-49-34

телефакс: (071) 436-89-16

Стипендії

У 1991-2 р. Освітня фундація ім. Петра Яцика фінансово допомогла різним студентам й аспірантам. Наступні особи одержали стипендії:

Георі Абрамсон, Торонтський ун-т (історія)
Оксана Піх, Торонтський ун-т (дентистика)
Сергій Покровський, Пуатієський ун-т, Франція (оптика)
Ігор Решетар, Карнегі-Меллонський ун-т, Пітсбург, США (самоврядування)
Борис Рубенчик, Гісенський ун-т, Німеччина (екологічна онкологія)
Богдан Ткаченко, Торонтський ун-т (історія)
Оксана Яцик, Торонтський ун-т (славістика.)

Освітній дорадчий центр ім. П. Яцика при Київському університеті

Центр при Київському університеті постачає довідки про західні університети, як до них поступити, їхні вимоги й іспити. Фундація допомагала українським студентам скласти вступні іспити, в т.ч. TOEFL, GMAT, GRE і SAT. До початку 1992 р. понад 100 студентів склали ці іспити і подалися на навчання в західних університетах. Центр покрити реєстраційні оплати. Адреса центру така:

252017 Україна

Київ-17

вул. Володимирська, 64

Освітній дорадчий центр ім. Петра Яцика
телефон і телефакс: (044) 225-22-51

Фундація виправила й вислала до Києва свій «Довідник фінансової підтримки та стипендій»

При співпраці з Львівським політехнічним інститутом Освітня фундація Петра Яцика планує відкрити освітній дорадчий центр у Львові 1993-4 р., і студенти й учні зможуть одержати там такі самі довідки, як у Києві.

Інші заходи й проекти, що одержали допомогу Фундації

Фундація погодила три роки допомагати з влаштуванням Відділу українознавства в Сальвадорському університеті (Буенос-Айрес). Фундація також дала 10 000 дол. на друкування трьох букварів для шкіл у Львові, які написала М. Дейко. 60 000 дол. призначено на закупівлю сучасної мікрофільмової апаратури для Бібліотеки ім. В. С. Стефаника АН України у Львові.

Студенти з України, що навчаються в Торонтському університеті, одержали дотації та їм заплачено подорожні витрати між Києвом і Торонто. Фундація також була адміністратором Вічного фонду ім. Теофіля Гурка, який засновано даром 10 000 дол. О. Теофіль Гурко був українським католицьким священиком в Альберті. Дохід з цього фонду буде використаний на стипендії для українських студентів і на видання наукових праць з історії України.

ЦЕНТР ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

Читачі «Бюлетеня» КІУСу знають, що одним з найважливіших проектів Центру ім. Петра Яцика є підготовка до друку англomовного перекладу десятитомної «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Коли ця праця закінчиться, вона стане віхою української діаспорної науки. Коли такі клясичні твори російської історіографії, як багатотомні історії Росії В. Ключевського чи С. Соловйова, вже давно перекладено на англійську мову і з них користають численні вчені й студенти, то «Історія України-Руси» Грушевського існує тільки в українському оригіналі і таким чином вона мало використовується на Заході, а зокрема в Північній Америці. Оскільки декілька редакторів і перекладачів працюють над цими томами, Центр ім. Петра Яцика потребує принаймні ще один комплект «Історії України-Руси». Останній повний український передрук появився в половині 1950-х рр. і праця тепер стала бібліографічною рідкістю. Якщо хтось має зайвий комплект, Центр ім. Петра Яцика був би дуже вдячним за такий дар.

Тимчасово можна набути по спеціальній ціні

"Encyclopedia of Ukraine"

"Encyclopedia of Ukraine" - це найобширніша праця в англійській мові про Україну, її історію, народ, географію, економіку й культуру. Останні три томи цієї монументальної праці появляться восени 1993 р. Рецензії на перші два томи були дуже позитивними. Понад 100 науковців та авторів з цілого світу працювали над цими трьома томами, які стануть важливими довідниками у бібліотеках світу.

Три останні томи цієї праці - III, IV та V - можна набути до 26 вересня 1993 р. по спеціальній попередній оплаті 425 дол. (480 дол. після 26 вересня). Всі п'ять томів (повний комплект) можна закупити до 26 вересня 1993 р. по спеціальній ціні 650 дол. (700 дол. після 26 вересня). Перший том ще можна купити за 120 дол., а другий за 130 дол. У ціні враховано всі податки й кошти пересилки. За кордонами Канади всі ціни в доларах США.

Просимо висилати замовлення й оплату на адресу:

Canadian Foundation for Ukrainian Studies

2336A Bloor Street West, Suite 202

Toronto, ON M6S 1P3 / телефон (416) 766-9630 телефакс (416) 766-0599

Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків

Новий директор Програми сучасної України

1 березня 1992 р. д-р Зенон Когут став новим директором Програми сучасної України імені Стасюків та співдиректором Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі. Д-р Когут народився в Україні й приїхав малим хлопцем до США. Він здобув звання бакаляра гуманітарних наук у Ла-Сальському коледжі в 1966 р., а звання магістра гуманітарних наук та доктора філософії — в Пенсильванському університеті, відповідно в 1969 та 1975 р.

У 1970-х роках д-р Когут був тісно зв'язаний з Українським науковим інститутом Гарвардського університету (УНІГУ). Він мав низку аспірантських і післядокторських посад і в УНІГУ, і в Російському дослідному осередку

та читав курси історії модерної України на літніх курсах Гарвардського університету. Опісля, він читав курси історії Радянського Союзу і Східної Європи в Пенсильванському університеті (1975-6 р.) та в університеті штату Мічиган (1978-80 р.). Від 1980 до 1984 рр. д-р Когут був головним редактором «American

Bibliography of Slavic and East European Studies (ABSEES)». Недавно він був старшим оглядачем радянських справ у Бібліотеці Конгресу та в Департаменті оборони США.

Д-р Когут є автором праці «Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s» (Кембрідж: Вид-во Гарвардського університету, 1988), кількох томів ABSEES та численних статей у наукових журналах. Він один з передових спеціалістів історії України XVIII ст. та сучасної України. Будучи директором Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків, він перебрав відповідальність за Архів сучасної України та декілька видавничих проєктів, в т.ч. і «Журнал українознавчих студій». Крім того, він працюватиме над низкою проєктів Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика.

ГОЛОВНЕ В ПРОГРАМІ 1991-1992 Р.

В 1991-2 академічному році програма не мала директора до березня 1992 р., коли д-р Зенон Когут перебрав ту посаду. Напрявні програми, які уклав д-р Дейвід Марплз, а тоді їх розширив д-р Когут, складаються з чотирьох частин: довідковий центр, архів України XX ст., гості-вчені й лектори та дослідчі програми.

1. ДОВІДКОВИЙ ЦЕНТР

У році, коли Україна здобула незалежність, стало дуже важливим постачати надійні довідки засобом масової інформації та урядові. КІУС відгукнувся, скла-

даючи комплекти для преси, даючи інтерв'ю пресі й телебаченню, пишучи листи до редакцій у відгук на новини й статті. З березня 1992 р. цією працею займається програма ім. Стасюків. На своїй новій посаді директора д-р Когут давав довідки і федеральному, і провінційним урядам (Альберта, Саскачеван і Онтаріо). Д-ри Сисин і Когут давали інтерв'ю телемережі й радіо Сі-бі-сі та «Голосу Америки». Крім того, д-ри Сисин і Плохій надрукували обширні статті про церковні справи. Програма, зокрема, намагалася зосередити увагу на проблемах репортажів про Україну, влаштувавши публічну дискусію з кореспондентами місцевого телеба-

чення й преси. У 1992 р. д-р Когут також написав статтю про Україну для енциклопедії «Колієрз» і відчитав курс про сучасну Україну в Славистичному відділі.

Програма ім. Стасюків стала також базою обміну інформації для вчених і торговельних груп, що цікавляться Україною. Тепер напливають у середньому три запити на тиждень. Директор програми або сам намагається подати інформацію, або називає спеціаліста, що краще міг би відповісти на дане питання (напр., про нафтову промисловість в Україні).

2. АРХІВ УКРАЇНИ ХХ СТ.

Архів створено, щоб зберігати неофіційні видання, що появлялися в Україні у 1980-90-х рр. Хоч інститут виписує основні газети й часописи з України, фонди доповнювано в першу чергу через співробітників інституту, що відвідували Україну. Деякі з зібраних матеріалів важко знайти на Заході, напр., виборчі памфлети, бюлетені місцевих відділів Руху та студентські газети.

Архів ім. Стасюків збагатився британськими документами про Україну й українців і зайнявся архівом Григорія Костюка, одного з найвизначніших українських літературознавців. Цей архів згодом буде переданий до Архіву Альбертського університету, але цойно тоді, коли буде зроблений інвентар цих фондів. Цим займеться Програма ім. Стасюків.

При бурхливому зрості нових видань у незалежній Україні, програма не може прийняти відповідальність за збирання таких матеріалів, якими повинні займатися університетські й урядові бібліотеки й архіви. Та програма залежить, щоб збиралася така матеріялі. Це можна досягнути, граючи ролю координатора, щоб забезпечити збереження цих матеріалів у великих бібліотеках (напр., Гарвардського, Торонтського, Колумбійського, Альбертського унівті, Радіо «Вільна Європа»/Радіо «Свобода»). Директор нав'язав контакти з цими установами й надіється на особливо тісну співпрацю з Українським інформаційним центром у Гарвардським унівті.

3. ГОСТІ-ВЧЕНІ

Програма ім. Стасюків взяла на себе

Документи британського уряду про Україну та українців

Проект, спонсорований Канадським інститутом українських студій, фотокопіювання документів британського уряду про Україну та українців від 1917 до 1957 р. завершено. Знято копії приблизно з двох тисяч документів і передано їх в архів Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків при КІУСі. Крім того, підготовлено також бібліографічний покажчик до скопійованих матеріалів. Повний покажчик до всіх скопійованих документів готується й буде опублікований КІУСом.

Вибрані документи складають переважно рапорти британських представників у Польщі, Радянському Союзі, Чехословаччині та Румунії. Також є рапорти інших урядів та національних чи міжнародних агенцій, які займалися українськими питаннями. Серед них — листи й петиції організацій та приватних осіб, зокрема канадських українців, що мали намір вплинути на формування політики британського уряду щодо українських питань.

Ці документи охоплюють всі важливі питання й аспекти, що стосувалися України та українців у ХХ ст., такі як:

- революція 1917-1920 рр. (різні українські уряди, причетність британських дипломатів та військових офіцерів, військові операції в Україні та ін.);
- голод 1921, 1933 і 1947 рр. у Східній Україні;
- міжвоєнні польсько-українські зносини;
- Митрополит Андрей (Шептицький) та Українська греко-католицька церква;
- Комуністична партія України (колективізація, індустріялізація та репресії);
- чехословацька криза і Карпатська Україна;
- Друга світова війна (німецька окупація, УПА та ін.);
- повоєнні події (насилена репатріяція радянських українців із Західної Європи, дивізія «Галичина» і спроби дипломатичних стосунків із Радянською Україною).

Збірка цих матеріалів торкається всіх аспектів політичного та економічного життя українців у Східній Європі ХХ ст. Це перший державний архів, який систематично і послідовно досліджено щодо українських питань. Скопійовані документи подадуть науковцям як нову, не досліджену інформацію, так і додаткові дані до вже відомих фактів. Вони продемонструють масштаб британського втручання в політичне життя України так само, як і його ефективність.

Дослідником цього проекту був Ярослав Кошів, який пише свою докторську дисертацію в Університеті міста Глазго на тему «Донецько-криворізькі робітники в революції». Під псевдонімом Віктор Гейнз він був співредактором, разом з Ольгою Семьоновною, збірки документів про радянських робітників «Workers against the GULAG» (Робітники проти Гулагу. Лондон: Плуто, 1979), яка також з'явилася французькою, фінською та шведською мовами; разом з Марком Бойцуном він був співредактором книжки «The Chernobyl Disaster» (Чорнобильське лихо. Лондон, 1988). Окрім того, його перу належать статті та книжкові рецензії в «Журналі українознавчих студій» та «Labour Focus on Eastern Europe».

обов'язок приймати гостей-вчених і адміністраторів, що працюють над сучасними українськими питаннями. Такі відвідини можуть тривати місяць (напр., проф. Володимир Василенко з Київського ун-ту працював над новою конституцією України, а тепер є послом України до Бенілюксу та Європейської Спільноти) або півдня (напр., С. Богомолів, старший урядник цивільної служби, охорони здоров'я та освіти при Кабінеті міністрів). Завдяки таким гостям члени інституту ліпше знайомляться з працею уряду України, а самі гості бачать працю канадських учених й уряду.

4. ДОСЛІДЧА ПРОГРАМА

Директор програми намітив чотирирічний проект дослідження українсько-російських відносин, починаючи з XVII ст. і донині. Цей проект матиме декілька складників:

1) Сесія на конференції Американської асоціації сприяння славистичним дослідженням 1992 р.:

Як перший крок, зорганізовано сесію на річний конференції Американської асоціації сприяння славистичним дослідженням, що відбулася в листопаді 1992 р. у Фініксі (Арізона). Про українсько-російські відносини доповіді прочитали Зенон Когут (КІУС), Поль Бушкович (Єльський ун-т) та

Ольга Андрієвська (Трентський ун-т), а Франк Сісінн був головуючим та коментатором.

2) Українці в Росії:

Див. звіт «Розпочато дослідження становища українців у Росії» в цій частині «Бюлетеня».

3) Українсько-російська зустріч:

При співучасті Науково-дослідного інституту вивчення Радянського Союзу ім. Гаррімана при Колумбійським ун-ті програма розпочала велику чотирирічну співпрацю над українсько-російськими відносинами. Над цим проєктом працюватиме понад п'ятдесят учених у Канаді, США, Німеччині, Росії й Україні. Продовж наступних трьох років ці вчені у вісьмох робочих групах напишуть і обговорять низку статей. Ці робочі групи зустрічатимуться в Канаді, США й Німеччині. В останньому році проєкту д-ри Когут (КІУС) і фон Гаген (Ін-т ім. Гаррімана) приготують підсумки проєкту до друку. Програма та її американський партнер подаються на матеріальну підмогу Національного фонду сприяння гуманітарним наукам (США), Фундації ім. Гумбольта (Німеччина) та Дослідної ради суспільних і гуманітарних наук (Канада). Обсяг і темп проєкту залежатиме у великій мірі від розмірів матеріальної допомоги цих фондів.

Розпочато дослідження становища українців у Росії

У той час, коли більшість уваги західних засобів масової інформації зосереджена віднедавна на російській меншині в Україні, зокрема в Криму, зовсім мало відомо про значну українську меншину в Росії. У репортажах кореспондентів та репортерів про російсько-українські стосунки не промайнуло жодного обговорення чи повідомлення про те, як же все таки живеться українській меншині в Росії по ері гласности. За нещодавніми офіційними даними вона нараховує 4 362 872; за неофіційними — ця цифра піднімається до 17 мільйонів і вище. Якщо остання цифра підтверджується, то українська меншина в Росії утворює сьогодні одну з найбільших у світі національних меншин, розсіяну по двох континентах найбільшої в світі країни.

Яка велика вона? Де українці поселилися? Як пов'язані вони зі своєю спадщиною? Як їхні культурні запити? Який вплив має на самосвідомість українців у Росії факт встановлення незалежної української держави і яка роль української держави та українських недержавних установ у забезпеченні культурних запитів української меншини в Росії? Чи відношення

теперішнього уряду Росії до української меншини є більш "поміrkованим" ніж попередніх урядів колишньої радянської держави?

Щоб відповісти на ці питання й ознайомити з історією українців у Росії ширші кола, Програма вивчення сучасної історії ім. Стасюків Канадського інституту українських студій підядрила Сергія Ціпка, аспіранта Відділу історичних наук Альбертського університету, вивчити й підготувати дослідження про різні українські громади в Росії. Ціпка, вживаючи маловідому джерельну базу даних, яку він збирав роками, прослідить динамічну історію широко розкиданих українських поселень як на прилеглих територіях, так і в дальших районах — у Сибірі й Далекому Сході. Окрім того, він досліджуватиме українські громади, котрі живуть у великих центрах Росії, як, наприклад, Москва.

Дослідження українців у Росії є тільки однією частиною значно більшого проєкту, що готується Програмою ім. Стасюків. Це — вивчення українсько-російських стосунків від XVII ст. до сучасних днів.

Методичний кабінет української мови

Криза української мови в Канаді

Поява підсумків перепису населення Канади 1991 р. викликала тривожні заголовки в газетах від 16 вересня 1992 р. про дані Статистичного бюро Канади про збереження рідних мов. Газета «The Edmonton Journal» заголосила про «великий занепад української мови». Ці асиміляційні тенденції не були ніякою новиною для провідників української спільноти. Мовна асиміляція турбувала нас уже в 1970-х роках, коли підсумки перепису населення говорили про жакливу й нещадну хвилю асиміляції. Спільнота вимагала двомовної програми, що впровадила б навчання мов у публічну систему освіти степових провінцій як засіб боротьби з цими тенденціями. Ця стратегія виявилася ефективною. Сьогодні в Альберті є 695 школярів, для яких рідна мова — українська. Це число принаймні подвоюється, коли взяти до уваги, що 1400 учнів навчаються в двомовній програмі. Хоч для багатьох учнів двомовної програми українська мова не є рідною, більшість з них досить задовільно опановує її.

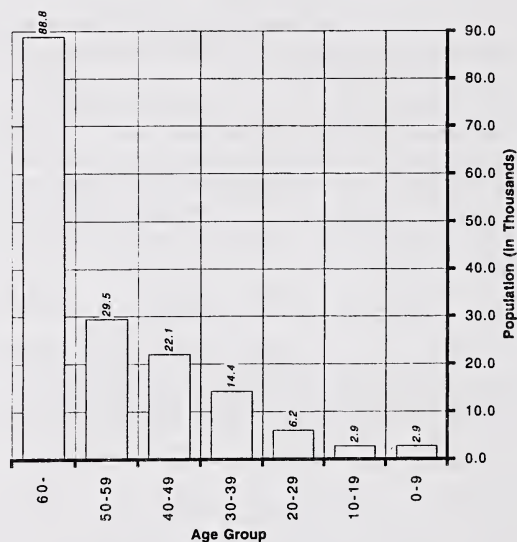
Один із провідних діячів українського навчання в Канаді є Іван Соколовський, який вже п'ятнадцять років працює в цій діяльності. Він — українець п'ятого покоління, що народився в Смокі-Лейку (Альберта). Він каже: «Я вивчив українську мову як чужу. Я почав вивчати її, будучи вже молодим чоловіком в університеті... Ми з дружиною, яка є неукраїнського походження, виховали двох синів в українській мові. Я зумів вивчити українську мову, будучи дорослим, і передати її моїм синам, підійшовши до неї практично й реалістично». Коли говорить Соколовський, його особиста перемога, посвята й любов до мови додають ваги його словам. «Мене зовсім не влаштовує брак «візії» щодо навчання української мови в нашій спільноті. Мене не влаштовує відсутність чітко наміченої мети і брак зосередженої й дружньої дії». Це — вступні слова програмової статті Соколовського про навчання української мови. Цю програму він відчитав Канадській конференції українських учителів, Ключові українських професіоналістів і підприємців Едмонтон та сесії Освітньої ради Конгресу українців Канади, і вона є викликом українській громаді в Канаді. Чи зуміємо відгукнутися на неї?

«Ми мусимо стати на прю з асиміляцією, — каже він, — принаймні в Альберті наші співгромадяни знають

про нашу асиміляцію й вона їх турбує». Цей графік, виготовлений Марком Мальованим на підставі даних Статистичного бюро Канади, чітко показує критичний стан української мови в Канаді нині.

«У минулому, — каже Соколовський, — можна

Ukrainian as Mother Tongue in Canada (1991 Census)

сказати, що наші зусилля були спрямовані, в першу чергу, на самозбереження... Ми також використовували політичну неволю Батьківщини як аргумент для навчання української мови в Канаді. Ми в діаспорі мали бути bastіоном збереження української мови, коли на Батьківщині лютувала русифікація».

А про сучасність Соколовський каже: «Поважні зміни в Україні безпосередньо впливають на вчителів української мови в Канаді. Щоб скористати з тих великих змін, ми мусимо на себе дивитися по-інакшому. Справді, якщо ми поважно не переосмислимо, що ми хочемо досягнути в українському двомовному навчанні й не постановимо, як це хочемо досягнути, ці історичні процеси нас лишать позаду як безвладних і незначних споглядачів».

На підставі минулої програми ми справді побудували сильну основу для навчання української мови в Канаді. У своїй статті Соколовський відмічає деякі з цих досягнень, починаючи від двомовної програми на початку століття до її відновлення в 1970-х рр., створення Методичного кабінету української мови в Альбертському університеті, до системи «рідних шкіл» та програм спадщинних мов в Онтаріо. «Виклик українській організованій спільноті є такий: Як можна максимально використати існуючі установи для навчання української мови, будувати далі на цій основі й скріпити її?».

Соколовський пропонує деякі розв'язки:

1. Нам потрібна міждержавна перспектива.

Виготовлення якісних засобів навчання української мови — коштвна справа, яка вдасться тільки тоді, коли вироблятимемо її для найбільшого ринку, тобто для цілої діаспори.

«Наш найважливіший міждержавний зв'язок — це зв'язок з Україною. Нам треба обміну вчителів і учнів. Тільки в Україні наші вчителі і студенти можуть почути живу українську мову в природних обставинах».

2. Ключ — якісна мовна програма.

На думку Соколовського, успіх чи невдача мовного навчання залежать від якості програми. Нам потрібна українська програма на подібному або й кращому рівні, як навчання французької чи японської. Чому? По-перше, конкуренція йде за тих самих учнів. Але, ще важніше те, що ми «мусимо виправдати сподівання. А сподівання — це якісні україномовні програми на міждержавному рівні, які використовують кваліфіковані вчителі».

Соколовський закінчує такими словами: «На кінець я хотів би сказати, що на мою думку, ми не маємо вибору. Ми не можемо не прийняти виклики. Ми мусимо зустріти їх зосереджено, або пропадемо. А українська спільнота мусить підтримати нас матеріально й політично».

Чого нам ще треба для якісного навчання української мови?

1. Засоби для річних нарад добровольців та професіоналів, які представляють потреби всіх

дітей, що вивчають українську мову в Канаді, щоб: 1) координувати проекти по цілій Канаді для найоперативнішого використання обмежених фінансових і людських ресурсів, і 2) обговорити й запровадити в дію раціональний поділ праці між різними осередками, організаціями та установами по цілій Канаді.

2. Обмін учителів та учнів з Україною замало використаний, коли врахувати можливості взаємного збагачення, через брак фінансових засобів з українського боку та відсутність ефективного координаційного осередку.
3. Курси підвищення кваліфікації учителів для виправлення мови й методів навчання другої мови читаються через брак фінансів лиш принагідно.
4. Матеріали, які вже опрацьовано, видаються так повільно, що ціле покоління закінчить освіту, заки вони появляться, бо немає фінансів, щоб їх своєчасно надрукувати. З тієї самої причини є застій у виготовленні нових матеріалів і не можна забезпечити кількість і якість дитячої лектури.

Беручи до уваги загрозу асиміляції, наша спільнота виділила замало засобів, щоб забезпечити майбутнє покоління, що говорить українською мовою, яке могло б працювати в установах та забезпечити наш дальший внесок у культуру Канади, щоб бути мостом до України та, можна надіятися, нової української іміграції до Канади.

Новий етап видавничого проекту «НОВА»

«Моїх учителів не болить голова, батьки привозять дітей до школи на час, а діти тепер щасливі», — сказав Орест Гарас, директор української школи в Сент-Катарінс (Онтаріо) у відповідь на питання про матеріали «Нова». Проф. Микола Мушинка пише з Пришева (Словаччина): «Це і справді чудовий матеріал, який ми використовуємо як додаткові учбові посібники при викладанні методики навчання української мови для студентів педагогічного факультету (майбутніх учителів)». «У мой клясі був хлопчина, що, здавалося б, нічого не вчився, але коли я перевірила справи, я була дуже приємно здивована», — каже Дарія Дяковська, учителька в Торонті. Ось деякі відповіді, які одержано про матеріали «Нова» для української мови в I кл., що видано в червні 1992 р. На підставі всіх даних виглядає, що ці матеріали справді можна видавати і вони варті тієї праці, що в них вкладено.

Д-р Білаш розвиває «НОВУ»

Матеріали для навчання української мови, які опрацю-

вала д-р Оленка Білаш для двомовної програми у степах Канади, — це перший комплект матеріалів, створений для навчання української мови як чужої. Щоб осягнути цю мету, в класі стараються створити таке оточення як у домі, де дитина вивчає цю мову як рідну. Автор не дивиться на вивчення мови, як на мету в собі. Вивчення мови — це засіб для дальшого розвитку творчості, цікавості, пізнання світу учнем. Таким чином, матеріали стараються сприяти цьому розвиткові учня. Головний наголос робиться на грамотність. Діти вчаться читати й писати, отже вони мусять опанувати ту мову, якою написані книжки. Опрацьовуючи україномовні матеріали, д-р Білаш поставила собі завдання створити якнайкращу програму. Вона використала методи цілісного підходу до мови, взявши досвід канадських програм «занурення» та вивчення французької мови як чужої. Вона наситила ці методи своєю творчістю й інтелектуальною цікавістю.

Матеріали складаються з таких частин:

Діялоги:

Для II кл. вони складаються з тринадцяти розділів розмов, які надруковано на одній-двох сторінках великим шрифтом та з приблизно сімома-десятьма ілюстраціями до тексту. Цей елемент є ключем до засвоєння учнем українського лексику й активного знання української мови. Різними засобами учні переходять від слухання до оглядання, співу, гри, мовлення, читання й писання кожного діалогу. Діялоги стають мовною основою для читання й писання в програмі.

Співанки-руханки:

До кожного розділу додано 4-5 простих дитячих пісень, які підібрано так, щоб дитина засвоїла важливий лексикон, словосполучення та знання й досвід культури. Це видано у формі співанника з текстами пісень та їх запису на касетах.

Повтор-імітація:

Ця частина складається з простого тексту й ілюстрацій, що зображують перебіг якоїсь події. Тут учні вивчають лексикон та послідовність.

Комплекс матеріалів до навчальних розділів:

Це є довідник для вчителя, в якому викладено елементи, які треба використати в кожному розділі, та вибрані засоби для засвоєння мови. Тут подана програма щоденних занять у класі мови. До того додаються ритмічні вірші для кожного розділу, в яких використовується лексикон того розділу; загадки, при допомозі

яких учень засвоює мову, розвиває поняття та закріплює лексикон; розповідь та інші засоби.

Усна словесність:

Для кожної класи опрацьовано приблизно десять книжечок з короткими, багато ілюстрованими оповіданнями. Їх читають дітям щодня, щоб познайомити їх з багатством мови та цікавими обставинами, з якими вони інакше не зустрілися б у класі.

Аркуші для вправ розвитку мовлення:

Вони складаються з трьох зшитків для учнів, при допомозі яких діти постійно повторюють лексикон з усіх елементів «Нови», відкривають для себе загальні поняття та відомий лексикон, розвивають захоплення літературою та сприяють розвиткові розмови з іншими учнями. Тут також подано скорочені діалоги та повтор-імітації, котрі можна скласти в книжечки, які діти беруть додому й показують батькам.

Ігри:

У дванадцятьох іграх подані ілюстрації до якоїсь теми, наприклад, «тварини» чи «страви», з відповідними словесними картками й ключем з відповідями. Їх уживають для повторення й розвитку лексику.

Ребуси:

На початку кожного розділу подано два-три прості віршики до його головного мотиву. Учні поволі засвоюють ці віршики шляхом цоденого повторювання. Кожен віршик поданий у формі настінного ребуса.

Вчительський довідник:

В учительському довіднику детально викладена методика засвоєння української мови, яка була розроблена в «Нові».

Міністерство освіти Альберти продовжує розвивати й випробовувати матеріали «НОВА»

Рукопис виготовила д-р Оленка Білаш при співпраці вчителів української двомовної програми. На пропозицію Івана Соколовського й Дениса Тардіфа його придбав для Міністерства освіти Альберти Адріян Бюсієр, тодішній директор Відділу мов. Тоді Іван Соколовський очолив групу в міністерстві, яка підготувала матеріали для випробування в школах. Працюючи під керівництвом Соколовського, вчителі випробували шість комплектів за три роки, що є значно швидше, як звичайно буває в таких випадках у Канаді. Дорадниками були д-р Оленка Білаш та Катруся Сосновська і вони познайомили вчителів з програмою. Ганна Біско, Маруся Петришин та Ірина Тарнавська були тими дорадниками, що приготували матеріали «Нова» для I—VI кл. Матеріали переробляли й підготували кінцевий варіант Катруся Сосновська, Галя Яремко, Молодія Костюк, Тереня Ількова, Ірина Тарнавська і Ляриса Бомбак. Галя Цар була загальним редактором і асистентом Івана Соколовського.

Методичний кабінет української мови (МКУМ) видає матеріали «НОВА»

Аналізуючи результати пробного використання, матеріали перероблено, редаговано, прикрашено новими ілюстраціями й підготовлено до друку. МКУМ також відповідає за маркетинг і дальший вишкіл учителів, щоб матеріал був ефективнішим. Ганна Біско, перший координатор МКУМу, встановила стандарти для першого пробного матеріалу в I кл. На її місце прийшла Маруся Петришин і збрала співробітників для виготовлення пробних матеріалів для «Нови» 2, 3, 4, 5 і 6. Після випробування треба було зібрати працівників, знайти приміщення й фінанси. Починали тимчасові працівники: Софія Лазар вводила текст у комп'ютер, Марко Мальований робив графічну працю на комп'ютері, Ганна Біско проводила стажування вчителів,

Маруся Петришин організувала фінанси, видавництво й редагування — і так були випущені матеріали «Нова 1». Марко Мальований тепер працює постійно й керує виробництвом, а Христя Хом'як працює мистецьким директором. На замовлення працюють ілюстратори, перекладачі, редактори-коректори та укладальники макетів.

Фінансування проекту

Не було б можливо опрацювати ці матеріали без підмоги уряду Альберти через Міністерство освіти. Воно визначило фонди на перше розроблення й редагування. Осередок розподілу педагогічних матеріалів розповсюджує їх. З вічного фонду, який заснував в Альбертському університеті Клюб українських професіоналістів і підприємців Едмонтоні і який одержав дорівнюючу дотацію від Альбертського уряду, оплачено перші кроки видання. Навіть у часи господарської кризи та інших зобов'язань Канадський інститут українських студій призначував щораз більше фондів на цей проект. Але цих фондів не досить на покриття всіх видавничих витрат і тому одержано дальшу допомогу від Канадської фундації українських студій, Шевченківської фундації та Підручничового фонду Клубу українських професіоналістів і підприємців Едмонтоні. Також одержано одну дотацію від Державного секретаріату. Відділ освіти Світового конгресу вільних українців закупив матеріали «Нова 1» для використання в школах Польщі та Словаччини.

Новий етап розвитку

Видання й розповсюдження «Нови 1» розпочало новий етап. Тепер, коли ми бачимо, що програма завойовує успіх, мусимо швидко знайти фонди на видавання, щоб ціле покоління учнів не закінчило школу, заки матеріали будуть викінчені. Завдяки матеріалам ми розвинули міжнародну мережу для обговорення й співпраці над навчанням української мови. З матеріалами «Нова 1» уже познайомилися вчителі в Торонті, Сент-Катарінсі, Едмонтоні й Вінніпезі. Обширний десятиденний педагогічний курс відбуто в Бразилії. Плянуються також курси у США для вчителів, що вживають ці матеріали. В Австралії Наталка Макогон готує австралійську версію, а Магдалина Лозова, при допомозі бразильських учителів, приготувала курс для V і VI кл. Матеріали також використовуються в школах у Польщі, в багатомовній публічній школі в Ризі (Латвія) та на Катедрі української мови й літератури Пряшівського університету.

Два розділи матеріалів для II кл. вже друкуються, а скоро придуть ще три. Уже розпочато редагування матеріалів для III кл.

«Шалена ніч»

«Шалена ніч» — повість Мартіна Гадфрі перекладається на українську мову для учнів середніх клас шкіл. Вона була написана по-англійському для неохочих до читання, доступною мовою з короткими розділами, що завжди закінчуються так, що пробуджують бажання далі читати. Від МКУМ Ганна Біско домовилася щодо авторських прав з Максвелом Макміланом. Юрій Покальчук переклав повість на українську мову, а Галя Яремко достосовує її до потреб Північної Америки. Цю хвилюючу лектуру випробують у середньошкільних двомовних класах на початку 1993 р.

Товариство ім. Єпископа Будки спонсорує працівника з Бразилії

У січні 1992 р. Магдалина Лозова вперше у своєму житті побачила сніг, коли її зустріла д-р Оленка Білаш зі своєю сім'єю на едмонтонському летовищі. Лозова могла провести три місяці в Едмонтоні завдяки щедрому дарові Канадському інституту українських студій від Добродійного товариства ім. єпископа Будки. Лозова, вчителька й координатор україномовної програми в Прудентополі (Бразилія), приїхала до Едмонтону на пропозицію д-ра Білаш, щоб познайомитися з двомовними програмами в Едмонтоні й працювати з нею над матеріялами для V і VI кл. у Бразилії. Під час свого побуту в Едмонтоні їй вдалося в основному оформити обидва програмні документи. Методичний кабінет української мови (МКУМ) друкує пробну версію обидвох програм для вчителів у Бразилії. Документ також стане в пригоді північноамериканським учителям, що працюють поза двомовними програмами, а схочуть застосувати матеріяли «Нова» для старших учнів або в таких програмах, що мають менше часу на навчання мови, як двомовні.

Приїзд Лозової — черговий у низці міжнародних зв'язків. Після відвідин д-ром Богданом Кравченком шкільної ради в Бразилії 1989 р. постановлено, що Українська шкільна рада Бразилії допомагатиме новоствореним програмам української мови в бразильських публічних школах. Д-р Володимир Кульчинський (Паранський університет) відвідав МКУМ і обговорював проблему університетської підготовки вчителів других мов з д-ром Білаш та Іваном Соколовським. Це була умова, яку поставив бразильський уряд, для введення програми навчання української мови в системі публічних шкіл. У грудні 1990 р. д-р Білаш, Іван Соколовський, д-р Кульчинський і проф. Оксана Борушенко прочитали першу частину 180-годинного університетського курсу для вчителів. У ньому взяло участь 45 учителів з Бразилії та 2 з Аргентини. Д-р Білаш повернулася літом 1991 р., щоб оцінити результати прочитаної програми

й для розроблення її для наступної класи.

Така програма є прикладом того, якою успішною може бути міждержавна співпраця і як можна запобігти тому, щоб українська спільнота не придумувала колесо кожен раз, коли започатковує якийсь новий захід. Така співпраця обопільно корисна, бо програма, яку розробили для Бразилії, тепер розглядається в північноамериканських школах, що не мають двомовної програми. Товариство ім. єп. Будки, своєю відданістю розбудові української спільноти в Бразилії та матеріальною допомогою, відіграло ключову роль у цій справі.

Гості з-за кордону

Вісвідувачі з Міністерства освіти України.

Перший ряд: Маруся Петришин, директор Методичного кабінету української мови; Надія Ананієва, заступниця директора школи № 1 у Черкасах; Вадим Орищенко, ректор Одеського педагогічного інституту.

Другий ряд: Іван Соколовський, координатор двомовної програми; Валерій Доній, голова педагогічного і методичного кабінету Міністерства народної освіти; Зенон Козут, діючий директор КІУСу.

По дорозі до «Джасперського «круглого стола» — міжнародної конференції споріднених шкіл», до МКУМу і КІУСу вступила делегація з України: Надія Ананієва, заступниця директора школи № 1 у Черкасах; Валерій Доній, голова педагогічного і методичного кабінету Міністерства освіти та Вадим Орищенко, ректор Одеського педагогічного інституту. Українській делегації влаштовано зустріч в Осередку інтернаціональної освіти й розвитку при Міністерстві освіти Альберти.

В лютому 1993 р. д-р Володимир Мокрий, голова Фондації св. Володимира в Кракові й член відділу української мови Ягеллонського університету, зустрівся з директором МКУМ Марусею Петришин. Постановлено вислати комплект матеріялів «Нова» до Польщі, де

їх можуть використовувати вчителі української мови. Обговорено також такі теми, як співпраця при опрацюванні навчальної програми української мови для початкових і середніх шкіл, розвиток методичних курсів навчання мови та обмін учителів. Влаштовано також зустріч з Іваном Соколовським, координатором двомовної програми Міністерства освіти Альберти.

«Голод 33»

Спільним старанням МКУМу/КІУСу, едмонтонського відділу Конгресу українців Канади, Альбертських приятелів Руху, Клубу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону та Українського центру засобів і розвитку при Громадському коледжі ім. Гранта Мак-Ювана продемонстровано кінофільм «Голод 33» — драму сім'ї під час великого голоду в Україні. Критик фільмів газети «Edmonton Journal» Марк Гортон дав фільмові найвищу оцінку. Число бажаючих побачити фільм було таке велике, що треба було організувати ще один сеанс того ж вечора. Оскільки багато осіб телефонувало до кінотеатру на другий день, в т.ч. вчителі, що хотіли показати цей фільм у своїх класах, дуже можливо, що фільм повернеться на цілий тиждень.

На прем'єрі д-р Франк Сисин розказав про сам голод, його значення і як він набув міжнародного розголосу. Едмонтонська публіка також послухала режисера фільму Олесея Янчука, який розповів децю про історію зйомок картини. Янчук подорожує з фільмом. Якщо якась українська громада хотіла б продемонструвати фільм, то можна звернутися до МКУМу за адресою Янчука.

Представниця МКУМу відвідала видавництва в Україні

В серпні 1992 р. Христя Когут-Єндик відвідала декілька видавництв в Україні від імені МКУМу і повернулася з деякими виданнями, які повинні зацікавити педагогів. Від вид-ва «Освіта» (кол. «Радянська школа») вона привезла два тексти: «Математика дошкільникам» з гарними ілюстраціями та багатьма питаннями, вправами й віршиками, які діти в двомовній програмі можуть використати для засвоєння мови. Другий, також приналежний текст, який опрацьовано для російськомовних шкіл в Україні, називається «Українська мова», де поміщено матеріал, яким можна збагатити нашу програму. Зі Львова привезла «Букварик» вид-ва «Світ».

Мале, але рухливе вид-во «Мапа» видає мапи України. Х. Єндик привезла карту флори та фауни України, територіальну карту України та карту української діаспори в Росії. Її враження після поїздки таке, що українські видання стають щораз актуальніші для наших шкіл.

Зустріч дорадників міністерств освіти трьох провінцій

14 і 15 жовтня 1992 р. відбулися наради, в яких взяли участь Еліяна Гандфорд, координатор мов при відділі навчальних програм Міністерства освіти Манітоби, Віра Лабач, дорадник української мови, Юрій Жеребецький, дорадник багатокультурності при відділі навчальних програм Міністерства освіти Саскачевану, та Іван Соколовський, керівник програми двомовної освіти та автохтонних мов відділу мов Міністерства освіти Альберти, і на яких обговорено співпрацю під час навчання української мови. Міжпровінційний комітет українських засобів постановив зробити кілька спільних проєктів, завдяки яким поліпшиться навчання української мови в трьох степових провінціях. Читанки «Нова» для IV—VI кл. виготовлять автори з усіх трьох провінцій, а Манітоба виготовить плян координації обміну учнів з Україною.

Також появиться, як міжпровінційний документ, повний список документів, які підготували три міністерства освіти для української двомовної програми.

Провінційні товариства батьків одержать начерк інформаційної брошури, де подаються такі дані, які стосуються всіх трьох провінцій.

Міжнародна конференція споріднених шкіл

У квітні 1992 р. Методичний кабінет української мови та Батьківський комітет сприяння українській освіті в Альберті вислав Христю Хом'як на Міжнародну конференцію споріднених шкіл, що відбувалася в Джаспері (Альберта). Конференцію зорганізувало Міністерство освіти Альберти, і воно запросило гостей з таких же міністерств Японії, Китаю, України, Росії, Кореї, а також представників шкіл (і вчителів, і учнів), що брали участь в обмінах з Канади та США. Учасники конференції звернули увагу на потребу підготовчої праці з учнями, вчителями й батьками, що беруть участь у таких обмінах, на потребу накреслити особисті й групові цілі для учасників, на підбиття підсумків після обміну та на різні форми обміну. Делегація з України мала нагоду навіязати контакти з колегами з інших країн та домовитися про обміни. Конференцію влаштувала фундація альбертського уряду «Фундація «Азія Пасифік».

Дослідження навчання меншинних мов у Канаді

Джоді Вілсон, студентка педагогічних наук (франкомовного) факультету ім. св. Івана Альбертського університету написала працю п.з. «Зведення про навчання меншинних мов у Канаді. Інфраструктура,

допомога уряду, фонди та виписи». У праці зібрано державні статистичні дані про етнічний склад та рідну мову з перепису населення Канади 1986 р. Тут також розглянено законодавство про навчання державних й недержавних меншинних мов, а також державну допомогу для них. Чернетку праці вислано рецензентам, які можуть подати пропозиції, як видати її у серії довідників.

Каталог зорово-слухового архіву

Ярослав Василюк склав каталог відеозаписів КІУСу, в якому зібрано дані про заходи КІУСу, поточні події та конференції в Україні. Ці матеріали передано на зберігання в архів Альбертського університету, а зацікавлені можуть набути каталог за кошт друку.

На Крайовому конгресі КУК обговорено навчання української мови

Методичний кабінет української мови з Іваном Соколовським, керівником двомовних програм Міністерства освіти Альберти, влаштував групову дискусію при освітній сесії на крайовому Конгресі українців Канади (10 жовтня 1992 р.) п.з. «Майбутнє навчання української мови в Канаді». Обговорено кризу, в якій знаходиться

українська спільнота в результаті занепаду рідної української мови в спільноті й віку людей, які вживають її (більшість з них має понад 65 років). У дискусії взяли участь учителі, батьки та педагоги з Ванкувера, Едмонтона, Саскатуна, Вінніпега, Сент-Катарінса, Торонта, Монреаля й Оттави. Серед них: Орест Гарас (Сент-Катарінс), Іван Соколовський, Міністерство освіти, Христия Хом'як (Едмонтон), Оксана Винницька (Торонто), о. Ярополк Радкевич (Вінніпег), Дарлін Кларк (Саскатун), Дарія Дяковська (Торонто), Юлія Сташук (Ванкувер).

Дискусія була вдалою, бо дала учасникам нагоду побачити осяги спільноти, проблеми, перед якими вона стоїть, і робити плани на майбутнє. Постановлено видати записи дискусії та влаштувати на протязі наступних двох років конференцію про навчання української мови в Канаді. Як продовження дискусії вже відбулося в листопаді 1992 р. декілька міжпровінційних нарад, напр., провінційних дорадників української мови, Батьківських комітетів сприяння українській освіті в Альберті та Саскачевані.

МКУМ також виставив на конгресі матеріали української педагогічної серії «Нова». Ця виставка мала велике значення для тих, хто ще не бачив цих матеріалів, бо вони також мали нагоду оглянути деякі педагогічні видання КІУСу.

НОВА

Програма навчання української мови

*Познайомтеся з
програмою навчання
української мови
зорієнтованою на учнів і
сприятливою для вчителя.*

ДІЯЛЬНІСТЬ СПІВРОБІТНИКІВ КІУСу

ДУШАН БЕДНАРСЬКИЙ

Д. Беднарський допомагає опрацьовувати статті Ігоря Шевченка про візантійську культуру, які має видати Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика. Він також продовжує працювати над черговим випуском «Журналу українознавчих студій», присвяченому Україні XVII ст.

Д. Беднарський є на другому курсі докторської аспірантури з історії української літератури у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету, де він вивчає ранньомодерну літературу (ренесанс і барокко). Його зокрема цікавить поетична мова українських проповідей Дмитра Туптала. У 1991 р. він здобув звання магістра у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету, а в 1992 р. він одержав докторську стипендію Канадської дослідчої ради суспільних і гуманітарних наук. У жовтні 1991 р. він прочитав дві доповіді у вищезгаданому відділі: «Українські проповіді Дмитра Туптала. Студія київської риторики» та «Сексуальна політика та український модернізм: «Закон» Володимира Винниченка та театр істерії».

ОЛЯ БРИГЗ

Оля Бригз працює секретаркою КІУСу від травня 1992 р. Вона народилася в Польщі й приїхала до Канади юначкою. Вона здобула звання архітектурного техника в Північноальбертському технічному інституті й працювала архітектурним і містопланувальним креслярем і в приватному, і в урядовому секторах, головню в шкільній раді Едмонтона. Оля заміжня, має сина, студента Альбертського університету, та дочку в XI кл. Вона працювала й даліше працює добровольцем у своїй церкві, в шкільній бібліотеці, в проєкті «Діти Чорнобіля» та в педіатричному відділі Альбертської лікарні.

АНДРІЙ ГОРНЯТКЕВИЧ

Тридцятого вересня 1991 р. д-р Горняткевич прочитав у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету семінар «Сучасний український правопис». В Едмонтонській мистецькій галерії він двічі читав лекції про українське мистецтво у зв'язку з виставкою «Дух України».

Під час своєї піврічної академічної відпустки д-р Горняткевич працював у різних наукових установах України від березня до початку червня 1992 р. На вченій раді Інституту української мови Академії наук України (Київ, 24.03) він прочитав доповідь «Український правопис». Цю саму доповідь він прочитав також на

Катедрі української мови Львівського державного університету ім. Івана Франка.

У Центральній науковій бібліотеці АН України д-р Горняткевич прочитав лекцію «Наукові осередки української діаспори» (Київ, 15.04), а у Львівському відділенні Інституту народознавства АН України — доповідь «Християнські мотиви в українських думах» (13.04).

Під час свого побуту в Україні д-р Горняткевич був співкуратором виставок картин свого батька в Київському державному музеї українського образотворчого мистецтва й у Львівському музеї етнографії й народного промыслу. В цих музеях він прочитав доповіді п.з. «Дам'ян Горняткевич з погляду сина» (Київ 16.04, Львів 08.05).

Він узяв участь у двох конференціях. На міжнародній народознавчій конференції Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського в Києві 23 квітня він прочитав доповідь про походження кобзи й бандури. Він прочитав цю доповідь також на конференції Інституту підвищення кваліфікації викладачів гуманітарних дисциплін при Київському університеті, що відбулася 2 червня. Д-р Горняткевич прочитав її також у низці інших установ, в т.ч. в Національній капелі бандуристів (Київ, 16.03), Київській державній консерваторії ім. П. Чайковського (17.03), Оркестрі народних інструментів України (18.03), Кобзарській школі (с. Стрітівка Київської обл., 27.03), Київському інституті культури (03.04), Переяслав-Хмельницькому музичному училищі (викладачам, 06.04), Львівській державній консерваторії ім. Миколи Лисенка (14.05), Чернігівському педагогічному інституті (21.05) та Чернігівському музичному училищі (21.05). У Переяслав-Хмельницькому педагогічному інституті він провів семінар про систему вищої освіти в Канаді. У Національній капелі бандуристів д-р Горняткевич також прочитав лекцію п.з. «Бандура взагалі, а в діаспорі зокрема» (23.03).

Під час свого побуту в Києві д-р Горняткевич закінчив редакційну працю над «Кобзарським підручником» Зіновія Штокалка і цей твір вийшов друком в Україні у Видавництва КІУСу. (У 1989 р. КІУС видав англomовний переклад цієї праці з примітками д-ра Горняткевича.)

Д-р Горняткевич також виступав як бандурист на вечорі «Микола Лисенко та кобзарі» (Київ, 26.03), у санаторії ветеранів біля Переяслава-Хмельницького, у палаці культури та харчовому комбінаті в Переяславі-Хмельницькому (двічі 05.04) і на Міжнародному літературно-мистецькому святі «В сім'ї вольній, новій. Чернігів '92» у Прилуках (23.05).

Д-ру Горняткевичеві була присвячена телепередача «Шлях до себе» (Українське телебачення, 02.07). Інтерв'ю з ним появилoся в газетах «Голос України» (08.05), «Культура і життя» (09.05), «Ратуша» (Львів, 19.05) та

«Чернігівські відомості» (22.05). Він також дав інтерв'ю на Українському (16.04), Львівському (записано три передачі) та Чернігівському телебаченні (22.05). На радіо передано інтерв'ю в Києві (16.04) і Львові (12.05).

ДАНИЛО ГУСАР-СТРУК

Від 1 до 5 червня 1991 р. проф. Струк брав участь у конференції Канадської асоціації славістів (КАС), що відбувалася в Кінгстоні, на якій його обрано президентом на 1991-2 р. 12-15 червня, на конференції «Від НТШ до УВУ», що відбувалася в Пряшеві (Словачина) від 12 до 15 червня, він прочитав доповідь «НТШ та «Енциклопедія України». Співвідношення та різниці між українською та англійською версіями».

На річних нарадах Канадської фундації українських студій (КФУС), що відбувалися 27-30 червня, він прочитав звіт про працю над «Енциклопедією України». Тут його вибрано членом дирекції КФУС з чину. 3 червня він зустрівся з Джорджем Медовзом, директором Видавництва Торонтського університету, щоб домовитися про видання III-V тт. «Енциклопедії», а в липні він мав низку нарад з видавництвом щодо підписання договору в цій справі. Переговори успішно закінчилися 23 липня на засіданні з директорами видавництва та Іваном Сташук, Мирославом Дяковським і проф. Струком.

26 липня проф. Струк зустрівся з Лікією Кулас («Encyclopedia Britannica», Чикаго) в справі уточнення гасел про Україну в тому виданні. Він був на засіданнях дорадчої ради КІУСу в Едмонтоні від 17 до 20 жовтня. 30 жовтня він прочитав доповідь про Василя Голобородька на вечорі, присвяченому його поезії. 9 листопада він головував на засіданні виконавчого органу КАС, а 22 листопада він взяв участь у конференції Американського товариства сприяння славістиці, що відбувалася в Маямі, де zorganizував групову дискусію про модернізм і прочитав доповідь «Що таке модернізм?».

Від 2 до 4 грудня він зустрічався з акад. Віктором Баряхтаром, віце-президентом Академії наук України, щоб обговорити співпрацю над «Енциклопедією фізики». Бюро енциклопедії є частиною цього проєкту і проф. Струк є членом редколегії. Між 17 і 24 лютого 1992 р. проф. Струк був у Києві на нарадах з видавництвом «Українська енциклопедія», де вів переговори про спільне видання довідника про Україну. Він підписав документ наміру спільного видання, а також дальшої співпраці видавання енциклопедій та влаштування бюро «Енциклопедії України» в Києві. У Києві він радився з «МЕБ» (Міжнародне енциклопедичне бюро) про видання «Енциклопедії фізики». 5 березня відбулися засідання виконавчого органу КАС про дальше членство того товариства в Раді гуманітарних наук.

14 квітня він представив Миколу Мушинку на вечорі Об'єднання письменників-емігрантів «Слово», а від 2 до 7 червня він приймав Михайлину Коцюбинську з Києва.

На початку червня проф. Струк взяв участь у річній

конференції КАС, що відбувалася в Університеті Острова Принца Едварда, провів загальні збори та на бенкеті представив промовця-гостя, д-ра Богдана Кравченка. Пізніше того ж місяця він взяв участь у нарадах ради директорів КФУС та звітував про працю над енциклопедією.

Протягом останнього академічного року проф. Струк був членом виконавчого комітету першого відділення (гуманітарні науки) Факультету аспірантури Торонтського університету.

В академічному році 1991-2 появились такі його праці: «Невольничча муза або як «орати метеликами», вступна стаття в кн. Ігоря Калинця, «Невольничча муза», 1991; The Journal "Svit": A Barometer of Modernism, «Harvard Ukrainian Studies», №3-4, грудень 1991 р.; Василь Голобородько — «Ікар на метеликових крилах», «Нові дні», XLII, №502, грудень 1991 р. Проф. Струк також написав коментар на проєкт Закону про культуру в Україні.

ТАРАС ЗАКИДАЛЬСЬКИЙ

У травні 1992 р. д-р Закидальський взяв участь у конференції, присвяченій Григорієві Сковороді, що відбувалася в Переяславі-Хмельницькому, на якій він прочитав доповідь про внесок радянських учених у сковородознавство. Він також прочитав доповідь у Львівському університеті про поняття серця в Г. Сковороди й П. Юркевича. Його стаття «Поняття серця в українській філософській думці» появилась в № 8 (1991) ж. «Філософська і соціологічна думка». У 1991 р. і першій чверті 1992 р. д-р Закидальський писав гасла про філософію для «Енциклопедії України».

ХРИСТИНА КОГУТ-ЄНДИК

Адміністратор КІУСу Христина Єндик їздила в Україну у вересні 1992 р., щоб розглянути можливості видання серії «Нова». Вона зібрала список осіб, що готові працювати редакторами й коректорами при виготовленні матеріалів «Нова». У Києві Х. Єндик познайомилася з такими особами, як Ростислав Сосса, директор підприємства «Мапа» Українського географічного товариства; Олег Микитенко, головний редактор видавництва «Весвіт»; Василь Василяшко, головний редактор видавництва «Веселка» і Світлана Козлова, головний редактор видавництва «Освіта». У Львові вона зустрічалася з такими особами: Володимир Грицютенко, Львівський поліграфічний інститут; Якобчук і Іваник, видавництво «Фенікс»; Ігор Мельник, директор видавництва Львівського університету; і Дана Білик, інспектор шкіл Міністерства освіти. У Міністерстві освіти вона також вела розмови про можливості стажування вчителів з України, Польщі, Словачини й Латвії.

Х. Єндик далі є представником видавництва КІУСу в Альбертському товаристві видавців книжок. Вона також є

президентом Українського клубу професіоналістів і підприємців Едмонта та віце-президентом Українсько-канадського архіву-музею Альберти.

БОГДАН КЛІД

Від вересня до листопада 1991 р. Богдан Клід працював у КІУСі за контрактом. У листопаді 1991 р. він був автором або співавтором декількох повідомлень для преси й уряду в зв'язку з референдумом в Україні 1 грудня. До часу проведення самого референдуму і після нього він дав декілька інтерв'ю про ситуацію в Україні. У грудні 1991 р. його зараховано на три роки до академічного штату КІУСу асистентом директора. До його обов'язків належить організування семінарів КІУСу та Центру історичних досліджень ім. Петра Яцика. Він також був редактором «Бюлетеня» КІУСу з осені 1991 р., здобув дотацію в сумі 1 000 дол. на «Журнал українознавчих студій» та допоміг редагувати останнє число (т. 15, № 2) цього журналу. В січні 1992 р. він прочитав доповідь в циклі семінарів Центру ім. Петра Яцика на тему «Народницька історіографія Володимира Антоновича». В березні 1992 р. він захистив свою докторську дисертацію «Volodymyr Antonovych: The Making of a Ukrainian Populist Activist and Historian» («Володимир Антонович. Постанова українського народівця й історика»). У червні 1992 р. він узяв участь у річній конференції Канадської асоціації славистів, що відбувалася в Шарлоттаві (ОПЕ), де відчитав доповідь «Українська народницька історіографія. Переоцінка». В ж. «Український історик» (№1-2, 1991) появилася його рецензія книжки Томи Приймака «Mykhailo Hrushevsky: The Politics of National Culture». У №№ 3-4, 1991 та 1-2, 1992 того ж журналу появиться його стаття «Історія і політика. Боротьба навколо спадщини Михайла Грушевського».

ЗЕНОН КОГУТ

До березня 1992 р. д-р Когут був старшим аналітиком радянських справ Департаменту оборони США. Там він проводив аналізи, подавав зведення та інші довідки Пентагону, різним ешелонам збройних сил США та секретареві оборони. Д-р Когут також був представником своєї агенції у міжурядових робочих групах, які створено, щоб розглянути розпад Радянського Союзу та постання незалежних держав. Від вересня 1991 р. до березня 1992 р. він брав участь у трьох конференціях Держдепартаменту, щоб обговорити питання постання незалежної України. У жовтні 1991 р. д-р Когут взяв участь у конференції про Україну, яку зорганізувала Вашингтонська група, а в лютому 1992 р. він брав участь у дискусії про православну церкву в Росії, що відбулася в Рестоні (Вірджинія).

У березні 1992 р. д-р Когут почав працювати в КІУСі директором Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків, головним редактором «Журналу українознавчих студій» та співдиректором Центру досліджень історії

України ім. Петра Яцика. Найперше д-р Когут взявся за відновлення «Журналу українознавчих студій», і перший випуск за його редакцією (т. 15, № 2) появилася в липні 1992 р.

У травні, липні й серпні 1992, під час відряджень д-ра Франка Сисина в Європі, д-р Когут був в.о. директора КІУСу. У червні 1992 р. д-р Когут прочитав доповідь на тему «Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика. Програми, проекти й зв'язки з Україною» на річній конференції Канадської асоціації славистів (КАС), що відбувалася в Університеті Острова Принца Едварда. На конференції він мав можливість взяти участь в організаційних та ділових засіданнях КАС та Конференції українських студій. Він також був консультантом Ради сектора міжурядових справ Саскачевану про провінційні проекти в Україні, якими керує д-р Петро Воробій.

В 1991-2 рр. появилися такі праці д-ра Когута: *The problem of Ukrainian Orthodox Church Autonomy in the Hetmanate (1654-1780s)* «Adelphotos: A Tribute to Omeljan Pritsak by His Students = Harvard Ukrainian Studies», т. 15, № 3-4 (1990); *Historical Setting: From the Beginnings to the Fall of Tsarism* (разом з Дейвидом Голдфранком) «Soviet Union: A Country Study» (2-е вид., Вашингтон, 1991); *Ukraine: From Autonomy to Integration (1654-1830s)* «Conquest and Coalescence: The Shaping of the State in Modern Europe» (Лондон, 1991); Розвиток малоросійської самосвідомості й українське національне будівництво «Зустрічі» № 2 (1991). Крім того, появилися рецензії книжки д-ра Когута «Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760s-1830s» (Кембрідж, Масачусетс, 1988) в «Українському історичному журналі», № 11 (1991), «Tijdschrift voor Geschiedenis» (Голяндія, № 1, 1991) та «The Historian» (зима 1991).

Д-р Когут також давав інтерв'ю на різні теми від відродження козацької історії в Україні до оцінки першого року самостійної України. Ці інтерв'ю проводили, м.ін., «Голос Америки», Радіо «Канада» та телебачення «Сі-бі-сі».

Д-р Когут також бере участь у громадських справах. У травні 1992 р. він допомагав едмонтонським відділам Українського лікарського товариства Північної Америки та Українського клубу професіоналістів і підприємців у їхніх стараннях вислати медичне оснащення до Києва і Львова літаком «Мрія».

БОГДАН КРАВЧЕНКО

Д-р Кравченко, який мав повернутися до своєї праці директора КІУСу на початку 1992 р., попросив і одержав неоплачувану відпустку на один рік, яку недавно продовжено до вересня 1993 р. Він перебуває в Україні від січня 1991 р. і попов у вир державотворчого процесу, хоч не кидає і наукової праці.

Дотепер, найважливішим досягненням д-ра Кравченка

було створення Інституту державного управління й самоврядування при Кабінеті міністрів України, де його призначено директором. Його також призначено на посади радника з питань західної допомоги Відділення внутрішніх політичних справ бюро Президента, координатора сектора Світового банку з вивчення суспільства України, голови виконавчого комітету фундації «Відродження» в Києві, членом робочої групи встановлення цивільної служби України при Кабінеті міністрів, радником Робочої групи реформи державних підприємств Міністерства приватизації і монополізації України. Його щойно призначено до Президентської ради суспільних і господарських справ.

Протягом останнього академічного року д-р Кравченко взяв участь у низці наукових конференцій, на яких він прочитав такі доповіді: «Україна. Макроекономічні, політичні, законодавчі й фінансові рамки» на Світовому економічному форумі, Український форум, Київ, 21-22.06.1992; «Місцевий уряд із зівставного погляду», в Інституті державного управління й самоврядування при Кабінеті міністрів, семінар для представників Президента на районному рівні та секретарів обласного державного управління; «Від СРСР до СНД і далі». Куди прямує колишній Радянський Союз?, в ході "круглого столу" на спільній сесії Канадської асоціації славистів (КАС) та Канадської асоціації політичних наук, річна конференція КАС, 1-3.06.1992; «Куди слависти?», під час пленарної групової дискусії на річних зборах КАС, 1-3.06.1992; «Публічне управління в Україні», в Міністерстві закордонних справ Іспанії, Мадрид, 6.06.1992.

Д-р Кравченко як запрошений промовець прочитав також такі доповіді: «Проблеми економічної реформи в Україні» і «Україна та світова спільнота» (зимова сесія Міжнародної школи українознавства, Академія наук України, Київ, 4-20.01.1992); промова на бенкеті «Один рік радника уряду України» (річні збори КАС, 1-3.06.1992).

В останньому академічному році появились такі видання пера або за редакцією д-ра Кравченка: «Ukraine Past, Ukraine Present» (Макміллан, 1992); «Ukraine on the Road to Independence» у кн. «Nations and Politics in the Soviet Successor States» за ред. А. Н. Бреммера та Рея Тараса (Кембрідж, 1992); «Economic Reform, Democracy and National Movements in the USSR» у ж. «Regional Politics and Policy» №2, 1992; «Канада» (разом з Я. Баланом, Б. Корданом і Ф. Свирипою) у кн. «Зарубіжні українці. Довідник» (Київ, 1991).

Д-р Кравченко також написав такі статті: «Історія — це наука, а не пропаганда», «Голос України», 27.12.1991; «У системі державного управління України велика криза», «Вечірній Київ», 14.02.1992; «Цей період загрозливий для української культури», «Книжковий світ», №2, 1990; «The UCPBF and Assistance to Ukraine», «Federation News and Views» №1, 1992.

КІНДРАТ ЛАБАЧ

Весною 1992 р. вручено першу альбертсько-українську столітню пропам'ятну стипендію, яку одержують один аспірант з України й один з Альберти. Альбертським стипендіятом є Кіндрат Лабач, аспірант Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету. Стипендію, яку оплачує Альбертський фонд спадщини, створено, щоб відзначити століття поселення українців у Канаді. Її завдання — уможливити одному аспірантові з Альберти стажуватися в Україні до двох років, на що стипендія одержує 8 000 дол. та інші фонди на оплачення витрат.

К. Лабач допомагав КІУСові з багатьма проектами, як напр., каталогізування архіву Івана Майстренка, технічне редагування перекладу на англійську мову «Гайдамаків» А. Серчика, приготування довідників до видання та технічне редагування «Журналу українознавчих студій».

К. Лабач здобув звання бакаляра гуманітарних наук у Саскачеванському університеті 1989 р. У вересні 1990 він переїхав до Едмонтона на магістерську аспірантуру радянських досліджень у Відділі слов'янських і східноєвропейських досліджень, де він вивчав розвиток ідеї націоналізму та Руху. Весною його прийнято умовно на докторську аспірантуру у Відділі історичних наук Альбертського університету, але він тимчасово відмовився, оскільки він одержав альбертсько-українську пропам'ятну стипендію. У вересні 1992 р. К. Лабач виїхав до Києва.

ДЕЙВИД МАРПЛЗ

Дейвид Марплз, професор історичних наук Альбертського університету, відчитав 27.09.1991 інститутський семінар «Економічне майбутнє України». Наступного дня він відчитав доповідь під час «супер-суботи» Альбертського університету п.з. «СРСР від перестройки до катастрофи». 05.10. він відчитав лекцію про «Недавні зміни в Радянському Союзі» у відділах суспільних наук Едмонтонських публічних шкіл. У жовтні д-р Марплз поїхав до Лондона на конференцію «Україна та безпека Європи», яку влаштувала Рада оборонних досліджень і Школа слов'янських і східно-європейських досліджень Лондонського університету, де він виголосив доповідь п.з. «Оцінка економічної й політичної ситуації в Україні після самостійності». В листопаді він організував групову дискусію «Самоствердження України в ХХ ст.» на нарадах Американського товариства сприяння слов'янським дослідженням, що відбувалися в Маямі (Флоріда). Тут він обговорював «Український інтегральний націоналізм під час Другої світової війни».

30.11.1991 на бенкеті Клубу українських професіоналів і підприємців м. Калгарі він відчитав промову п.з. «Україна напередодні референдуму». У лютому 1992 р. д-р Марплз був гостем Канзаського університету, де він відчитав дві доповіді: «Сучасний політичний спектр в Україні» та «Наслідки Чорнобильської катастрофи в Україні. Міт і дійсність». 2 березня, під час Тижня між-

народніх справ у Саскачеванському університеті в Саскатуні він відчитав доповідь «СРСР від ГКЧП до СНД».

У березні д-р Марплз також відкрив Шевченківську виставку в Українсько-канадському архіві-музеї Альберти. 24 березня він промовляв до едмонтонського Клубу українських професіоналістів і підприємців на тему «Причини й наслідки Чорнобильської катастрофи. Погляд з шестилітньої перспективи». Він також говорив 8 квітня в Едмонтонській медичній академії при Гленрозкій реабілітаційній лікарні про наслідки Чорнобиля.

У квітні д-ра Марплза запрошено прочитати доповідь «Нові інтерпретації Чорнобиля та їхня аналіза» на пленарній сесії міжнародного конгресу «Світ після Чорнобиля», що відбувався в Мінську (Білорусія). У Мінську він узяв участь у груповій дискусії на заключній пресконференції і виступав на Білоруському телебаченні й радіо. Повернувшись, він був головним промовцем на мітингу пам'яті жертв Чорнобиля, що відбувався на майдані Бібліотеки століття заходами едмонтонського відділу Конгресу українців Канади.

У травні, в Києві, на першому міжнародному конгресі Українського економічного товариства він прочитав доповідь «Україна, Росія та енергетична криза». Наступного місяця він узяв участь в Українській дослідчій програмі Іллінойського університету в Урбані-Шампейні, де він говорив на ту саму тему і також виступав на Елдергостельській конференції того ж університету. Протягом року д-р Марплз виступав на численних передачах телебачення й радіо. Він також був радником Ради міжнародного радіомовлення у Вашингтоні у справах українських передач Радіо «Свобода» в Мюнхені.

Недавно (вересень 1992 р.) появилася нова книжка д-ра Марплза «Stalinism in Ukraine in the 1940s» (Сталінізм в Україні в 1940-х рр.) у видавництвах «Макмілан» (Лондон), «Сент-Мартінз» (Нью-Йорк) та Альбертського університету (Едмонтон). Його найновіші статті такі: Towards a Thematic Approach to the Collectivization Campaign in the Soviet West. у ж. «Canadian Slavonic Papers», т.33, ч.3/4 (вересень-грудень 1991), The Greening of Ukraine: Ecology and the Emergence of Zelenyi Svit. у кн. за редакцією Джудіт Седайтс та Джіма Батерфілда «Perestroika from below: Social Movements in the Soviet Union» (1991) та Post-Soviet Belarus' and the Impact of Chernobyl' у ж. «Post-Soviet Geography», т.23 (вересень 1992).

У серпні 1992 р. д-р Марплз був призначений до радочної ради КІУСу. Він є також членом радочого комітету ж. «Post-Soviet Geography», а у Відділі історичних наук він є радником студентів.

СЕРГІЙ ПЛОХІЙ

На початку лютого 1992 року проф. Плохій, заввідділом Інституту археографії України Української Академії наук, прибув в Едмонтон на півтора року як гість-професор

Центру ім. Петра Яцика. Відразу по приїзді проф. Плохій розпочав працю над науковою редакцією англійського перекладу II т. «Історії України-Руси» Михайла Грушевського, що він завершив влітку 1992 року. На прохання Відділу слов'янських і східноєвропейських досліджень Альбертського університету проф. Плохій керував написанням магістерської тези аспірантом того відділу Кіндратом Лабачем. Він також рецензував кілька статей для ж. «Canadian Slavonic Papers».

На початку квітня він, на запрошення Відділу політичних наук, відвідав Калгарський університет, де виголосив дві доповіді: «Сучасний стан та проблеми Української православної церкви» та «Німецька меншина в колишньому СРСР і в сучасній Україні».

В червні проф. Плохій відвідав Вінніпег, де взяв участь у конференції «Український релігійний досвід у Канаді», організованій Колегією св. Андрея (Манітобський університет). Він виголосив доповідь на тему «Покровські ікони собору св. Покрови у Вінніпезі. Композиційний аналіз». Проф. Плохій відвідав також музейний та архівний центр менонітських організацій у Вінніпезі, де розповів про дослідження історії німецьких поселень в Україні, що проводяться українськими вченими.

В Україні вийшло з друку друге видання книжки «Як козаки воювали» (Дніпропетровськ: «Січ», 1992), де проф. Плохій є співавтором; він опублікував також статтю «Культ Покрови Богородиці в Україні» в ж. «Пам'ятки України» (1991, №5) та публіцистичну статтю «Українська автокефалія і митрополит Філарет» у г. «Вільна думка» (Австралія) та англійський переклад у г. «The Ukrainian Weekly» (серпень 1992 р.).

ФРАНК СИСИН

В листопаді 1991 р. д-р Франк Сисин прочитав доповідь в Інституті закордонної служби у Вашингтоні на тему: «Перспективи самостійності України». Він також поїхав на конференцію Американської асоціації сприяння славістиці, що відбувалася у Маямі (Флоріда), де він взяв участь у групових дискусіях на тему «Стратегії викладання предметів про центральню-східну Європу» та «Українське самоствердження в радянський період, 1917-80 рр.». У грудні він взяв участь у груповій дискусії едмонтонського відділу Конгресу українців Канади «Україна. Пресконференція після референдуму».

В лютому д-р Сисин прочитав доповідь «Україна. Визначення самостійності в післярадянському світі: Проблеми й перспективи», яку влаштував Інститут закордонної служби у Вашингтоні. В березні, крім семінару в Центрі ім. Петра Яцика на тему «Релігійні мотиви в повстанні Хмельницького», він також прочитав доповідь «Від закордонної України до діаспори, що підтримує батьківщину» на конференції «Етнічні спільноти та матеріки з післярадянської перспективи», що відбувалася в Сан-Франциско.

У травні д-р Сисин їздив до Москви на наради

редколегії проекту «Джерела до України XVII ст. в московських архівах». У Києві він зустрівся з директором і заступником директора Археографічного інституту, щоб обговорити видавничу діяльність. Він також прочитав доповідь «Поляк-москаль-русин. Постанови стереотипів» на конференції, присвяченій польсько-українським відносинам, що відбулася в Кам'яниці-Подільському. Він обговорив «Радянознавчі дослідження на Заході» в історичній секції Наукового товариства ім. Шевченка у Львові та «Розвиток українознавства на Заході» в Чернігівському педагогічному інституті.

В кінці липня — на початку серпня д-р Сисин прочитав, разом з проф. Ганною Шило з Дніпропетровського університету, курс «Гетьманщина, 1648-1783 pp.» в Українському вільному університеті в Мюнхені.

Д-р Сисин був представником інституту у виконавчому комітеті Канадської фундації українських студій та Альбертському комітеті столітньої спадщини. Він працював у редколегії «Енциклопедії України», «Журналу українознавчих студій», «Harvard Ukrainian Studies» та Археографічного інституту Академії наук України в Києві. В червні 1992 р. він одержав дослідчу дотацію 60 000 дол. від Національного фонду для гуманітарних наук у Вашингтоні на переклад 7 - 9 тт. «Історії України-Руси»

Михайла Грушевського. Він часто давав інтерв'ю для телебачення, радіо та преси про сучасну ситуацію в Україні та двічі дав інтерв'ю про КІУС та Центр ім. Петра Яценка для української телерадіоустанови в Торонті та української секції Канадського міжнародного радіо.

У 1991-2 р. появились такі його праці: *The Reemergence of the Ukrainian Nation and Cossack Mythology*. «Social Research», т. 58, № 4 (зима 1991 р.) та *The Ukrainian Autocephalous Orthodox Church and the Tradition of the Kievan Metropolitane «Kirchen im Kontext unterschiedlichen Kulturen»* за ред. Карла-Христіяна Фельми та ін. (Геттінген, 1991), а також рецензії в ж. «Harvard Ukrainian Studies» та «The Jewish Quarterly Review».

СЕРГІЙ ЦІПКО

Сергій Ціпко, докторант Відділу історичних наук Альбертського університету, є співробітником програми ім. Стасюків при КІУСі, де працює над проблемою української меншини в Росії. Метою цього завдання є вивчити історію та сучасний стан однієї з найбільших національних меншин у світі. Коли ця праця буде завершена, вона появиться друком у серії довідників КІУСу.

Від травня до липня 1992 р. Ціпко працював над проектом КІУСу каталогізування збірки Михайла Лучковича, першого канадського федерального депутата українського походження, що зберігається в Українсько-канадському архіві-музеї Альберти (УКАМА) в Едмонтоні, а також вивчав перспективність УКАМА. Праця Ціпка появилась недавно як довідник КІУСу № 49, де докладно описано збірку Лучковича.

Від часу свого приїзду до Канади з Великобританії у серпні 1986 р., Ціпко постійно співпрацював з КІУСом. Його спеціальність — історія українців за кордоном. Він написав низку статей про українців у Латинській Америці, Китаї, колишніх Радянських Республіках та в інших державах, які появились в наукових часописах та в «Encyclopedia of Ukraine». Ціпко був лектором українознавства в Макварійському університеті в Австралії (1987-8 і 1990 р.), а також читав курс (1991 р.) у Відділі історичних наук Альбертського університету про історію українців у Канаді.

У 1989-90 р. Ціпка вибрано кандидатом на академічний обмін між Альбертським і Львівським університетами (ця програма обмінів створена за ініціативою КІУСу 1988 р.), щоб працювати в архівах над своєю докторською дисертацією про українську еміграцію до Аргентини в міжвоєнному періоді. Завдяки дослідчій дотації КІУСу він мав можливість провести дослідження в аргентинських бібліотеках в липні й серпні 1991 р.

Ціпко тепер читає курси історії в Конкордійському коледжі в Едмонтоні.

Can Canada afford to tax reading?

The GST is the first federal tax ever applied to reading material in Canada. Books, magazines and newspapers were free of all federal taxes from Confederation until 1991.

The GST has reduced reading in Canada, damaged the quality of education, and harmed students, libraries, writers and publishers.

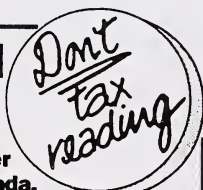
Canada can't afford a tax that's reducing reading and harming education. Prime Minister Mulroney promised to review the reading tax after a year. It's time. Please send a card, letter or fax to the Prime Minister and the Minister of Finance, and to your local MP. (No postage required). Ask your Board of Governors, faculty association or union to write to the Prime Minister.

Rt. Hon. Kim Campbell
Office of the Prime Minister
80 Wellington St., Ottawa
K1A 0A2 Fax: (613) 941-6900

Hon. Gilles Loiseleur
Minister of Finance
140 O'Connor St., Ottawa
K1A 0A6 Fax: (613) 957-5652

The Don't Tax Reading Coalition represents Canada's writers, publishers, booksellers, librarians, teachers, students and readers: Antiquarian Booksellers Association of Canada, Association of Canadian Publishers, Canadian Booksellers Association, Canadian Book Publishers' Council, Canadian Community Newspapers Association, Canadian Daily Newspaper Association, Canadian Federation of Students, Canadian Library Association, Canadian Magazine Publishers Association, Canadian Teachers' Federation, Canadian University Press, Periodical Marketers of Canada, Canadian Association of School Administrators, Canadian Authors' Association, Canadian Council of Teachers of English, Canadian School Boards Association, Freelance Editors' Association of Canada, League of Canadian Poets, Periodical Writers' Association of Canada, Playwrights' Union of Canada, The Writers' Union of Canada.

**Don't Tax Reading Coalition, 2 Gloucester St., Toronto, Ontario,
M4Y 1L5 (416) 413-4929/Fax (416) 413-4920**

НОВА:

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

NOVA:

A UKRAINIAN LANGUAGE DEVELOPMENT SERIES

- «Нова» — це інноваційний підхід до вивчення української мови який включає різноманітні викладацькі методи й нову стратегію вивчення мови.
- Кожен компонент у програмі «Нова» грає унікальну роль у становленні і вивченні української мови.
- Програма «Нова» сприймається у класі вчителями й учнями дуже позитивно. Окремі матеріали програми можуть бути також використані і для домашнього вжитку.
- «Нова» — чудово ілюстрована програма, яка включає розповіді про дітей і їх оточення, а також охоплює потреби як україномовних, так і неукраїномовних дітей, які охоче вивчають іншу мову.
- «Нова» була розроблена д-ром Оленкою Білаш і далі опрацьована групою працівників і редакторів Міністерства освіти Альберти й Методичного кабінету української мови при КІУСі.
- «Нова» була випробувана вчителями української двомовної програми в альбертських школах.
- «Нова 1» — це початковий курс навчання в серії «Нова», і він відповідає потребам учнів 1-ої класи. Комплект матеріалів «Нова 1» для учителів і учнів складається з 20 книжок.
- «Нова 2» — це продовження серії «Нова» для учнів 2-ої класи. Комплект матеріалів «Нови 2» складається з 17 книжок.

НОВА для першої класи NOVA for grade one

Моя книга до читання й розмальовування, 1-13 My Read and Colour Book, Nos. 1-13

A series of 13 books containing 45 generously illustrated simple stories designed to acquaint children with familiar words in print, reinforce their vocabulary and accustom them to the routine of daily reading. These are language concept development stories which correspond to themes found in other components of Nova 1.

LRDC #OUK01039 \$64.00/set or \$4.95/each

Нова 1: Посібник для вчителів Nova 1: Teacher's Guide

A detailed introduction to the philosophy and methodology of Nova and instructions on how to use the materials.

LRDC #OUK01049 \$19.95

Нова 1: Діалоги і повтор-імітація Nova 1: Dialogues and Echo-acting Routines

A package of over 300 black-line illustrations on 8 1/2" x 11" cards, divided into 16 teaching units with text to simple, practical, high interest, daily conversations and activities to which children easily relate.

LRDC #OUK01038 \$97.50

Нова 1: Комплекс матеріалів до навчальних розділів 1-16 Nova 1: Teacher's Unit Preparation Book

Contains additional materials and techniques for the preparation of daily lesson plans. Includes black-line masters and supplementary activities.

LRDC #OUK01043 \$29.95

Нова 1: Співанки-руханки Nova 1: Action Song Book

Through music, students enrich their vocabulary, cultural knowledge, and experience. The book contains 82 pages of text, teaching instructions, and illustrations to over 70 catchy, traditional, and contemporary songs.

LRDC #OUK01041 \$12.95

Нова 1: Ребуси Nova 1: Rebus Readings

A delightful array of poems, songs, and stories in rebus format, combining pictures with print. The calendar-format book contains 18 selections plus 5 wall charts measuring 11" x 19".

LRDC #OUK01044 \$14.95

Нова 1: Співанки-руханки (Комплект касет) Nova 1: Action Song Book Cassettes

All the songs in the booklet are recorded onto 8 audio cassettes. As in the book, the songs are divided into 16 units that correspond to the dialogue units.

LRDC #OUK01049 \$29.95

Нова 1: Настільні ігри Nova 1: Gameboards

12 Gameboards on 11" x 17" heavyweight paper, for children to match word cards with their corresponding picture. A variety of themes are covered—weather, colours, body parts, animals, verbs, etc. Each gameboard comes with an answer key.

LRDC #OUK01042 \$14.95

НОВА 2 НОВА

для другої класи
for grade two

Нова 2: Діалоги Nova 2: Dialogues

Thirteen units of dialogues to help develop oral language within contexts meaningful to children.

LRDC #242917 \$49.95

Нова 2: Повтор-імітація Nova 2: Echo-Acting Routines

Thirteen units of echo-acting routines allow students to learn both language and the skills of sequencing and processing.

LRDC #242800 \$49.95

Нова 2: Пісні Nova 2: Song Book

A collection of 52 traditional and contemporary songs, divided into 13 units.

LRDC #242818 \$14.95

Нова 2: Пісні (Комплект касет) Nova 2: Song Book Cassettes

7 audio cassettes to accompany the Song Book. Whether used at home or in the classroom, children can sing along to reinforce their vocabulary and build self confidence.

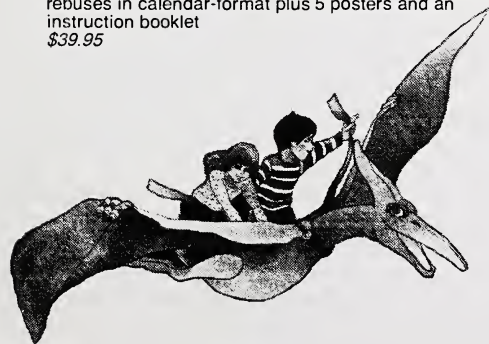
LRDC #242826 \$19.95

Нова 2: Вірші і ребуси Nova 2: Poems and Rebus Readings

A beautifully illustrated collection of poems and rebuses in calendar-format plus 5 posters and an instruction booklet

\$39.95

Розповіді для розвитку мови й понять Language and Concept Development Stories

- 1 Пригоди Волохача
Volokhach's Adventures LRDC # 242834 \$6.95
- 2 Які ми?
What Are We Like? LRDC # 242842 \$6.95
- 3 Хочу і буду
What Will I Be? LRDC # 242850 \$6.95
- 4 Веселощі і страхи
Frights and Delights LRDC # 242868 \$6.95
- 5 У світі рослин
In the Land of the Flowers LRDC # 242884 \$6.95
- 6 Запрошую до себе
Welcome to my House LRDC # 242892 \$6.95
- 7 Читаємо разом
Reading Together LRDC # 242909 \$6.95

A series of 7 books containing 28 delightful stories. Highly illustrated with black-line drawings to reinforce and recycle vocabulary learned in other components of the Nova series.
LRDC #242925 \$45.00/set or \$6.95/book

New!

*A social studies
reader available
through
LRDC!*

РЕЗЕРВА САРСІ

ІНДІАНСЬКА ГРОМАДА

SARCEE RESERVE

A Social Studies Reader

Резерва Сарсі: Індіанська громада
Sarcee Reserve: An Indian Community
(Published by Les Édition Duval)
\$19.95

- Ukrainian Text
- Full Colour

HQBA

ORDER FORM

NQVA

Send orders to:

Learning Resources Distributing Centre
12360 142 Street
Edmonton, Alberta
Canada T5L 4X9
Tel: (403) 427-2767 Fax: (403) 422-9750

**LRDC
Code**

Title

Retail Price

Quantity

Total

*Prices subject to change without notice.
Not for use in Alberta. Alberta schools must photocopy the
appropriate pages from the Learning Resources Distributing
Centre Catalogue.*

Sub Total

7% GST
Canada only

Shipping
*(Call LRDC to
establish costs)*

TOTAL

Signature

Name

Position

School/Organization

Address

Province/State

Country

Postal Code/Zip Code

☐ Cheque or money order enclosed
in Canadian funds